

Plats och tid: Sammanträdesrum Skutan , 2019-10-16 , 08:15:00 - ca 12:00

- Upprop
- Val av protokollsjusterare

Nr	Ärende	Föredragande och ca tid
1	Öppnande av sammanträdet	
2	Godkännande av dagordningen	
3	Information a) Personalfrågor b) Näringslivsfrågor c) Parkeringsövervakning d) Rapport ekonomiskt åtgärds paket e) Strategiskt samråd - Frågor f) Övrig information	Carina Magnusson 08:15 Malin Österström 08:45 Kristina Hörnqvist 09:00
4	Vakansprövning 2019	Carina Magnusson
5	Motion - sänkt hastighet på Grännäsvägen	Kristina Hörnqvist
6	Vattenskyddsområden, Grytsområdet	Claes Boman 09:30
7	Donation av skulptur av konstnären Baltsar Lobo	Martine Christensen Odenhall 09:45
8	Ekonomisk uppföljning 2019	Monika Hallberg Martine Christensen Odenhall
9	Delårsrapport 2019	Sven Stengard 10:15
10	Uppföljning av verksamhet under 2019	Monika Hallberg Peter Tirheden 10:45
11	Byggstart och tilläggsbudgetering - Nya förskolor	Monika Hallberg
12	Taxa - Uthyrning av idrottshallar	Monika Hallberg
13	Motion - Anställa en	Monika Hallberg

	kommunvägledare/kommunombudsman eller samarbeta med annan kommun	
14	Motion - Översyn av delegationsreglerna	Eva Köpberg
15	Delegationsbeslut	
16	Avslutning av sammanträde	

Ted Starkås (S)
Ordförande

Eva Köpberg
Sekreterare

(1)

Nämnd.2019.10

Öppnande av sammanträdet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

(2)

Nämnd.2019.9

Godkännande av dagordningen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

(3)

Nämnd.2019.3

Information

- a) Personalfrågor
- b) Näringslivsfrågor
- c) Rapport ekonomiskt åtgärdspaket
- d) Övrig information

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

-----

(3)

Nämnd.2019.3

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS
Kristina Hörnqvist

0123-191 53 070-6014625

kristina.hornqvist@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens AU

Parkeringsövervakning, information

Parkeringsövervakning har nu pågått i 3 månader och utförs med sk ventilkontroll. Ventilkontroll är tidskrävande och innebär att övervakningen blir lite av "stickprov". Vi har diskuterat detta en tid, men det bolag som sköter P-övervakningen och också hört oss för hur andra hanterar det.

Vi ser att P-skiva är en vanlig lösning för parkering i städer där ingen parkeringsavgift tas ut. Vi tror också att väldigt många redan har en P-skiva från någon annan stad i sin bil. Så införandet blir relativt enkelt.

För införandet behöver vi byta ut några tilläggstavlor vid vägmärkena. Vi behöver också skapa tillgång till P-skivor och tänker oss ett par brevlådor, där P-skivor kan finnas att hämta. De ska också finnas att hämta i någon eller några butiker samt på biblioteket och kanske på banken. Turistbyrån kan också tillhandahålla P-skivor, men kommer ju inte att ha öppet hela året.

Med P-skiva tror vi att vi kan bredda övervakningen, så P-vakten kan hinna med ett större område. Vi närmar oss då det som vi har beslutat i startskedet, att övervakning ska ske i hela kommunen.

Meddelas också att fram tom 30 sept har 67 böter utfärdats och 18 398 kr inbetalats, än så länge, då alla böter inte är betalda ännu. Kostnaden för övervakningen tom september är 51 568 kr

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Kristina Hörnqvist

Trafiksamordnare

(4)

KS-SA.2019.64

Vakansprövning 2019

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

(5)

KS-TEK.2019.60

Motion - sänkt hastighet på Grännäsvägen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS
Kristina Hörnqvist

0123-191 53 070-6014625

kristina.hornqvist@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Inkommen motion ang. sänkt hastighet på Grännäsvägen

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.**

Ärendebeskrivning

Moderaterna har i en motion yrkat på en begränsning av hastigheten på del av Grännäsvägen till 50 km/tim. Som skäl anføres att den tunga trafiken har ökat, inklusive specialtransporter och varutransporter till och från företagen. Utöver det förekommer en del idrottsevenemang som genererar en ökning av trafiken. Vidare anføres också att vägen i framtiden behöver breddas.

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur har behandlat motionen och dess frågeställningar och lämnar följande redogörelse.

Begränsning av hastigheten till 50 km/tim sker företrädesvis inom tätbebyggt område. Utanför tätbebyggt område kan hastigheten begränsas på platser där det förväntas ett högt flöde av oskyddade trafikanter över vägen, mellan målpunkter. På enskilda vägar är det länsstyrelsen som kan besluta om lägre hastighet. Grännäsvägen är en enskild väg där kommunen inte får ta beslut om begränsning av hastighet.

Beslut om lägre hastighet kan meddelas om det är motiverat av hänsyn till trafiksäkerheten, framkomligheten eller miljön. Det kan vara fallet bland annat då det finns omständigheter i trafikmiljön som är dolda eller på annat sätt försvårar för trafikanterna att bedöma på ett riktigt sätt.

Grännäsvägen, är av vägtypen en huvudväg till de anslutande vägarna. I anslutning till korsning med väg 806 finns bebyggelse vilket signalerar till bilförare att det kan finnas oskyddade trafikanter vid vägen. Därmed ska hastigheten anpassas i enlighet med gällande Trafiklagstiftning.

Att samtidigt föreslå en framtida breddning av vägen gör att frågeställningen blir motsägelsefull. Vägen skulle då bli än mer tydlig som transportväg och inte som en väg med hastigheten 50 km/tim. En bredare väg medför alltid att den verkliga hastigheten ökar. Därför ska först en konsekvensbeskrivning tas fram innan några förändringar

sker.

Istället för att bredda vägen är det av större vikt att se över situationen för oskyddade trafikanter. Vi behöver titta på hur vi kan bygga en separerad gång-och cykelväg, längs hela den enskilda vägen 14691 (Båthusvägen och del av Grännäsvägen) fram till väg 806, framöver. Detta eftersom den används som en promenadväg och samtidigt är en skolväg till bussen. Därefter skulle vi önska att vi kan bygga på en fortsättning av gång-och cykelvägen utmed väg 806 fram till Järnvägsgatan. Det är också i linje med kommunens framtida plan för ökad gång-och cykeltrafik.

I dagsläget ser vi inte att en begränsning av hastigheten till 50 km/tim skulle få någon effekt på den verkliga hastigheten utmed sträckan och en ansökan skulle troligen inte heller beviljas av länsstyrelsen.

Valdemarsviks kommun har inte för avsikt att ansöka om begränsning av hastigheten till 50 km/tim på del av enskilda vägen 14691 (Grännäsvägen).

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Kristina Hörnqvist
Trafiksamordnare

Till Kommunfullmäktige i Valdemarsviks kommun

Motion angående sänkning av hastigheten på Grännäsvägen från påsticket vid Gamla Riksvägen till Båthusvägen

Med anledning av den ökade trafiken på Grännäsvägen.

a/ ökad tung trafik/grusbilar med släp

b/ varustransporter till företagen

c/ ökad inflyttning

d/ specialtransporter från Grännäs Hus

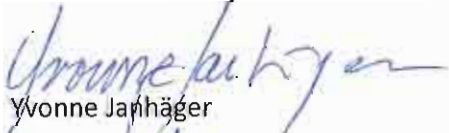
e/ idrottsevenemang

Därför yrkar Moderaterna-

på en sänkning av hastigheten från 70 till 50 km på aktuell sträcka.

Vägens beskaffenhet är sådan att det behövs en breddning i framtiden.

Valdemarsvik den 2019 05 02

Yvonne Janhäger

Per Hollertz

Bernt Janhäger

Hans F Andersson

Carina Thuresson

Anders Sjölander

(6)

TF.2010.80 341

Vattenskyddsområden, Grytsområdet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Valdemarsviks kommun

XXXXX

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS
Claes Boman

0123-191 49

claes.boman@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag till antagande av vattenskyddsområde för Koppetorpssjön i Gryt.

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta handlingarna bilagda detta ärende för vattenskyddsområdet Gryt och Koppetorpssjön.

Ärendebeskrivning

Bakrund och motivering.

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och ska skyddas för våra kommande generationer.

Enligt centrala myndigheternas beslutade åtgärdsprogram för Södra Östersjöns vattendistrikt framgår av åtgärd nummer 5 för kommunerna att kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Detta innebär bland annat att kommunerna särskilt behöver anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ per dygn. Vidare framgår att åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande, med andra ord senast år 2019.

De svenska miljömålen som berörs av arbetet med att inrätta ett vattenskyddsområde är i första hand Levande sjöar och vattendrag, men också målen Giffri miljö, Grundvatten av god kvalitet samt God bebyggd miljö.

Arbetet i Valdemarsvik

Sweco har i samarbete med kommunen tagit fram de handlingar som nu finns föreslagna för vattenskyddsområdet i Gryt och Koppetorps vattenverk. Det har hållits två samråd med intressenter, myndigheter och markägare, ett i november 2018 och ett i maj 2019. Materialet har funnits på hemsidan med digitala kartor över området. Alla synpunkter har beaktats i arbetsgruppen.

Det ankommer på kommunfullmäktige att besluta om vattenskyddsområde. Underlag för kartorna finns klara att publicera på webben. Idag finns underlaget på kommunens interna karta. Efter att beslut är fattat kommer berörda internt att informeras om de nya

Skrivelse med beslutsförslag

skyddsföreskrifterna gällande Koppetorpssjön och dess närliggande områden.

Ekonomi och avtal

Under arbetet har det framkommit att det finns ett gammalt avtal med några markägare vid sjön som reglerar vissa ekonomiska frågor gällande påverkan kring sjön. Denna fråga kommer kommunen hantera helt separat när beslutet är verkställt och skyddsföreskrifterna gäller.

Övrigt

I förslaget på sidan 4 under punkt 1.2 finns det länkar till digitala kartan för området. De länkarna fungerar inte längre i och med att kommunen övertagit materialet. Nu kan man logga in på kommunens interna karta via Infovisaren. Länken här,

https://www.infovisaren.se/iv/valdemarsvik_intra/InfoVisaren.aspx

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Claes Boman
VA-renhållnings chef

Beslutet skickas till
Claes Boman, Martine Christensen Odenhall, Karolina Hedlund,
miljökontoret.

KSAU § 48

TF.2010.80 341

Vattenskyddsområden, Grytsområdet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Jäv

Jenny Elander Ek (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut.
Anders Carlsson (C) ersätter henne.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. Ärendet bordläggs.

Ärendebeskrivning

När man 2010 – 2012 arbetade med att utarbeta föreskrifter till Koppetorpssjön beslutades att kommunfullmäktige skulle ta beslutet själv i frågan. Nu när arbetet har startat och pågår har det kommit fram flera olika fakturor som påverkar ärendets hantering i den grad att länsstyrelsen bör vara den myndighet som beslutar om detta Vattenskyddsområde.

Under hösten 2018 har Sweco tagit fram handlingarna till ett vattenskyddsområde för Koppetorpssjön. Vid ärendets beredning och i samrådet med boende, myndigheter och andra intressenter har framkommit att det finns flera egenintressen och att jävsituationer kan uppstå i denna fråga. Försvarsmakten har också intressen i området, som påverkar utformningen av själva föreskrifterna och deras verksamhet.

Då många intressenter finns i ärendet bedömer förvaltningen att det är lämpligt att länsstyrelsen beslutar i ärendet, vilket kan ske i ärenden med flera olika intressen som ska samordnas.

Som en följd av detta föreslås att kommunfullmäktige upphäver beslutet från 2012. Beslutet som ska upphävas följer av nedanstående.

Beslut av Kommunfullmäktige 2012-05-28 § 47

Vattenskyddsområde kring Koppetorpssjön

Kommunfullmäktiges beslutade 2012-05-28 att kommunen ska vara den myndighet som fattar beslut om fastställande av vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter för Koppetorpssjön.

KSAU § 48

TF.2010.80 341

Gryts vattentäkt har idag inget vattenskyddsområde. För att säkerställa dricksvattenförsörjning för boende i Grytsområdet har Sektor Teknisk Service tagit fram förslag till avgränsning av vattenskyddsområde samt också föreskrifter för området enligt Naturvårdsverkets handbok 2010:5 (Handbok för vattenskyddsområde). (Beslutsunderlag kommunstyrelsens protokoll 2012-05-07 § 69).

Förslaget har varit utsänt på remiss.

Förslag och yrkanden

Anders Carlsson (C) yrkar att ärendet bordläggs för att invänta samråd.

Beslutsunderlag

Skrivelse från Sektor samhällsbyggnad och Kultur 2019-02-27.

Beslutet skickas till

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur, akten

Justerare

.....

.....

Bilaga 1

Förteckning över berörda fastigheter och verksamheter inom föreslaget vattenskyddsområde

Fastighet	Primär/sekundär/tertiär	Bebyggd	Verksamhet
Bäckermåla 1:10	(P)/S/(T)	ja	
Bäckermåla 1:2	P/S/T	ja	lantbruk, djurhållning
Bäckermåla 1:5	T	ja	
Bäckermåla 1:6	T	ja	
Bäckermåla 1:7	T	ja	
Bäckermåla 1:8	P/S/T	ja	lantbruk, skogsbruk, djurhållning
Bäckermåla 1:9	T	ja	hästgård
Finndrakö 1:4	T	ja	
Gryts-Ramsdal 1:1	P/S/T	ja	lantbruk, ev djurhållning
Gryts-Ramsdal 2:1	T	nej, åkermark	
Hosum 1:16	T	nej, skog	lantbruk, djurhållning
Hosum 5:6	T	nej, skog	lantbruk, betesdjur
Kalerum 1:9	T	nej, skog	lantbruk
Kopparhult 1:1	P/S/T	ja	lantbruk, djurhållning
Kopparhult 1:3	T	ja	
Kopparhult 1:4	T	ja	
Kopparhult 1:5	T	ja	
Koppartorp 1:13	P/S/T	ja, utanför området	lantbruk
Koppartorp 1:14	P/S	nej	
Koppartorp 1:2	P/S/T	ja	lantbruk, djurhållning, skogsbruk, stuguthyrning
Lövvik 1:5	T	nej, skog & åkermark	lantbruk, ev djurhållning
Lövvik 2:3	P/S/T	nej, skog & åkermark	
Lövvik 2:4	P/S/T	nej, skog & åkermark	lantbruk, ev djurhållning
Lövvik 2:9	P/S/T	nej, skog & åkermark	lantbruk, ev djurhållning
Lövvik 6:1	P/S/T	nej, åkermark	se Koppartorp 1:2
Skräddarebolund 1:1	T	ja	lantbruk, djurhållning, skogsbruk
Åbäcksnäs 4:10	P/S/T	nej, skog & åkermark	lantbruk

BILAGA 2

Ö TINGSRÄTT
DOMSTOLEN

Dombok

DOM

DVA 15/1974

s. 1 (13)

15.3.1974

AD 48/1969

Växjö

Djupsjön, vatten-
bortledning m m

I DOMSTOLEN

rådmannen Arne Hennberg såsom vattenrättsdomare, fastighetsrådet Filip Tenne samt nämndemännen Erik Jonsson, Källösa, Ö. Ryd, och Börje Samuelsson, Mossänder, Lingham

SÖKANDE

Valdemarsviks kommun

SAKEN

tillstånd att bortleda vatten från Djupsjön (Koppetorpssjön) vid Gryts samhälle m m

---

Orientering och hydrologiska förhållanden

Vattenförsörjningen för Gryts samhälle har ända till på senare år varit baserad på grundvatten från en bergborrad brunn. Vid stor vattenförbrukning blev kloridhalten i vattnet tidvis besvärande hög. Vid planeringen av fritidsbebyggelse på Snäckevarp m fl fastigheter diskuterades vattenförsörjningsproblemet mellan dåvarande Gryts kommun och exploatören av sagda bebyggelse. Överenskommelse träffades då om en gemensam lösning av vattenförsörjningen genom utnyttjande av ytvatten från den cirka 2 km NNV Gryts samhälle belägna Djupsjön (Koppetorpssjön).

Djupsjön är en mindre sjö nära Årsviken av Östersjön. Den avrin- ner till denna vik genom en smärre bäck, som är cirka 700 m lång. Djupsjöns nederbördsområde och områdets sjöareal uppgår enligt SMHI till 7 km² och 7,8 procent. SMHI har vidare uppskattat den nyttiga tillrinningen till sjön på följande sätt:

Högsta högvattentillrinning	1.200 l/s
Normal högvattentillrinning	450 "
Normal medelvattentillrinning	40 "

Tillrinning med 50 % varaktighet	20 l/s
Tillrinning med 75 % varaktighet	8 "
Normal lågvattentillrinning	1 "
Lägsta lågvattentillrinning	minus 30 " .

Avbödningskurva för utloppet från Djupsjön finns angiven å ritning 2.4.1971 (aktsid 70). Beräknade månadsmedeltal för vattenståndet i sjön under normalår och torrår (1959) framgår av ritning 2.4.1971 (aktsid 71).

Ansökan

Valdenarsviks kommun, i vilken Gryts kommun numera ingår, har såsom talan slutligt bestämts framställt följande yrkanden

1. rätt för kommunen att från Djupsjön bortleda vatten i en mängd av 20.500 m³ per mån, dock högst 86.000 m³ per år,
2. lagligförklaring av intagsledning med tillhörande anordningar inom vattenområde i Djupsjön som tillhör Koppartorp 1:2 och 1:13,
3. lagligförklaring av vattenledning och tryckavloppsledning över Årsviken inom vattenområden tillhöriga Koppartorp 1:5, Åbäcksnäs 4:1, Kallsö 1:6 och Snäckevarp 3:1, samt
4. rätt för kommunen att i Årsviken inom vattenområde till Koppartorp 1:5 utsläppa spolvatten från vattenverkets snabbfilter ävensom lagligförklaring av en för detta ändamål inom sagda vattenområde utlagd utloppsledning.

Till stöd för ansökan har Åberopats dels en 12.5.1969 av K-Konsult, Kommunaltekniska avd, upprättad PM beträffande vattenförsörjningen för Gryts samhälle och planerad fritidsbebyggelse (aktsid 3-22), dels en av Ingenjörfirman Orrje & Co 14.5.1969 dagtecknad utredning beträffande vattenuttag ur Djupsjön (aktsid 25-37, 70 och 71), dels ock sedermera av kommunen ingivna kompletterande uppgifter.

Intagsledningen inom vattenområden till Koppartorp 1:2 och 1:13 har ett läge i plan och profil som framgår av ritningar 21.004-001-210 A, E och F (aktsid 16, 20 och 21). Ledningen utgöres av en helsvetsad ledning av polyetenplast och har en diameter av 150 mm. Den är belastad med spirallindad blytråd, som väger 2,0 kg per m ledning. Intags-

silan är placerad på cirka 7 m djup och markeras på vattenytan av en rödmålad boj av plast. Silen är utförd av 2 mm rostfri stålplåt, försedd med cirka 45 stycken 8 mm hål per dm^2 . Vid stranden inom Koppartorp 1:13 är anordnad en intagsbrunn - råvattenpumpstation, försedd med två stycken dränkbara råvattenpumpar.

Vattenledningen och tryckavloppsledningen över Årsviken har ett läge i plan och profil som framgår av ritningar 21.004-001-210 B och G (aktsid 17 och 22). De är nedgrävda i botten på en sträcka av cirka 100 m från norra stranden av Årsviken men vilar i övrigt fritt på botten. Ledningarna är tillverkade av polyetenplast. Vattenledningen har en invändig diameter av 150 mm och är förankrad med betongvikter om 59 kg på cirka 3,5 m avstånd från varandra. Tryckavloppsledningen har en invändig diameter av 100 mm och är förankrad med betongvikter om 26 kg på varje 2,2 m.

Ledningen för utsläpp av spolvatten visas i plan och profil å nyssangivna ritningar (aktsid 17 och 22). Den är cirka 100 m lång och är nedgrävd i botten utom vid mynningen på cirka 2 m djup. Ledningen är av polyetenplast och har en diameter av 225 mm. Den är förankrad med betongvikter om 115 kg på cirka 4 m avstånd från varandra.

Vattenrätten

Kommunen äger Koppartorp 1:14 som under målets gång avstyckats från Koppartorp 1:13 för att utgöra vattenverksfastighet. Vid avstyckningen har bildats servitut till förmån för Koppartorp 1:14 att på stamfastigheten Koppartorp 1:13 bl a anlägga och för all framtid behålla intagsledning för vatten från Koppertorpsjön (Djupsjön).

Kommunen äger vidare jämlikt en såsom servitutsavtal betecknad handling 26 och 29.11.1971 (aktsid 75) rätt att nedlägga och för all framtid bibehålla en vattenledning med intagssil och andra anordningar inom vattenområde i Djupsjön tillhörigt Koppartorp 1:2 (karta; aktsid 76). Kommunen har i avtalet berättigats uttaga

servitutsinteckning i Koppartorp 1:2 till förmån för ett å sagda karta markerat område av Koppartorp 1:13, vilket hade begärts avstyckat för vattenverksändamål (sedermera Koppartorp 1:14). I förtydligande 19.12.1973 (aktsid 116) har ägaren av Koppartorp 1:2 meddelat att servitutsavtalet även innefattade medgivande att taga vatten ur sjön i de mängder som angivits i ansökan till vattendomstolen.

Vattendomstolen finner med hänsyn till angivna förhållanden kommunen vara behörig att hos vattendomstolen framställa begäran om ifrågavarande lagligförklaring och tillstånd.

Närmare angående bortledning och utsläpp av spolvatten

Det begärda vattenuttaget är avsett att täcka behovet för konsumenterna inom Gryts distributionsnät och inom de områden, som exploateras av AB Svenska Fritidsbyggen vid Fyrudden, Snäckevarp och Koppartorp. Det finns därutöver ett fritidsområde på Ekön under utbyggnad, där det torde uppkomma behov av vatten. Vattenbehovet är beräknat att täckas med det begärda uttaget till omkring år 1990.

Provtagning på råvattnet har företagits och utförda reningsförsök har visat att man med kemisk fällning kan erhålla en acceptabel reducering av färgstyrka och järnhalt. Inte heller vid fortsatta provtagningar har några negativa resultat förekommit.

Det begärda vattenuttaget beräknas medföra en sänkning av Djupsjöns vattenstånd med maximalt 3 cm under ett normalår. Största sänkningen skulle därvid inträffa i augusti månad. För ett extremt torrår av typen år 1959 har beräknats en maximal avsänkning av sjöns vattenyta på grund av vattenuttaget med 8 cm, vilket skulle inträffat under september-oktober månader. Den måttliga avsänkning, som sålunda blir en följd av vattenbortledningen, torde icke ha någon praktisk betydelse för förhållandena i och vid sjön.

Vattenbortledningens inverkan på utloppsbacken torde komma att medföra att bäcken, som normalt under torrår icke är vattenförande under september och oktober månader, blir torrlagd under ytterligare en månad i början och en månad i slutet av sagda period.

Det spolvatten, som skall utsläppas i Årsviken, kommer från spolningar av två stycken reningsfilter i vattenverket. Spolvattensmängden beräknas uppgå till cirka 10 m^3 per filter och spolningstillfälle. Vid full utbyggnad beräknas antalet sådana tillfällen uppgå till maximalt tre per vecka, varför spolvattensmängden blir maximalt 60 m^3 per vecka. Spolvattnet innehåller mindre än 10 procent doserad aluminiumsulfat, motsvarande cirka 4 gr aluminium per m^3 eller maximalt cirka 240 gr per vecka för hela utsläppsvattensmängden. Aluminiumsulfaten ger en stabiliserad effekt och binder fosfor till bottenlammet. Övriga föroreningar som härstammar från råvattnet och medföljer spolvattnet är stabila och ger ingen syreförbrukning.

Ekonomisk tillåtlighet

Kommunen har icke i ansökan eller därtill fogade handlingar upptagit någon bedömning rörande nyttan av ansökt vattenbortledning.

Anläggningskostnaderna för ledningar och vattenverk, inklusive avloppspumpstation vid vattenverket, har i K-Konsults PM beräknats till sammanlagt 575.000 kr och driftskostnaden för enbart vattenverket till cirka 40.000 kr per år.

Såsom tidigare angivits beräknas några skador i huvudsak icke uppstå. Vissa åtgärder till förebyggande av skada på fiske kan dock bli aktuella.

Vattendomstolen finner de av kommunen åberopade prognoserna rörande framtida vattenbehov kunna i huvudsak läggas till grund för en uppskattning av det vattenbehov, som för framtiden måste täckas.

Nyttan av vattenbortledningen kan icke uppskattas till något bestämt värde i pengar. Det är nämligen för kommunen en nödvändighet att få vattenförsörjningen inom Gryts samhälle och närliggande fritidsbebyggelse ordnad på ett tillfredsställande sätt. Förutsatt att de åtgärder, varom fråga är, i övrigt befinnes ändamålsenliga och inte medför större intrång eller olägenhet för annan än som fordras för ändamålets vinnande utan oskäligen kostnader, bör därför den omständigheten att viss mindre fiskeskada kan befaras, icke utgöra något hinder mot åtgärdernas ekonomiska tillåtlighet. De fiskeskador som kan beräknas uppkomma måste enligt vattendomsstolens mening betecknas som underordnade i jämförelse med betydelsen av kommunens intresse. Vid sådant förhållande finner vattendomsstolen det begärda företaget vara ekonomiskt tillåtligt, och hinder möter förty icke med hänsyn till bestämmelserna i 2 kap 3 § första stycket vattenlagen.

Tillåtlighet av vattenbortledningen med hänsyn till andra än ekonomiska intressen

Kommunen har träffat avtal med strand- och vattenägarna vid Djupsjön, genom vilket kommunen medgivits rätt till ansökt vattenbortledning (aktsid 110-113).

Övriga av vattenbortledningen och ledningarna berörda sakägare har icke haft något att erinra mot företagets tillåtlighet.

Kammarkollegiet har beslutat att för närvarande icke föra talan för bevakande av det allmännas rätt och intressen i målet.

Fiskeriintendenten i nedre södra distriktet har i avgivet yttrande (aktsid 88) förklarat att fisket i Djupsjön i huvudsak torde vara fritidsfiske och att detta icke äventyrar företagets tillåtlighet. Intaget till vattenverket bör vara så utformat att småfisk icke suges in i intagsledningen. Ledningarna över Årsviken torde endast åstadkomma tillfälliga lokala skador och berör ej allmänt fiskerintresse av betydelse. Den minskade vattenföringen i avloppsbacken kan möjligen medföra minskad uppvandring av ålyngel. Om så skulle vara fallet, bör utsättning ske av ålyngel eller sättäl. Omfattningen av sådan åtgärd torde böra undersökas av fiskerikonsulenten.

Kommunen har förklarat att intagssilen är utformad i samråd med fiskerikonsulenten i Östergötlands län och att kommunen i övrigt avser att efterkomma konsulentens anvisningar för att eliminera skada å fiske.

Vattendomstolen har granskat ansökningsen såvitt avser vattenbortledningen och utläggande av ledningarna. Därvid har vattendomstolen med hänsyn till allmänna intressen och enskild rätt icke funnit anledning till anmärkning mot företaget i de avseenden, som upptages i vattenlagen.

Tillåtlighet av spolvattenutsläppet

Statens naturvårdsverk har i avgivet yttrande (aktsid 90) anfört att verket icke finner anledning till erinran mot ansökan.

Fiskeriintendenten har uttalat att utsläppet av spolvatten icke förorsakar några större fiskeskador.

Axel F Kjellbergs dödsbo har såsom ägare av Koppartorp 1:5 motsatt sig kommunens begäran om tillstånd till utsläpp av spolavloppsvatten. Ett sådant utsläpp är ytterst olämpligt med hänsyn till att Årsviken har liten vattencirkulation. Vikens förbindelse med friare vatten är sålunda trång och grund. De föroreningar som medföljer spolavloppsvattnet kommer därför att stanna i viken samt bidra till vikens igenväxning och fiskets försämring. Ledningen bör därför göras så lång att den mynnar utanför Årsvikens smalaste del i höjd med Takviksudden.

Kommunen har i denna del åberopat utsläppets ringa föroreningsgrad och fiskeriintendentens uttalande. Ett bifall till dödsboets förslag till utsträckning av ledningen skulle medföra en merkostnad av cirka 100,000 kr.

Vid huvudförhandlingen har dödsboets representant upplyst att det hittills icke märkts några olägenheter av pågående utsläpp men be-

farat att viken med tiden kan slamma igen. Kommunen har vitsordat att vattenomsättningen i viken är låg.

Vattendömstolen: Enligt övergångsbestämmelserna till miljöskyddslagen skall mål, som vid denna lags ikraftträdande 1.7. 1969 var anhängiga vid vattendomstol, fortfarande handläggas av sådan domstol och bedömas enligt de tidigare i vattenlagen upptagna reglerna. Enär det ifrågavarande målet anhängiggjorts före sagda datum, är sålunda vattendömstolen behörig att pröva även frågan om utsläpp av spolvatten i Årsviken.

Det bör enligt vattendömstolens mening beaktas att karaktären på spolvattnet är godartad från föroreningssynpunkt. Sålunda förekommer icke andra föroreningar än sådana, som redan tidigare funnits i det till vattenverket avledda sjövattnet och som därför i alla fall skulle nått Årsviken genom Djupsjöns avloppsbeck. De vid reningsprocessen tillsatta kemikalierna är till mängden små och torde för övrigt icke ha sådana egenskaper att skadlig förorening av betydelse uppkommer i Årsviken. Vid sådant förhållande synes icke motiverat att föreskriva av sakägare begärd förlängning av utloppsledningen, vilket skulle medföra en kraftig kostnadsfördyring för företaget. Vattendömstolen finner sålunda att tillstånd kan lämnas kommunen att utleda spolvatten i Årsviken, dock begränsat till de mängder och den sammansättning, som framgår av ansökan.

Lagligförklaring och tillstånd

Vattendömstolen lagligförklarar och lämnar kommunen tillstånd att för framtiden bibehålla

dels intagsledningen med tillhörande anordningar i Djupsjön, dels vattenledningen och tryckavloppsledningen över Årsviken, dels ock utloppsledningen i Årsviken inom vattenområde tillhörigt Koppartorp 1:5.

Vattendömstolen lämnar vidare tillstånd för kommunen att från Djupsjön medelst intagsledningen bortleda vatten i en mängd av

FÄXÖ 2
VATTEN

20.500 m³ per mån, dock högst 86.000 m³ per år, samt att i Årsviken genom utloppsledningen utsläppa spolvatten från vattenverkets snabbfilter i en mängd av högst 60 m³ per vecka och innehållande maximalt 240 gr aluminium per vecka för hela utsläppsvattenmängden.

Skadeförebyggande åtgärder

Fisket

Kommunen har i det förutnämnda avtalet med sakägarna runt Djupsjön åtagit sig att i sjön inplantera fisk- och ålyngel, om vattenbortledningen skulle förorsaka försämring av fisket. Åtgärderna skall utföras på sätt fiskerikonsulenten anvisar.

Kommunen har förutsatt att frågan om inverkan på fiske i avloppsbäcken och i Årsviken skall kunna lösas på liknande sätt efter fiskerikonsulentens anvisningar. Kommunen har i princip åtagit sig att följa konsulentens besked om lämpliga åtgärder. Skulle tvist uppkomma i denna del, bör ansökan därom kunna göras till vattendomstolen, som därefter prövar och avgör tvisten. Detta bör gälla även för det fall fiskerikonsulenten skulle anse ersättningar för skada å fiske böra utgå.

De vid huvudförhandlingen närvarande sakägarna har förklarat sig intet ha att erinra mot att fiskefrågan lösas på föreslaget sätt.

Vattendomstolen finner sig med hänsyn till omständigheterna och till fiskefrågans ringa betydenhet i detta fall kunna godtaga en ordning av i huvudsak det innehåll som kommunen förordat. De närmare föreskrifterna för lösning av fiskefrågan i de delar avtal icke träffats framgår av vad nedan i domslutet upptages.

Kommunen är till förekommande eller avhjälpande av fiskeskada genom företaget i avloppsbäcken från Djupsjön och i Årsviken

skyldig att utföra de skadeförebyggande åtgärder eller erlægga de ersättningar, vilka fiskerikonsulenten i Östergötlands län finner erforderliga, dock med rätt för part att få tvistig fråga prövad av vattendomstolen. Anmälan av sådan fråga skall ske skriftligen till vattendomstolen inom ett år från tvistens uppkomst, dock senast inom den nedan i denna dom stadgade tiden för anmälan av ersättningsanspråk på grund av oförutsedd skada. Fiskerikonsulentens befattning med företaget skall bekostas av kommunen.

Tappställe vid utloppsbacken

Ägarna av Åbäcksnäs 1:23 har påtalat att ett under tidigare förhandlingar utlovat tappställe invid utloppsbacken icke kommit till utförande.

Ägaren av Koppartorp 1:9 har föreslagit att fritt vatten måtte tillhandahållas fastigheten såsom ersättning för de genom avloppsbackens utökade torrläggning uppkommande besvären att skaffa vatten för trädgårdsbevattning, tvätt och dylikt.

Kommunen har vid huvudförhandlingen förklarat sig godtaga att föreskrift om tappställe intages i denna dom. Man har icke ansett anordnande av tappställe vara brådskande, enär man ännu icke uttagit så mycket vatten ur Djupsjön att detta påverkat vattentillgången i avloppsbacken. För övrigt pågår förhandlingar med berörda fastighetsägare om anslutning till den kommunala vattenledningen.

Sakägarna har vitsordat att förhandlingar om anslutning pågår och att tappställe skulle bli onödigt, om fastigheterna kunde förses med kommunalt vatten.

Vattendomstolen anser för sin del lämpligast, om de upptagna förhandlingarna om anslutning av berörda fastigheter till kommunens vattenledningsnät kunde giva ett för parterna godtagbart resultat. I avbidan på detta bör dock kommunen åläggas att utföra medgivet tappställe, vilket åläggande emellertid icke behöver uppfyllas, om anslutning sker.

Vattendomstolen förpliktar kommunen att låta anlägga ett tappställe

invid utloppsbacken från Djupsjön och i gränsen mellan förutvarande Koppartorp 1:2 (numera 1:14) samt Koppartorp 1:9. Kommunen har att tillse att vatten finns tillgängligt vid tapstället under de tider, då vattenframrinningen i utloppsbacken är låg eller obefintlig.

Fiskeavgift

Fiskeriintendenten har i yttrande föreslagit att avgift jämlikt 2 kap 10 § vattenlagen skall utgå med maximalt belopp.

Kommunen har vid huvudförhandlingen medgivit att utgiva fiskeavgift med ett på denna grund beräknat belopp om 6 kr såsom engångsavgift.

Vattendomstolen förpliktar kommunen jämlikt 2 kap 10 § vattenlagen att till främjande av fisket inom landet utgiva en engångsavgift om sex (6) kr. Avgiften skall utbetalas till fiskeristyrelsen före utgången av kalenderåret näst efter det år, då vattenbortledning med stöd av tillstånd enligt denna dom påbörjas.

Vattentäktsfastighet

Kommunen har såsom vattentäktsfastighet föreslagit Koppartorp 1:14, å vilken fastighet vattenverket är uppfört. Fastigheten tillhör kommunen.

Vattendomstolen förordnar att rätten att bortleda vatten från Djupsjön för framtiden skall vara förenad med fastigheten Koppartorp 1:14 såsom vattentäktsfastighet.

Mätanordningar och kontroll

Kommunen har uppgivit att summerande vattenmätare redan finns installerad i vattenverket samt åtagit sig att journalföra de bortledda vattenmängderna.

Vattendomstolen förpliktar kommunen att bibehålla en summerande

vattenmätare i vattenverket för mätning av det från Djupsjön bortledda vattnet.

Kommunen skall föranstalta om avläsning av mätaren och journalföring av mätresultaten minst två gånger per vecka.

Kommunen har att under en tid av tio år hålla journalerna tillgängliga för sakägare, som kan ha intresse av förhållandena i Djupsjön eller i utloppsbacken från denna sjö.

Oförutsedd skada

Anspraak på ersättning enligt 2 kap 24 § vattenlagen för sådan skada eller intrång av lagligförklarade ledningar eller av vattenbortledningen från Djupsjön, som icke förutsetts av vattendomstolen, må på sätt angives i 11 kap 68 § vattenlagen anmälas inom tio år från det denna dom vinner laga kraft.

Beträffande eventuell skada eller intrång till följd av utsläpp av spolvatten i Årsviken må skadelidande föra talan i den ordning som är stadgad för stämningssmål.

Rättegångskostnader

Kommunen har medgivit framställda yrkanden om ersättning för kostnader å målet.

Vattendomstolen förpliktar kommunen att utgiva ersättning för kostnader å målet till advokaten Carl Hultboms huvudmän med sexhundra-trettioen (631) kr, därav 625 kr utgör arvode åt Hultbom, till Gurnar Norén, Koppartorp 1:9, med femtom (15) kr i resekostnader för inställelse vid huvudförhandlingen, samt till Nils Kjellberg, Koppartorp 1:5, med femtio (50) kr utgörande ersättning för förlorad arbetsförtjänst i anledning av närvaro vid huvudförhandlingen.

På rättegångskostnaderna skall jämlikt 18 kap 8 § tredje stycket rättegångsbalken utgå ränta efter 6 procent från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Domstolskostnad

Det åligger slutligen kommunen att till vattendomstolens kansli enligt särskild räkning betala sådana kostnader, som avses i 11 kap 97 § vattenlagen.

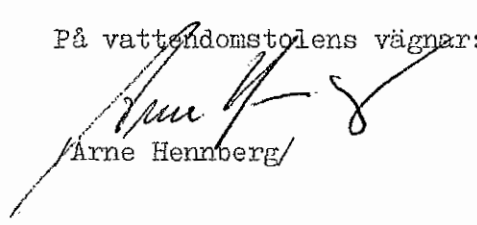
FULLFÖLJDHÄNVISNING

VD 950

Vadeanmälan senast 29.3.1974

Vadeinlaga senast 16.4.1974 med hänsyn till mel-
lankommande helg.

På vattendomstolens vägnar:

Arne Hennberg

BILAGA 3
WSP:s beräkning av strömningstider i Djupsjön (Koppetorpssjön)

Uppdragsnr: 10134899	Förslag till vattenskyddsområde	
Daterad: 2012-05-07	Gryt, Valdemarsviks kommun	
Reviderad:		
Handläggare: Elin Gustavsson	Status:	

4.3 Strömningstider

4.3.1 Strömningstid i Koppetorpssjön

Strömningstiden i Koppetorpssjön har beräknats enligt Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde 2010:5 och strömningstiden bör återspegla en högflödessituation. För det övre 1-metersskiktet kan 1,5 % av vindhastigheten antas som riktvärde för vattnets transporthastighet.

För beräkning av transporthastigheten på Koppetorpssjön har vinddata från mätstationen Gladhammar använts. Vindhastigheter med en återkomsttid på 10 år beräknats av SMHI, se tabell 1.

Tabell 1. Beräknad 10-års vind över Koppetorpssjön

Vindriktning	(m/s)
N	10.9
NE	9.9
E	9.7
SE	6.9
SE	9.8
SW	10.7
W	11.3
NW	9.9

Strömningstiden har bedömts från 4 punkter:

1. Avståndet från sjöns nordligaste punkt ner till intaget
2. Avståndet från utloppet i det tillrinnande vattendraget i norr till intaget
3. Avståndet från utloppet i det närmsta vattendraget i söder
4. Strömningstid rakt över Lillsjön

I tabell 2 redovisas strömningstiderna.

Uppdragsnr: 10134899	Förslag till vattenskyddsområde	
Daterad: 2012-05-07		
Reviderad:	Gryt, Valdemarsviks kommun	
Handläggare: Elin Gustavsson	Status:	

Tabell 2. Strömningstider i Koppartorpssjön.

Punkt	Avstånd (m)	Strömningstid (tim)
1	1700	3.7
2	1200	3.2
3	400	0.9
4	270	0.5

BILAGA 4 - MINNESANTECKNINGAR SAMRÅDSMÖTE

UPPDRAG VSO Koppetorpssjön	UPPDRAGSLEDARE Tora Strandberg	DATUM 2018-11-08
UPPDRAGSNUMMER 13006066	UPPRÄTTAD AV Anna Nydahl	
PLATS Valdemarsvik	DAGDATUM 2018-11-08	TID 17-19
NÄRVARANDE		
Claes Boman	Valdemarsviks kommun	CB
Tora Strandberg	Sweco	TS
Anna Nydahl	Sweco	AN
Sandra Ljungdahl	MOHK	MOHK
Karolina Hedlund	MOHK	MOHK
Therese Rauker	MOHK	MOHK
Eleonore Marcusson	LRF	LRF
Anna Nilsson	Fastighetsägare	ANi
Helene Karlsson	Fastighetsägare	HK
Göran Karlsson	Fastighetsägare	GK
Susanne Solanöf	Fastighetsägare	SS
Mats Solanöf	Fastighetsägare	MS
Johan Gustavsson	Fastighetsägare	JG
Anders Ek	Fastighetsägare	AE
Lars Holmberg	Fastighetsägare	LH
Anders Larsson	Fastighetsägare	AL
Jenny Elander Ek	Fastighetsägare	JEE
Magnus Ek	Fastighetsägare	ME

- Claes Boman hälsar välkomna och inleder mötet
- Tora Strandberg och Anna Nydahl presenterar arbetet med vattenskyddsområdet och föreslagna skyddsföreskrifter (se bilagd presentation).
- Diskussionspunkter
  - LRF undrar om beslutet går till LST. Svar: VSO kan fastställas av kommun eller LST, här har beslut tagits att KF tar beslutet.
  - Synpunkter lyfts att svarstiden är kort. Åtgärd: Förlängd tid utifrån komplettering av ny karta. Nya datum skickas ut i kommande utskick.
  - Besvärshänvisning? Svar: Beslut om inrättande av vattenskyddsområde kommer kunna överklagas till länsstyrelsen som första instans.
  - ANi med flera påtalar att den tidigare kartan var mer realistisk. Svar: Kartan kommer att uppdateras och göras i ett format som är inzoomningsbart.
  - LRF menar att genomgående bör skyddsföreskrifterna omformuleras. Önskemål om att tydligt skriva förbud, istället för "får ej förekomma".

- Åsikt framkommer att det är svårt att se bojen idag, bör ändras till en markant färg i vattnet.
- Fråga om det finns gårdscentrum inom primär skyddszon? Önskemål om att se närmare på Kopparhult 1:1!
- Fråga om vad som gäller vid övertagande av en verksamhet? Behöver förtydliga vad som gäller för befintliga och nya/ändrade verksamheter.
- JG hänvisar till avtalet från 1973 där det enligt honom står att kommunen betalar allt. Svar: Sweco samt CB ber JG delge detta till kommunen
- Diskussion om hur mycket vatten som får tas från sjön, hur mycket sjön får sänkas osv. Svar: Svar framgår av vattendomen som bifogats i samrådsutskicket.
- Finns det dikningsföretag kring sjön? Svar: Det finns enligt Östgotakartan två stycken sjösänkingsföretag kring sjön (R 559 och R 1705) och ett dikningsföretag (R 647).
- AE och ME undrar om den primära skyddszone kan minska kring diket från 100 till 50 m? Eller om det finns andra möjligheter såsom att kulvertera diket eller anlägga en sjö innan diket utlopp i Djupsjön?
- Frågor lyfts om kostnader till berörda markägare. Vad gäller för ersättning för både belastning på verksamheten och för sjunkande fastighetsvärde? Svar: Ta upp med CB
- JG undrar om kommunen tagit fram en kostnadsberäkning på att dra ledning för dricksvatten till området, istället för att inrätta detta vattenskyddsområde? Svar: Ja, 2009 gjordes en förstudie som visade på att det skulle kosta ca 21 miljoner att dra ut en vattenledning och ca 50 miljoner att dra ut både vatten- och avloppsledning. Notera att kostnaderna inte uppdaterats till dagens prisnivå.
- LRF efterfrågar information om arbetet med vattenskyddsområdet på kommunens hemsida
- Förslag på skyddsföreskrift: Hantering av petroleumprodukter, kemikalier m.m.
  - Vem är tillsynsmyndighet för cisterner? Svar: Miljökontoret
  - LRF undrar vad som gäller för de som eldar med olja. Är det undantag för bostadshus i skyddsföreskrifterna? Önskemål om att se över både primär och sekundär skyddszone vad gäller petroleumprodukter osv.
  - Förtydliga texten om primära skyddszone! Tydliggör att det inte får finnas cisterner i primär skyddszone.
  - JEE undrar om det kommer att bli svårare att söka tillstånd för cisterner inom vattenskyddsområdet?

- MOHK menar att det är svåra formuleringar, se över dessa – vad skiljer primär och sekundär? Synka med befintlig lagstiftning
- LRF tror att det skulle underlätta att synka hantering och annan hantering av petroleumprodukter inom de olika skyddszonerna
- Förslag på skyddsföreskrift: Hantering av kemiska produkter
  - Definiera vilka produkter som gäller och om det är förbud eller ej för dem i respektive skyddszon
- Förslag på skyddsföreskrifter: Jordbruk, skogsbruk, trädgårdsskötsel, grönytor m.m
  - LRF påtalar att inga nya rekommendationer finns från livsmedelsverket angående EHEC/VHEC från nötkreatur.
  - JG efterfrågar underlag med koppling till EHEC VHEC.
  - Åsikt framkommer att det är svårt att ta sig ner till sjön för djuren att beta, borde vara en icke fråga.
  - Åsikt framkommer att det är svårt att få till bete för att få stöd från LBP, vilket i sin tur påverkar den biologiska mångfalden.
  - LRF säger att det är nitratkänsligt område i Valdemarsviks kommun – se över om de befintliga lagkraven räcker för gödselspridning.
  - JEE frågar varför djur får beta i primär skyddszon medan man inte får sprida gödsel?
  - LRF menar att det för växtskyddsmedel bör räcka med tillstånd, ej förbud
  - ME önskar 50 m primär skyddszon längs diket, tack!
  - LRF ifrågasätter att en gödselstad får väl förbättras, även om den är befintlig?! Ett alternativ är att förbjuda visst lagringssätt om det är det man vill undvika. Här bör alltså formuleringen ses över.
  - ANi undrar vad som är tillfälligt upplag? Vad rör det sig om för tid?
  - LRF tipsar om att kolla på underlaget till åtgärdsprogrammet om upplag av avverkningssäsong.
- Förslag till skyddsföreskrift: Miljöfarlig verksamhet
  - Är det lämpligt att ha helt förbud eller bör det snarare vara situationsanpassat?
  - MOHK önskar att texten förtydligas för sekundär zon, blir med nuvarande formulering svårt att tyda och en knepig bedömningsfråga för tillsynen
- Förslag till skyddsföreskrift: Avloppsvatten
  - MOHK undrar om även BDT ska ingå under primär skyddszon?

- LRF uppmärksammar att förbättringar måste få göras på befintliga anläggningar och att texten därmed behöver formuleras om.
- Förslag till skyddsföreskrift: Vaghållning
  - ME ber oss återigen kolla gränsen för primär skyddszon.
  - LRF under vad "annan väg" betyder. Gäller det även skogsvägar?!
  - LRF vill att det förtydligas i texten om underhållning får ske på vägarna
- Förslag till skyddsföreskrift: Materialtäkt osv
  - LH menar att Lst bör ta beslutet om muddring i sjön
  - LH pratar om föryngring av lekande fisk, anlägga föryngringsytor (havsöring och gädda) och att de behöver ha öppna vandringsvägar. Han önskar sätta igång ett sånt projekt. Svar: Kan det gå under vattenverksamhet så krävs tillstånd/anmälan oavsett om det är vattenskyddsområde.
  - LH undrar hur vi hanterar strandvegetationen.
  - JG säger att det finns ett akut behov av att rensa utfallet från Djupsjön till Östersjön. Det dämmer i utloppet. Svar: *Detta ligger dock utanför VSO och gäller dikningsföretaget.*
  - Frågor kommer om vad som gäller för dikningsföretag och rensning - Krävs tillstånd eller anmälan för vattenverksamhet? Förtydliga på något sätt i anslutning till dokumentet
  - Kolla formuleringen i texten, det står dubbelt här.
  - LRF tipsar om att läsa vattenmyndighetens utredning, det kan stå något där om definitioner
- Förslag till skyddsföreskrift: Båttrafik och sjöfart i vattentäkt
  - MOHK säger att det kallas farkost, ej fordon
  - JG tycker inte att förslaget är acceptabelt
  - HK uppger att det inte är någon av markägarna som gör det idag
  - MOHK undrar över språkbruket – motordrivet? El då? Förtydliga att det gäller förbränningsmotorer
- Kap 11 Övriga bestämmelser och upplysningar
  - Tillstånd

LRF undrar hur denna formulering blir gentemot miljöfarlig verksamhet? Se över så det går hand i hand. Behöver formuleras så att det följer lagstiftningen
  - Tillsyn - formulera om

- Dispens – formulera om? Lst oavsett?!
- Lokala hälsoskyddsföreskrifter ses över nu – formulera om så att de blir mer allmänt gällande över tid
- Fortsatt arbete: Sweco kommer att ta fram en inzoomningsbar karta som reviderats vad gäller avrinningsområdet. Den skickas ut till alla fastighetsägare som får 2 veckor på sig att inkomma med skriftliga synpunkter.

Efter inkomna synpunkter sammanställer Sweco ett reviderat förslag på ansökan, som skickas ut på nytt. I samband med utskicket kommer det framgå vilka datum som gäller för att lämna synpunkter.

Därefter är den fortsatta processen framåt som följer:

xx Handlingar färdigställda

xx Kommunstyrelsens arbetsutskott

xx Kommunstyrelsen

xx Kommunfullmäktige

- Mötet avslutas

BILAGA 5 – MINNESANTECKNINGAR SAMRÅDSMÖTE

UPPDRAG VSO Koppetorpssjön	UPPDRAGSLEDARE Tora Strandberg	DATUM 2019-05-15
UPPDRAGSNUMMER 13006066	UPPRÄTTAD AV Tora Strandberg	

PLATS	Folkets hus, Valdemarsvik	DATUM	2019-04-23	TID	17.30-19
NÄRVARANDE	Claes Boman Karolina Hedlund Therese Rauker Sandra Ljungdahl	Valdemarsviks och Söderköpings kommun		CB KH	
	Anna Nydahl Tora Strandberg	Sweco			TS
	Erica Pershagen	LRF			
	Göran Karlsson Anders Larsson Dag Gunnarsson Johan Gustavsson Helene Karlsson Jenny Ek Anna Ek Magnus Ek	Fastighetsägare			

Samråd om vattenskyddsområde för Djupsjön (Koppetorpssjön)

- TS hälsar välkomna och tackar för att avtalet kommit fram samt ger en kort bakgrundsbeskrivning.
- CB berättar om processen hos kommunen. Kommunen arbetar för att kommunfullmäktige ska överlåta till länsstyrelsen att ta beslut om vattenskyddsområdet.
- KH berättar om att dialog skett med försvarsmakten och säkerhetsklassning som gör att ingen information ännu lämnats ut.
- Sweco och Kommunen presenterar och besvarar skriftligt inkomna frågor.
  - Skillnader i kartan kring avrinningsområdet presenteras.

1 (4)

Sweco
Hospitalsgatan 3B
SE-602 27 Norrköping, Sverige
Telefon +46 (0)8 695 60 00
Fax
www.sweco.se

Sweco Environment AB
RegNo: 556346-0327
Styrelsens säte: Stockholm

Tora Strandberg
Miljökonsult
Mobil +46 (0)761 38 55 87
tora.strandberg@sweco.se

- TS berättar om skillnader mellan zonerna och varför zonerna ändrats.
- Möjligheten att bebygga i tertiär zon är möjlighet men tillstånd kan komma att krävas för vissa aktiviteter enligt skyddsföreskrifterna
- KH berättar om hantering av anmälningsärenden hos miljökontoret. Om handlingarna är kompletta tas beslut relativt snabbt (2-3 veckor). Avloppshandläggning kan ta något längre tid.
- Ersättningsfrågan. Vad är rimligt för fastighetsägare att betala för.
  - TS hänvisar till MB 31 kap. Avsevärt försvårande kan ge rätt till ersättning. Ska vara en pågående verksamhet. Anspråk om ersättning görs efter beslut om fastställande.
  - Kommunen tar till sig av avtalet från 1969 och tolkar det med hjälp av jurister.
- Skyddsföreskrifter går igenom. Vi tar gärna synpunkter på skyddsföreskrifterna skriftligen för att säkerställa att samtliga synpunkter hanteras. Generellt gäller att de skarpaste kraven finns i primär skyddszon, därefter sekundär skyddszon och slutligen finns ett fåtal föreskrifter i tertiär skyddszon.

Kommentarer på skyddsföreskrifterna:

LRF påtalar felskrivning på sidan 9 där skyddszonerna beskrivs. Det står 100 m istället för 50 m för de olika skyddszonerna. Felskrivningen rättas till.

Brandfarliga vätskor. LRF föreslår att man korrigerar till 250 liter i primärzon för att förenkla.

Explosiva varor. Inga synpunkter.

Jordbruk och skogsbruk. LRF påpekar att föreskrifterna går längre än vad handboken säger. Förbud kan ge stora konsekvenser kan man ha tillståndskrav istället.

Vidare föreslår LRF att man skilja på naturgödsel och avloppsslam och sätter tillstånd på avloppsslam.

Lagring av avverkat timmer, varför krävs det tillstånd. Kolla Havs- och vattenmyndighetens rekommendationer, de rekommenderar att denna skrivning tas bort.

Strandbete. Formuleringen bygger på läsveterinärens uttalande, det är enligt skyddsföreskrifterna ej förbjudet utan tillståndspliktigt. LRF påpekar kring att det idag inte finns kända utbrott av vhec. Viktigt att ta med oss frågan, kolla med läsveterinären igen vad hen grundar sitt beslut på.

Avloppsvatten. Inga synpunkter.

Energianläggning. Inga synpunkter.

Väghållning. Förslag från LRF att täckt upplag av vägsalt tillåts i primär och sekundär zon.

Materialtäkt. Inga synpunkter.

Mark och anläggning. Inga synpunkter.

Båttrafik. För att få ut virke från mark som inte har åtkomst från land kan motorfordon krävas, undantag för skogsbruk beaktas (undantaget kan ligga under skog och jordbruk, 5.4). Önskemål att få köra motorbåt och snöskoter på sjön föreslås.

Övriga bestämmelser. Inga synpunkter.

Övriga frågor och kommentarer

Anna Ek frågar om konsekvenserna av att länsstyrelsen tar beslutet? Om KF tar beslut är det ett politiskt beslut. Länsstyrelsen tar beslut på det underlag som skickas in, men de kan öppna upp för ytterligare synpunkter.

Göran Larsson påtalar det åtgärdsarbete som pågår hos länsstyrelsen. Dialog har skett med länsstyrelsen och dessa ärenden hanteras separat men står inte i konflikt med varandra.

LRF frågar om man kommer få ytterligare möjlighet att yttra sig? Hur den processen går till beror på vem som ska ta beslutet.

Gunnarson efterfrågar tidplan för beslutsfattande och processer. Information om fortsatt arbete och tidplan skickas ut så fort det finns underlag till att sätta den.

Johan Gustavsson frågar om underlaget blivit utskickat, han vill hädanefter ha pappersutskick.

Jenny Ek nämner att kartan tar hänsyn till fastigheter och vägar och frågar om det innebär utvidgning av området. Området har ändrats med hänsyn till ovannämnda men då blivit mindre.

Johan Gustavsson påpekar att strandlinjen i vissa områden går långt upp på land. Det kan vara vattenförande områden som inte ligger synliga vilket gör att kartbild och upplevs verklighet inte stämmer riktigt över ens. Hur definieras strandlinjen, kartan eller verkligheten?

Johan Gustavsson påpekar att två fastigheter slagits ihop.

Jenny Ek påtalar att de styckat av en tomt som ligger vid Skräddarebolund. Jenny mailar underlag.

Gunnarson påtalar att hans fastighet borde rinna till havet och vill gärna ta del av höjddata. Önskemål lämnas om att deras anläggningar ligger utanför vattenskyddsområdet och att den yttre gränsen dras norr om Koppetorpsvägen.

Hur är det med dikningsföretaget? Det ligger utanför vattenskyddsområdet.

Magnus Ek pratar om möjligheterna för våtmark nedanför sitt gårde, vid nedre delen av diket. Länsstyrelsen primärt positiva. Hur hanteras detta? Ärendet kan hanteras parallellt hos länsstyrelsen. Dialog kring hur dessa ärenden hanteras fortsätter. Om förutsättningarna för vattenskyddsområdet ändras kan gränserna för primär och sekundär zon komma att ändras på den aktuella platsen

Fastighetsägarna förutsätter att avtalet gäller och att ersättning ska ges för inskränkningen.

Frågan kring att undvika saltvattenintrång i sjön tas upp. Det är inget problem idag.

Gunnarson påpekar att hans verksamhet inte finns med i fastighetsbeteckning. TS korrigerar med den information som lämnats via e-post. Gäller koppartorp 1:13.

Jenny Ek påtalar att det står att om länsstyrelsen tar beslut är de tillsynsmyndigheten. Detta gäller generellt men länsstyrelsen delegerar i praktiken tillsynen till kommunen i samband med att beslut om vattenskyddsområdet tas.

Wikipedia har använts som källa. Det ses över.
Behovet av en tertiärzon?

Åtgärder karta:

Ta med tomten som vattenverket står på i tertiärzon
Ta bort badplatsmarkering
Ta bort vattenverkets markering från kartan

Nya e-postadresser:

annaek1998@gmail.com
magnus.ek@riksdagen.se
dag.gunnarsson@bygg-gg.se
goran.karlsson@valdermarsvik.se

BILAGA 6 – SAMMANSTÄLLNING AV INKOMNA SYNPNKTER

Vattenskyddsområde Djupsjön (Koppetorpssjön), uppdragsnummer 13006066

Sammanställning av synpunkter

Nedan följer en sammanställning av de synpunkter som lämnats i samband med samrådsmöte 2018-11-08 samt de synpunkter som lämnats på samrådshandling 4, daterad 2019-04-05. Synpunkterna på samrådshandling 4 lämnades muntligt på samrådsmötet med berörda markägare den 23 april 2019 eller skriftligt under tidsperioden 2019-04-05 till 2019-05-03.

Kopia på yttrande från remissinstanser följer sist i dokumentet.

Samtliga inkomna synpunkter har beaktats och diskuterats med VA-huvudman och tillsynsmyndighet. Därefter har en del synpunkter tillmötesgått och underlaget till ansökan har uppdaterats, i andra fall har synpunkterna inte lett till någon ändring.

Samrådsmöte 2018-11-08

- Generella frågeställningar eller synpunkter
  - LRF undrar om beslutet går till Länsstyrelsen. *Svar: Ett vattenskyddsområde kan fastställas av kommun eller länsstyrelse, här har beslut tagits att kommunfullmäktige tar beslutet.*
  - Synpunkter lyfts att svarstiden är kort. *Svar: Förlängd tid utifrån komplettering av ny karta. Nya datum skickas ut i kommande utskick.*
  - Besvärshänvisning? *Svar: Beslut om inrättande av vattenskyddsområde kommer kunna överklagas till länsstyrelsen som första instans.*
  - Flera personer påtalar att den tidigare kartan var mer realistisk. *Svar: Kartan kommer att uppdateras och göras i ett format som är inzoomningsbart.*
  - LRF menar att genomgående bör skyddsföreskrifterna omformuleras. Önskemål om att tydligt skriva "förbud", istället för "får ej förekomma". *Svar: Föreskrifterna kommer att revideras.*
  - Åsikt framkommer att det är svårt att se bojen idag, bör ändras till en markant färg i vattnet. *Svar: Synpunkten framförs till VA-huvudman.*
  - Fråga om det finns gårdscentrum inom primär skyddszon. Önskemål om att se närmare på Kopparhult 1:1. *Svar: Kartan kommer att ses över.*
  - Fråga om vad som gäller vid övertagande av en verksamhet? Behöver förtydliga vad som gäller för befintliga och nya/ändrade verksamheter.
  - Markägare hänvisar till ett avtal från 1973 där det enligt markägarna står att kommunen betalar allt. *Svar: Sweco samt VA-huvudman ber markägare delge detta avtal till kommunen*

1 (7)

Sweco
Hospitalsgatan 3B

SE-602 27 Norrköping, Sverige
Telefon +46 (0)8 695 60 00
Fax
www.sweco.se

Sweco Environment AB
RegNo: 556346-0327
Styrelsens säte: Stockholm

Tora Strandberg
Miljökonsult

Mobil +46 (0)761 38 55 87
tora.strandberg@sweco.se

- Diskussion om hur mycket vatten som får tas från sjön, hur mycket sjön får sänkas osv. *Svar: Detta framgår av vattendomen som bifogats i samrådshandlingen.*
- Finns det dikningsföretag kring sjön? *Svar: Det finns enligt Länsstyrelsens webbkarta ett sjösänkingsföretag kring sjön (R 1705) och tre dikningsföretag (R 1767, R 647 och R 754).*
- Frågor lyfts om kostnader till berörda markägare. Vad gäller för ersättning för både belastning på verksamheten och för sjunkande fastighetsvärde? *Svar: Kommunen kommer att ta upp frågan om ersättning internt.*
- Markägare undrar om kommunen tagit fram en kostnadsberäkning på att dra ledning för dricksvatten till området, istället för att inrätta detta vattenskyddsområde? *Svar: Ja, 2009 gjordes en förstudie som visade på att det skulle kosta ca 21 miljoner att dra ut en vattenledning och ca 50 miljoner att dra ut både vatten- och avloppsledning. Notera att kostnaderna inte uppdaterats till dagens prisnivå.*
- LRF efterfrågar information om arbetet med vattenskyddsområdet på kommunens hemsida. *Svar: Information kommer att finnas på hemsidan.*
- Förslag på skyddsföreskrift: Hantering av petroleumprodukter, kemikalier m.m. *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*
  - Vem är tillsynsmyndighet för cisterner?
  - LRF undrar vad som gäller för de som eldar med olja. Är det undantag för bostadshus i skyddsföreskrifterna? Önskemål om att se över både primär och sekundär skyddszon vad gäller petroleumprodukter osv.
  - Förtydliga texten om primära skyddszonen. Tydliggör att det inte får finnas cisterner i primär skyddszon.
  - Markägare undrar om det kommer att bli svårare att söka tillstånd för cisterner inom vattenskyddsområdet.
  - Miljökontoret menar att det är svåra formuleringar, se över dessa – vad skiljer primär och sekundär? Synkronisera med befintlig lagstiftning
  - LRF tror att det skulle underlätta att synkronisera hantering och annan hantering av petroleumprodukter inom de olika skyddszonerna
- Förslag på skyddsföreskrift: Hantering av kemiska produkter *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*
  - Definiera vilka produkter som gäller och om det är förbud eller ej för dem i respektive skyddszon.
- Förslag på skyddsföreskrifter: Jordbruk, skogsbruk, trädgårdsskötsel, grönytor m.m *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*

2 (7)

BILAGA 6 – SAMMANSTÄLLNING AV
INKOMNA SYNUNKTER

- LRF påtalar att inga nya rekommendationer finns från livsmedelsverket angående EHEC/VHEC från nötkreatur.
- Markägare efterfrågar underlag med koppling till EHEC/VHEC.
- Åsikt framkommer att det är svårt att ta sig ner till sjön för djuren att beta, detta borde därför vara en icke fråga.
- Åsikt framkommer att det är svårt att få till bete för att få stöd från landsbygdsprogrammet, vilket i sin tur påverkar den biologiska mångfalden.
- LRF säger att det är nitratkänsligt område i Valdemarsviks kommun – se över om de befintliga lagkraven räcker för gödselspridning.
- Markägare frågar varför djur får beta i primär skyddszon medan man inte får sprida gödsel?
- LRF menar att det för växtskyddsmedel bör räcka med tillstånd, ej behöva förbud
- Markägare önskar 50 m primär skyddszon längs diket.
- LRF ifrågasätter att en gödselstad borde väl få förbättras, även om den är befintlig? Ett alternativ är att förbjuda visst lagringssätt om det är det man vill undvika. Här bör alltså formuleringen ses över.
- Markägare undrar vad som är tillfälligt upplag? Vad rör det sig om för tid?
- LRF tipsar om att kolla på underlaget till åtgärdsprogrammet om upplag av avverkningsåsong.
- Förslag till skyddsföreskrift: Miljöfarlig verksamhet *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*
  - Är det lämpligt att ha helt förbud eller bör det snarare vara situationsanpassat?
  - Miljökontoret önskar att texten förtydligas för sekundär zon, blir med nuvarande formulering svårt att tyda och en knepig bedömningsfråga för tillsynen
- Förslag till skyddsföreskrift: Avloppsvatten *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*
  - Miljökontoret undrar om även BDT ska ingå under primär skyddszon?
  - LRF uppmärksammar att förbättringar måste få göras på befintliga anläggningar och att texten därmed behöver formuleras om.
- Förslag till skyddsföreskrift: Väghållning *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*
  - Markägare ber oss återigen kolla gränsen för primär skyddszon.
  - LRF undrar vad "annan väg" betyder. Gäller det även skogsvägar?!

- LRF vill att det förtydligas i texten om underhållning får ske på vägarna
- Förslag till skyddsföreskrift: Materialtäkt osv *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*
  - Markägare menar att Länsstyrelsen bör ta beslutet om muddring i sjön
  - Markägare pratar om föryngring av lekande fisk, anlägga föryngringsytor (havsöring och gädda) och att de behöver ha öppna vandringsvägar. Han önskar sätta igång ett sådant projekt.
  - Markägare undrar hur vi hanterar strandvegetationen.
  - Markägare säger att det finns ett akut behov av att rensa utfallet från Djupsjön till Östersjön. Det dämmer i utloppet. *Svar: Detta ligger dock utanför vattenskyddsområdet och gäller sjösänkingsföretaget.*
  - Frågor kommer om vad som gäller för dikningsföretag och rensning - Krävs tillstånd eller anmälan för vattenverksamhet?
  - Kolla formuleringen i texten, det står dubbelt här.
  - LRF tipsar om att läsa vattenmyndighetens utredning, det kan stå något där om definitioner
- Förslag till skyddsföreskrift: Båttrafik och sjöfart i vattentäkt *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*
  - Miljökontoret säger att det kallas farkost, ej fordon
  - En markägare tycker inte att förslaget är acceptabelt
  - En markägare uppger att det inte är någon av markägarna som gör det idag
  - Miljökontoret undrar över språkbruket – motordrivet? El då? Förtydliga att det gäller förbränningsmotorer
- Kap 11 Övriga bestämmelser och upplysningar *Åtgärd: Skyddsföreskrifterna kommer att granskas utifrån de inkomna synpunkterna.*
  - Tillstånd
LRF undrar hur denna formulering blir gentemot miljöfarlig verksamhet? Se över så det går hand i hand. Behöver formuleras så att det följer lagstiftningen
  - Tillsyn - formulera om
  - Dispens – formulera om?
  - Lokala hälsoskyddsföreskrifter ses över nu – formulera om så att de blir mer allmänt gällande över tid

Samrådsmöte 2019-04-23 samt inkomna skriftliga synpunkter från markägare 2019-04-05 till 2019-05-03

- Generella frågeställningar eller synpunkter
  - Markägare frågar om konsekvenserna av att länsstyrelsen alternativt kommunfullmäktige tar beslutet? *Svar: Om KF tar beslut är det ett politiskt beslut. Länsstyrelsen tar beslut på det underlag som skickas in, men de kan öppna upp för ytterligare synpunkter.*
  - LRF frågar om man kommer få ytterligare möjlighet att yttra sig? *Svar: Hur den processen går till beror på vilken instans som ska ta beslutet.*
  - Markägare efterfrågar tidplan för beslutsfattande och processer. *Svar: Information om fortsatt arbete och tidplan skickas ut så fort det finns underlag till att sätta den.*
  - Markägare påtalar att det står att om länsstyrelsen tar beslut är de tillsynsmyndigheten. *Svar: Detta gäller generellt men länsstyrelsen delegerar i praktiken tillsynen till kommunen i samband med att beslut om vattenskyddsområdet tas.*
  - Markägare påtalar det åtgärdsarbete i Djupsjön som pågår hos länsstyrelsen. *Svar: Dialog har skett med länsstyrelsen och dessa ärenden hanteras separat men står inte i konflikt med varandra.*
  - Fastigheten Koppartorp 1:13 är bebyggd och verksamhet bedrivs, vilket inte framgår i bilaga 1. *Svar: Bilagan uppdateras.*
  - Markägare förutsätter att avtal från 1969 gäller och ersättning kommer ges till inskränkningar. *Svar: Avtalet kommer att granskas och ersättningsfrågan lösas separat från beslut om vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter.*
  - Markägare undrar om det kommer vara möjligt för ny bebyggelse i tertiär skyddszon. *Svar: Ja.*
- Synpunkter kopplade till karta och skyddszoner
  - Markägare nämner det faktum att kartan tar hänsyn till fastigheter och vägar och frågar om det innebär utvidgning av området. *Svar: Området har ändrats med hänsyn till ovannämnda men då blivit mindre.*

- Markägare påpekar att strandlinjen i vissa områden går långt upp på land. *Svar: Det kan vara vattenförande områden som inte ligger synliga vilket gör att kartbild och upplevs verklighet inte stämmer riktigt över ens, men kartbilden kommer att kontrolleras.*
- Markägare påpekar att två fastigheter slagits ihop på ett ställe och en avstyckning skett på en annan plats. *Svar: Kartan uppdateras utifrån detta.*
- Markägare påtalar att en fastighet i södra delen bör ha avrinning mot havet och borde ligga utanför vattenskyddsområdet, annars bör också tomten med vattenverket också ingå. *Svar: Kartbilden kontrolleras och uppdateras.*
- Badplatsmarkeringen bör bytas ut mot en bryggmarkering och vattenverksmarkeringen bör tas bort. *Svar: Kartbilden uppdateras.*
- Markägare lägger fram möjligheterna för våtmark nedanför ett gårde, vid nedre delen av tillrinningsdiket i nordväst. Länsstyrelsen är enligt uppgift primärt positiva. Hur hanteras detta? *Svar: Om förutsättningarna för vattenskyddsområdet ändras kan gränserna för primär och sekundär zon komma att ändras på den aktuella platsen. Notering skrivs in i ansökan och ärendena kan fortsättningsvis löpa parallellt.*
- Markägare och LRF föreslår att den tertiära skyddszonen tas bort. *Svar: Tertiär skyddszon kommer att kvarstå.*
- Markägare föreslår ändring av gränsdragning över fastigheten Koppartorp 1:2, dels för att befintlig gräns går rakt genom byggnad, dels för att avrinning sker bort från sjön på platsen. *Svar: Kartbilden kontrolleras och uppdateras.*
- Markägare föreslår ändring av gränsdragning vid fastigheten Kalerum 1:9 då vattenskyddsområde inte önskas på platsen. *Svar: Detta gäller endast tertiär skyddszon och skogsmark, kartbilden kvarstår.*
- Synpunkter på skyddsföreskrifterna
  - LRF påtalar felskrivning på sidan 9 där skyddszonerna beskrivs. Det står 100 m istället för 50 m för de olika skyddszonerna. *Svar: Felskrivningen rättas till.*
  - Brandfarliga vätskor. LRF föreslår att korrigera till 250 liter i primär skyddszon för att förenkla samt att föreskrifterna skiljer på befintlig och ny

lagring. I sekundär skyddszon föreslår LRF anmälan istället för tillståndsplikt. Markägare påtalar att det är otydligt om anmälan i tertiär skyddszon behöver göras inför varje enskild flyttning av cistern. *Svar: Uppgiften ändras till 250 liter i primär skyddszon och ett förtydligande görs om att anmälan för flytt i tertiär skyddszon inte behöver ske för varje flyttning, i övrigt kvarstår befintlig formulering.*

- Jordbruk och skogsbruk. LRF påpekar att skyddsföreskrifterna går längre än vad handboken säger vad gäller växtskyddsmedel och föreslår tillståndsplikt istället. Vidare föreslår LRF att man skilja på naturgödsel och avloppsslam och sätter tillstånd på avloppsslam, medan naturgödsel hanteras i befintlig lagstiftning. LRF föreslår också att skrivningar kring gödsel förvaring och ensilageanläggningar tas bort, liksom skrivning om upplag från avverkning. Slutligen vill LRF att skrivning om strandbete tas bort samt önskar få ta del av källan till denna punkt. *Svar: Uppdateringar kommer att göras enligt lämnade synpunkter i frågorna växtskyddsmedel, naturgödsel, avloppsslam och upplag från avverkning. Befintlig formulering gällande gödselstadförvaring och ensilageanläggning kvarstår dock, samt formulering om strandbete. Kontaktuppgift till länsveterinär har lämnats till LRF.*
- Väghållning. Förslag från LRF att täckt upplag av vägsalt tillåts i primär och sekundär zon. *Svar: Befintlig formulering kvarstår.*
- Båttrafik och sjöfart i vattentäkt. Förslag från LRF och markägare att få lov att använda farkost med förbränningsmotor på sjön för att få ut virke från mark som inte har åtkomst från land. *Svar: Skyddsföreskrifterna uppdateras med undantag för skogsbruk.*

Yttrande från Sveriges geologiska undersökning, e-post skickad 2018-10-23

SGU har erhållit handlingar daterade 2018-10-18 där möjlighet ges att inkomma med yttrande i ärende om förslag till vattenskyddsområde för Gryts vattentäkt. SGU Dnr 33-2326/2018.

SGU avstår från att lämna yttrande i rubricerat ärende.

Vänliga hälsningar
Stina Adielsson

Statsgeolog, Hållbar vattenförsörjning
SGU, Sveriges geologiska undersökning
Box 670
751 28 Uppsala

Miljöskyddsenheten

Valdemarsviks kommun

Genom Sweco Environment AB
tora.strandberg@sweco.se

Yttrande över ansökan om vattenskyddsområde samt föreskrifter för Djupsjön (Koppetorpssjön) i Valdemarsviks kommun

Bakgrund

Valdemarsviks kommun, Samhällsbyggnad & kultur, ansöker om vattenskyddsområde för Djupsjön (Koppetorpssjön), Gryts vattentäkt, i Valdemarsviks kommun. Beslut om fastställande av vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter kommer att fattas av Kommunfullmäktige i Valdemarsviks kommun. Länsstyrelsens har fått ansökan på remiss och lämnar följande yttrande.

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänt

Länsstyrelsen ser positivt på arbetet med att fastställa vattenskyddsområdet och föreskrifter för ytvattentäkten Djupsjön (Koppetorpssjön). Av ansökan framgår att vattentäkten är den enda som försörjer Gryts samhälle, inklusive omnejd, med dricksvatten. Djupsjön är en till ytan liten sjö vilket kan innebära att eventuella föroreningar sprider sig snabbt. Vattentäkten är extra skyddsvärd eftersom det inte finns någon reservvattentäkt.

Vattenverksamhet

Tillstånd för vattenverksamhet för vattenuttag

Det finns en vattendom för uttag av dricksvatten från 1974. Domen medger uttag av högst 86 000 m³ vatten per år (ca 235 m³/dygn). Enligt ansökan var intag av vatten till vattenverket år 2017 i medel 216 m³ per dygn. Enligt ansökan finns en ökad efterfrågan på kommunalt dricksvatten i området och behovet bedöms öka med 15 % de närmsta 20–25 åren. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen i god tid innan uttaget överstiger nu gällande tillstånd ansöker om nytt tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken.

Kommunala bestämmelser

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning gällande informationen om angränsade detaljplanelagda områden och gällande översiktsplan. Detaljplanerade områden ligger utanför sekundär skyddszon. Dock går avrinningsområdet in på detaljplanerat område i de östra delarna, vid Nyhågn.

Det är av stor vikt att kommunens översiktsplan anpassas till framtida vattenskyddsområde.

Det är viktigt att kommunen tar hänsyn till framtida vattenskyddsområde med dess föreskrifter i samband med en eventuell detaljplaneläggning i eller i nära anslutning till vattenskyddsområdet, för att inte påverka området negativt. Detta gäller även vid en eventuell ändring av befintliga detaljplaner i anslutning till den sekundära skyddszonen.

Avgränsning av vattenskyddsområdet

Vattenskyddsområden bör, i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2003:16), omfatta vattentäktens hela tillrinningsområde såvida inte skyddssyftet kan uppnås genom ett mindre område. Skyddszoner med föreskrifter bör anpassas efter de naturgivna förhållandena och skyddsbehovet i respektive zon.

Enligt Naturvårdsverkets handbok 2010:5 bör den primära skyddszonen avgränsas så att rinntiden i sjöar och vattendrag är 12 timmar innan vattnet når vattentäktzonen samt omfatta en strandzon om minst 50 meter. Den sekundära skyddszonen bör omfatta dels ett område med ytvatten, dess tillflöden och ytvattendrainering med en rinntid av 12 timmar till den primära zonen, dels ett markområde med motsvarande flödestid (uppehållstid i mark- och vatten) av 100 dygn. Markområdet bör vara minst 50 meter brett kring de sjöar och vattendrag där rinntiden till den primära zonen är mindre än 12 timmar.

I ansökan anges att den primära skyddszonen har avgränsats i stort sett enligt dessa rekommendationer. Den primära skyddszonen har en bredare strandzon för att kompensera för kort strömningstid i ytvatten. Länsstyrelsen bedömer att den primära skyddszonen har en lämplig avgränsning. Den sekundära skyddszonen omfattar resten av tillrinningsområdet. Det framgår inte av ansökan hur avgränsningen har skett och om avgränsningen motsvarar de flödestider i mark- och grundvatten som rekommenderas i handboken eller om avgränsningen har gjorts på annat sätt. Det bör finnas en beskrivning i ansökan om hur avgränsningen har skett. I vissa fall kan det vara motiverat att även ha en tertiär skyddszon som omfattar de delar av vattenskyddsområdet som ligger utanför primär och sekundär skyddszon.

Föreskrifter för vattenskyddsområdet

Länsstyrelsen lämnar följande synpunkter på föreskrifterna för vattenskyddsområdet.

Allmänt

I föreskrifterna bör samma formuleringar, t ex för förbud, användas för att förtydliga föreskrifterna. I några föreskrifter finns formuleringen *får ej förekomma* och i andra *förbjudet*.

5.1 Vattentäktzon

I föreskriften anges att vattentäktzonen ska vara tydligt avgränsad. Det kan vara olämpligt ur sabotagesynpunkt att märka ut vattentäktzonen. En avvägning bör göras mellan nyttan och risken med en sådan utmärkning innan föreskriften fastställs.

5.2 Hantering av petroleumprodukter, kemikalier, m.m.

Föreskriften för primär skyddszon gäller endast petroleumprodukter, medan föreskriften för sekundär skyddszon även gäller andra brandfarliga vätskor. Länsstyrelsen föreslår att föreskriften för primär skyddszon även bör gälla andra brandfarliga vätskor.

5.4 Jordbruk, skogsbruk, trädgårdsskötsel, grönytor m.m.

För sekundär skyddszon anges både växtskyddsmedel och kemiska bekämpningsmedel, det bör övervägas om det finns behov av att reglera kemiska bekämpningsmedel eller om det räcker med växtskyddsmedel.

Enligt föreskriften ska hantering av växtnäringsämnen för trädgårdsskötsel ske restriktivt. I riskbedömningen framgår inte att privat spridning av växtnäringsämnen utgör en risk för dricksvattenproduktionen. Länsstyrelsen är tveksam till behovet att införa föreskrifter för åtgärder som inte bedöms utgöra en risk. Eventuellt kan denna del av föreskriften utgå, och istället ange att föreskrifterna om växtnäringsämnen endast gäller yrkesmässig hantering. I så fall är det bra att definiera yrkesmässig.

Det bör finnas en definition av vad som menas med *permanent upplag* samt *avverkningssäsong*.

5.9 Materialtäkt, schaktning, sprängning, muddring, fyllning m.m.

Det bör finnas en definition av vad som avses med *större* schaktnings- eller grävningsarbeten. Det är oklart om *större* syftar på samtliga angivna åtgärder i primär skyddszon. För åtgärderna pålning, spontning och muddring eller fyllningsarbete kan föreskriften innebära att även relativt små markarbeten som inte utgör en risk för påverkan på vattentäkten blir tillståndspliktiga.

Övrigt

I beslutet om vattenskyddsområdet bör framgå hur man överklagar beslutet.

Föreskrifterna bör inte börja gälla förrän efter ett angivet datum en tid efter kommunfullmäktiges beslut för att berörda ska hinna få information om föreskrifterna innan de börjar gälla. I beslutet bör det framgå om det finns några övergångsbestämmelser för befintliga verksamheter, anläggningar och pågående markanvändning. Tillräcklig tid bör ges för att berörda vid behov ska hinna göra den anmälan eller söka de tillstånd som krävs enligt föreskrifterna, samt att uppsättning av skyltar och stängsling hinner att utföras innan föreskrifterna träder i kraft.

Beslutskartor som bifogas beslutet bör redovisas med översiktskarta och detaljkartor för att tydligt visa sakägare hur fastigheter berörs. Detaljkarta bör minst vara i skala 1: 10 000.

När vattenskyddsområdet vunnit laga kraft ska en kopia av det fastställda vattenskyddsområdet delges Länsstyrelsen för registrering i naturvårdsregister.

I Havs- och vattenmyndighetens vägledning *Checklista och vägledning, Beslut om vattenskyddsområden, 2018-10-18*, finns mer information och råd om vad ett beslut om vattenskyddsområde bör innehålla.

I ärendet har samråd skett med lantbrukskonsulent Kristina Grill, naturvårdshandläggare Johanna Karlsson, samhällsplanerare Sara Lilljebjörn, hydrotekniker Per Lindmark och länsveterinär Pernilla Stridh.

Karin Sigvardsson
Miljöskyddsdirektör

Karin Fröbom
Miljöskyddshandläggare

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Yttrande

sid 4 (4)
513-12222-18

Här kan du läsa mer om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter:
www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Ert tjänsteställe, handläggare
Valdemarsviks kommun, Claes Boman

Ert datum
2018-10-29

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV PROD INFRA, Beata Iverson,
beata.iverson@mil.se, 08-788 78 04

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande avseende remiss angående upprättande av vattenskyddsområde för Gryts vattentäkt, Valdemarsviks kommun, Östergötlands län

Försvarsmakten framför erinran mot upprättandet av vattenskyddsområdet i rubricerat ärende.

Den föreslagna åtgärden riskerar att påtagligt skada riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § andra stycket miljöbalken som omfattas av sekretess enligt 15 kap- 2 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL 2009:400). Således motsätter sig Försvarsmakten att upprättandet av det planerade vattenskyddsområdet. Försvarsmakten utesluter dock inte att delar av vattenskyddsområdet kan fullföljas, under förutsättning att Valdemarsviks kommun genomför ett fördjupat samråd med Försvarsmakten.

Försvarsmakten önskar få kopia på kommande beslut i ärendet för kännedom.

För frågor i ärendet, kontakta handläggaren enligt ovan.

Bramer, Camilla

Delprocessledare fysisk planering, Produktionsledningens infrastrukturavdelning

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

(BIV)

Yttrande

Datum
2018-11-30

Beteckning
FM2018-19484:7 Sida 2 (2)

Sändlista

Valdemarsviks kommun
genom Tora Strandberg

tora.strandberg@sweco.se

För kännedom

FMTIS
Fortifikationsverket
med kopia till

fortv@fortv.se
fysplan@fortv.se

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare Valdemarsviks kommun	Ert datum 2019-01-30	Er beteckning
Vårt tjänsteställe, handläggare HKV PROD RPE INFRA, Beata Iverson, beata.iverson@mil.se, 08-788 78 04	Vårt föregående datum 2018-11-30	Vår föregående beteckning FM2018-19484:7

Yttrande avseende upprättandet av vattenskyddsområde av vattenskyddsområde för Djupsjön (Koppetorpssjön) Gryts vattentäkt, Valdemarsviks kommun, Östergötlands län

Bakgrund

Försvarsmakten framförde i yttrande FM2018-19484:7, daterat 2018-11-30, erinran mot upprättande av vattenskyddsområde för Djupsjön (Koppetorpssjön) Gryts vattentäkt. Ett fördjupat samråd har sedan genomförts mellan Försvarsmakten och Valdemarsviks kommun. Valdemarsviks kommun har efter mötet inkommit med ett reviderat underlag till Försvarsmakten.

Yttrande

Försvarsmakten framför erinran mot upprättandet av vattenskyddsområdet Djupsjön (Koppetorpssjön) Gryts vattentäkt med nuvarande föreslagna föreskrifter. Detta eftersom upprättande av vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter riskerar att påtagligt skada riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § andra stycket miljöbalken som omfattas av sekretess enligt 15 kap- 2 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL 2009:400). Försvarsmakten förordar att följande förändring genomförs i föreskrifterna tillhörande vattenskyddsområdet:

- Under kapitel ”5 Förslag på skyddsföreskrifter” bör det framgå att Försvarsmaktens verksamhet i området undantas från föreskrifterna. Förslagsvis bör följande text användas.

(BIV)

”Undantag från föreskrifterna
Föreskrifterna för vattenskyddsområdet Djupsjön (Koppetorpssjön) Gryts vattentäkt ska inte utgöra ett hinder för myndigheter inom totalförsvarets militära del att bedriva nuvarande eller tillkommande verksamhet, övningar, åtgärder eller underhåll inom vattenskyddsområdet eller i angränsade områden. Föreskrifterna ska inte heller verka begränsande vid en eventuell framtida ändring eller omprövning av miljötillstånd.”

Detta för att riksintressen för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § andra stycket miljöbalken som omfattas av sekretess enligt 15 kap- 2 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL 2009:400) inte ska riskeras att påtagligt skadas.

För frågor i ärendet kontakta handläggaren enligt ovan.

Bramer, Camilla

Chef Sektionen för fysisk planering, Infrastrukturavdelningen

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Yttrande

Datum
2019-03-11

Beteckning
FM2018-19484:12 Sida 3 (3)

Sändlista

Valdemarsviks kommun
genom Tora Strandberg

tora.strandberg@sweco.se

För kännedom

FMTIS
Fortifikationsverket
med kopia till

fortv@fortv.se
fysplan@fortv.se

Valdemarsviks kommun
Samhällsbyggnad & kultur
615 80 Valdemarsvik

Yttrande till Valdemarsviks kommun, angående vattenskyddsområdet för Djupsjön (Koppetorpsjön). Uppdragsnummer 13006066.

LRF Östergötland är en intresse-och företagarorganisation, som har cirka 7600 medlemmar i regionen. I Östergötland finns det 13 kommungrupper som arbetar aktivt med att sprida kunskap om den gröna näringen.

Med anledning av rapporten (uppdragsnummer 13006066) för Valdemarsviks kommun, lämnar härmed LRF:s kommungrupp för Valdemarsvik sitt yttrande. Yttrandet består av en generell beskrivning samt detaljsynpunkter gällande skyddsföreskrifterna.

Generellt

Översiktsplanen för Valdemarsvik anger att:

- Jord- och skogsbruket utgör en betydande del av näringslivet, med mer än 8 procent av de yrkesverksamma i kommunen.
- Det traditionella skogs-, jordbruket och fisket som bedrivits i kommunen har medverkat till att skapa de unika värden som finns för natur, kultur och friluftsliv. Idag har de areella näringarna minskat i omfattning, i synnerhet i skärgården, vilket utgör ett hot mot dessa bevarandevärden. För att bevara de höga värdena är det därför viktigt att de areella näringarna ges förutsättningar att fortsätta bedrivas.
- Kommunen ska även sträva efter att arbeta för ett levande jordbruk och skogsbruk som ger lokal produktion och lokal vidareförädling av livsmedelsråvaror och energi. Ett aktivt jordbruk och djurhållning bidrar till ett öppet landskap med dess kulturella och biologiska värden. Detta främjar även skärgårdsutvecklingen och tillgodoser riksintressen för kultur-, natur- och friluftsliv.
- Möjligheten att bibehålla och utveckla djurhållningen utgör en viktig förutsättning för att bibehålla en levande landsbygd i kommunen.

Livsmedelsstrategin (beslutades av riksdag och regering 2017) som anger att:

- det är angeläget att jordbruksproduktionen är konkurrenskraftig och produktiv för att potentialen i den svenska livsmedelssektorn skall kunna utnyttjas.
- Målet med livsmedelsstrategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet.
- Östergötlands regionala livsmedelsstrategi fastslår att produktionen ska öka.

2018-04-29

Primär skyddszon:

- På sida 5-6 beskriver ni att primär skyddszon ska vara 50 meter och tillsammans med sekundär skyddszon totalt 100 meter, men på sida 9 står det att den primära skyddszone ska vara 100 meter. Sida 9 måste uppdateras och ändras till 50 meter som ni presenterar på sida 5-6.

Tertiär skyddszon:

- En tydligare motivering av nödvändigheten av denna skyddszon bör utvecklas. Vad är syftet? Den tertiära skyddszone bör tas bort.

Tillrinningsdike:

- Bör inte omfattas av skyddszone, om markägaren gör en våtmarksanmälan.
- En våtmark skapar många nyttor. Den kan till exempel användas som en kväve-/fosforfälla (vilket påverkar vattenkvaliteten positivt), samt för att gynna den biologiska mångfalden.

Rapporten för Djupsjön (Koppetorpsjön)

- Förändringar i detta dokument/ arbete måste ske i dialog med berörda markägare.
- Inritningen av skyddszone måste vara förankrade med hur verkligheten ser ut, till exempel strandlinjen är i vissa fall markerad långt upp på land.

Skyddsföreskrifter**5.2 Hantering av brandfarliga vätskor***Primär skyddszone*

- Volymen bör vara 250 liter i primär skyddszone för att inte riskera missförstånd och krångel för verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten med olika volymstorlekar i olika zone.
- Befintlig lagring bör vara tillståndspliktig och ny lagring bör kommunen kunna styra utanför den primära skyddszone.

Sekundär skyddszone

- Kravet om tillstånd bör ändras till anmälan på grund av:
  - Finns omfattande kontroll och lagstiftning för dieselcisterner:
    - Kommunen ska ha uppgift om alla cisterner i kommunen
    - Kommunen ska utföra tillsyn på cisternerna vart 5 år.
    - Lagkrav om besiktning av cisterner vart 6 år – cisterner utan korrosionsskydd vart 3 år
    - Enligt befintlig lagstiftning skall anmälan ske till kommunen vid lagring av mer än 250 liter petroleumprodukter.

2018-04-29

- Krav om sekundärtskydd på cisternen
- Lagring över 3 kubik kräver tillstånd av byggnadsnämnden
- Uppvärmning/försörjning av bostäder och jordbruksfastigheter bör vara undantaget.
- Föreskriften bör ändras i sin helhet till hantering av en volym överstigande 250 l.
  - Det blir ett stort merarbete för såväl tillsynsmyndighet som för verksamhetsutövare att särskilja olika volymenheter.
- Eftersom volymgränsen om 250 l är vedertagen i lagstiftning är det onödigt att försvåra för tillsynsmyndighet och verksamhetsutövare genom att föra in ytterligare volymgränser.

Tertiär skyddszon

- I denna skyddszon beskriver ni att innehavandet av en flyttbar cistern ska anmälas. Det ska understrykas att detta inte ska ske varje gång en verksamhetsutövare ska flytta en cistern (exempelvis 1 kubikstank som verksamhetsutövaren kan ha på pick-upen för att tanka i fält). Det skulle vara ohållbart, när en förflyttning kan ske flera gånger under en dag.

5.5 Jordbruk och skogsbruk

Primär skyddszon

”Spridning och annan hantering av växtskyddsmedel är förbjudet.”

- Föreskriften går längre än vad handboken för vattenskyddsområden föreslår skall gälla inom primär skyddszon i en ytvattentäkt.
- Föreskriften innebär kraftig begränsning i brukandet för de som drabbas – antingen lägga ner produktionen eller ställa om produktionen – i ena fallet innebär det stora inkomstförluster, i det andra stora kostnader för omställning och inkomstförluster innan omställning är genomförd. Det är viktigt att kommunen är medveten om att ersättningskrav kan komma att ställas.
- Föreskriften innebär även förbud mot lagring i primär skyddszon – det innebär att gårdar med gårdscentrum inom primär skyddszon antingen kommer att få lägga ner eller lägga om sin verksamhet – vilket innebär stora kostnader som kommunen kommer få ersättningskrav för alternativt att gårdarna får hitta andra lösningar utanför primär skyddszon – vilket också innebär fördyrande kostnader för vilka kommunen kommer att krävas ersättning på.
- Vårt förslag: tillstånd för hantering av växtskyddsmedel inom primär skyddszon. Argument för tillstånd:
  - Verksamhetsutövare måste ha behörighet att använda växtskyddsmedel.

2018-04-29

- De genomgår en utbildning där riskmedvetenhet ingår till exempel skyddsavstånd till brunnar, vattendrag etc. och vikten av att följa doseringsanvisningar. Utbildningen måste förnyas vart 5 år.
- Befintlig lagstiftning ställer stränga krav om lagring och hantering till exempel var och hur du fyller sprutan och var och hur du rengör sprutan.
- Det finns simuleringsprogram (MACRO DB) för att bedöma risk för läckage av bekämpningsmedel utifrån jordart osv.
- Kemikalieinspektionen omprövar hela tiden godkännande av preparat.

”Spridning av avloppsslam eller naturgödsel är förbjudet.”

- Föreskriften går betydligt längre än vad handboken föreslår. Vårt förslag är att särskilja på avloppsslam och naturgödsel.
  - Enbart naturgödsel:
    - Lagring och hantering av naturgödsel behöver överhuvudtaget inte regleras i skyddsföreskrifterna:
    - Havs- och vattenmyndigheten säger i utvärderingen av allmänna råd att tillståndsplikt för växtnäring inte är nödvändig i områden som ingår i nitratkänsligt område – vilket Valdemarsvik gör. Detta med anledning av de mer stränga krav som då ställs för lagring och hantering. Det behövs därmed inget förbud.
    - Till exempel lagringsutrymmen, spridningsavstånd och spridningstider
    - Valdemarsvik ingår i ett nitratkänsligt område vilket innebär att det finns vatten som är känsligt för kväveföroreningar. I dessa områden upprättas strikta åtgärdsprogram för att skydda vattnet.
    - Föreskriften motverkar kommunens intention med att ge förutsättningar för kommunens livsmedelsproduktion.
    - E coli är relativt lättrenad och EHEC och VTEC tas om hand i den rening som vattenverket redan har – vilket den goda och jämna stutsen på det utgående vattnet från vattenverket verifierar

2018-04-29

- Det finns inga kända fall av utbrott kopplat till kommunalt vatten med VTEC/EHEC.
- Enbart avloppsslam:
  - För att få sprida avloppsslam krävs tillstånd.

”Anläggandet av en ny gödselstad, urinbrunn eller ensilageanläggning är förbjudet. Befintlig gödselstad, urinbrunn eller ensilageanläggning får bibehållas i den omfattning den har när dessa föreskrifter beslutas. Även lagning eller renovering av densamma är tillåten.”

- Denna föreskrift bör tas bort helt eftersom:
- Föreskriften omöjliggör på sikt livsmedelsproduktion i området.
- Föreskriften motverkar syftet med vattenskyddsområdet om att säkra dricksvattnet:
  - Föreskriften riskerar att bidra till ett ökat näringsläckage av näringsämnen till ytvattentäkten eftersom verksamhetsutövaren inte får anlägga en ny anläggning som är effektivare och säkrare.
- Kommunen bidrar dessutom till att verksamhetsutövare inom området riskerar att bryta mot befintlig lagstiftning vad gäller krav om tät behållare/platta för lagring av gödsel. Detta eftersom det kan vara svårare att hålla en gammal anläggning tät, än om verksamhetsutövaren kan bygga en ny istället.
- Kommunen anger i sin ÖP att möjligheten att bibehålla och utveckla djurhållningen utgör en viktig förutsättning för en levande landsbygd i kommunen – förslaget motverkar kraftfullt kommunen intention samt riskera att förstöra de höga värden i betesmarkerna som djurhållningen bidragit till i området.

”För strandbete med nötkreatur yngre än 2 månader krävs tillstånd från tillsynsmyndigheten.”

- Vi vill ta del av det material som detta grundar sig på, samt vem som har sagt det.
- Finns inget skäl för föreskriften.
  - EHEC och VTEC avskiljs genom befintlig rening i vattenverket.
  - Finns inga kända fall med utbrott av EHEC eller VTEC via kommunalt vatten.
  - Saknas vetenskaplig grund för avgränsning av en viss ålder vad gäller utsöndrare av E coli.
  - Föreskriften motverkar kommunens ställningstagande i ÖP vad gäller bevarande av höga naturvärden och en levande landsbygd.

2018-04-29

Upplag

Föreskriften om upplag av bark, GROT, flis, spån eller timmer bör utgå helt ur skyddsföreskrifterna.

- Havs- och vattenmyndigheten säger i utvärderingen av de allmänna råden för inrättande av vattenskyddsområden att restriktioner för upplag bör upphävas.
  - Förändrad lagstiftning och teknikutveckling inom området.
  - Timmer lagras i allt mindre omfattning på stora terminaler och aldrig direkt i sjöar eller vattendrag.
  - Miljöskyddsaspekter till följd av upplag av större mängder timmer regleras i särskild ordning.

Diken

- Diken ska vara fria från föreskrifter. Detta eftersom markägare enligt lag är skyldiga att underhålla sin diken.

Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon

- Kommunen måste ta sitt ansvar och granska verksamheter som vill etablera sig i området i varje enskilt fall enligt Miljöbalken och de krav som ställs.

5.8 Väghållning

Primär och sekundär skyddszon

- Föreskriften gällande vägsalt bör formuleras om så att upplag av vägsalt tillåts om upplaget täcks och att upplag av vägsalt utan täckning är förbjuden.

5.11 Båttrafik och sjöfart i vattentäkt

- Arbetsfordon i skogsbruk bör vara anmälningspliktig. Detta eftersom flera markägare är beroende av arbetsfordon för att kunna bedriva sin produktion. Ett förbud skulle ytterst försvåra produktionen och bidra till stora kostnader för verksamhetsutövaren och kommunen kommer därmed bli ersättningskyldig.

5.12 Övriga bestämmelser och upplysningar

Tillstånd

- Tillstånd bör vara fleråriga (generellt minst fem år) och kostnadsfria.
- Konkurrensneutralitet gentemot företagare som inte har sin verksamhet i vattenskyddsområden.
- Fleråriga tillstånd underlättar för tillsynsmyndighet och verksamhetsutövare.
- Tillstånden bör kunna sökas på samma blankett – mindre arbete för verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet.
- Det är inte den enskildes verksamhet som anses vara särskilt miljöfarlig utan tillstånden följer av att kommunen valt att anlägga ett vattenskyddsområde i området – därav bör inte den enskilde belastas med kostnader för tillstånd.

2018-04-29

Kommungruppsstyrelsen för Valdemarsvik

Sven-Inge Andersson

Kommungruppsordförande

Vattenskyddsområden och proportionalitetsprincipen

Vår grundlag (2 kap 15 § regeringsformen) skyddar den enskilde mot att det allmänna inskränker användningen av dennes mark, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. Skyddet för den enskilde återfinns i Europakonventionen och inte minst EU:s rättighetsstadga.

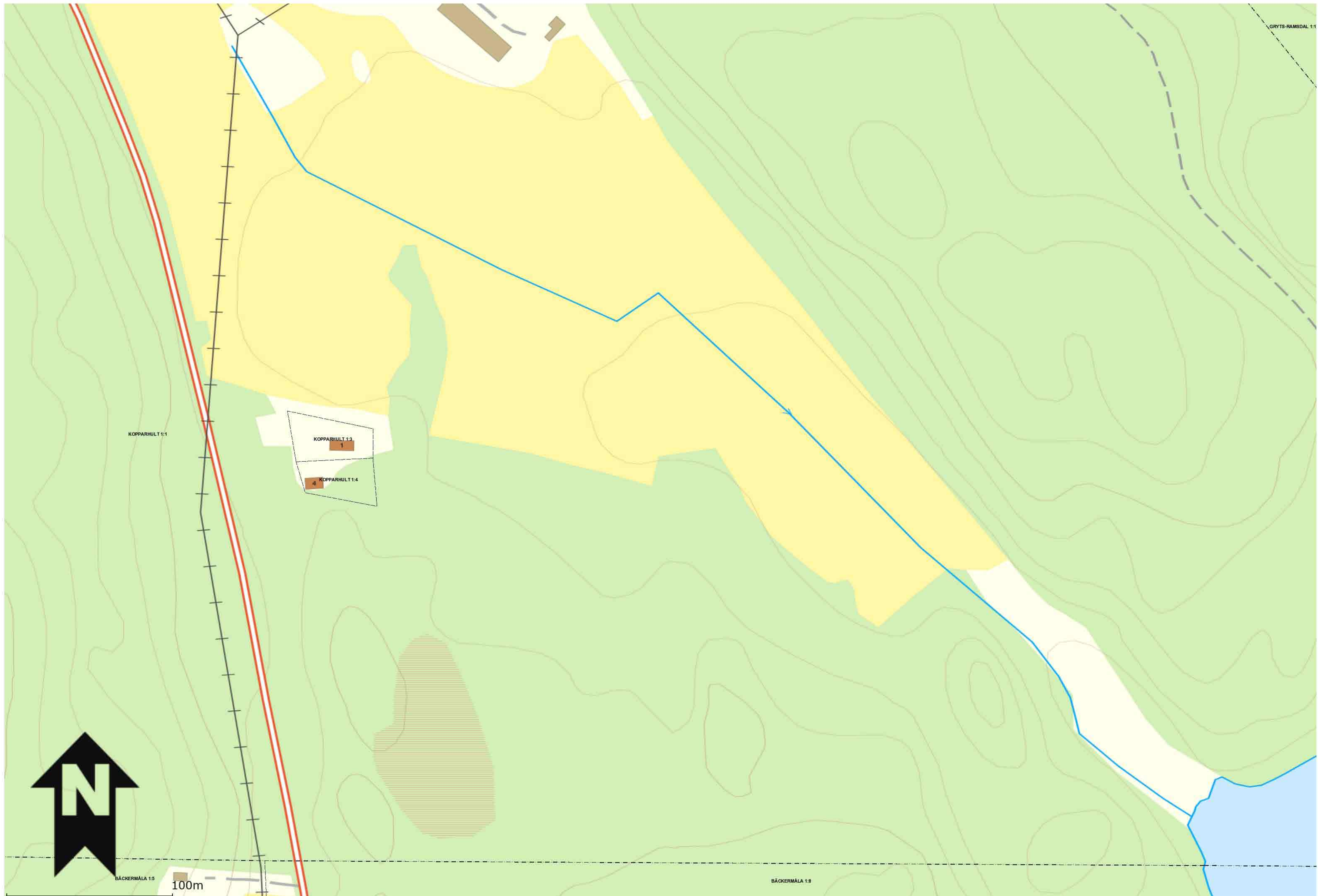
Det allmännas behov av rent dricksvatten är givetvis ett angeläget allmänt intresse. Länsstyrelse eller kommun har rätt att med stöd av 7 kap 21 § miljöbalken (MB) bilda ett vattenskyddsområde. Vid prövningen av frågor om skydd av vatten ska Länsstyrelsen och kommunen ta hänsyn även till enskilda intressen. En inskränkning i den enskildes rätt att använda mark eller vatten på grund av ett vattenskydd får därför inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses (7 kap 25 § MB).

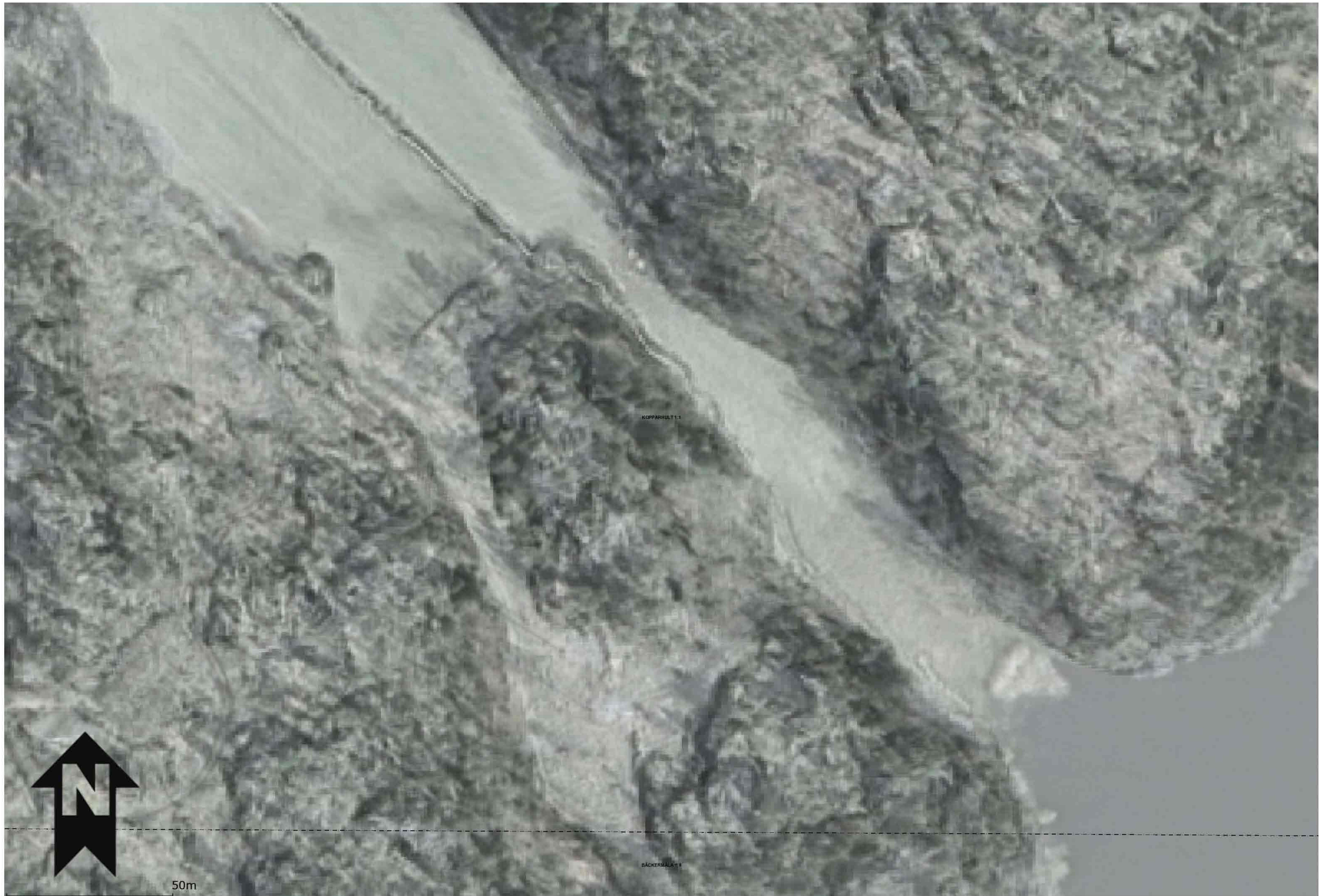
7 kap 25 § MB ger uttryck för den så kallade proportionalitetsprincipen som är en allmän rättsprincip och styrande över samtliga rättsområden. Det innebär att även om ett vattenskyddsområde inrättas med stöd av reglerna i 9 kap. MB, är principen om proportionalitet och skyldigheten att inte gå längre än nödvändigt i den enskildes rätt att använda sin mark, lika gällande och lika stark.

Vattenskyddsområden bildas inte minst som i ett led att följa art. 7.3 i EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG). LRF vill här understryka att även EU-rätten styrs av krav på proportionalitet och att denna princip är en del av EU:s primärrätt. Proportionalitetsprincipen styr med andra ord tillämpningen av EU:s sekundära rätt (direktiv, förordningar, rambeslut). De allmänna rättsprinciperna, proportionalitet, likabehandling etc., har en central funktion särskilt för att fylla luckorna i EU-rätten.

Proportionalitetsprincipen ställer stora krav på rationalitet och nödvändighet. I intentionen att säkerställa ett rent dricksvatten är inte sällan metoden är att ta det säkra före det osäkra och använda sig av större skyddsområden och ha större restriktioner för att ha en god marginal. LRF vill här betona att vattenskyddsområdet, i sådana fall, bildas i strid mot gällande rätt. Inför bildandet av ett vattenskyddsområde är det därför av stor vikt att beslutande myndighet inhämtar information och kunskap från markägare inom det tilltänkta skyddsområdet.

Av: Helena Andreason – Jurist med inriktning vatten och miljö, LRF

KOPPARHULT 1:1

BÄCKERMÅLA 1:1

50m

Rådgivning Greppa Näringen, Våtmarksrådgivning 14A

Sammanfattning

Bra läge för våtmark för att minska transporten av näringsämnen till vattentäkten. Bedömt våtmarksstöd: 100 % för våtmark för förbättrad vattenkvalitet.

Våtmarken kan naturligtvis byggas utan stöd efter att tillståndsansökan eller en anmälan om vattenverksamhet godkänts. Det är inte möjligt att erhålla investeringsstöd i ett senare skede för en anlagd våtmark.

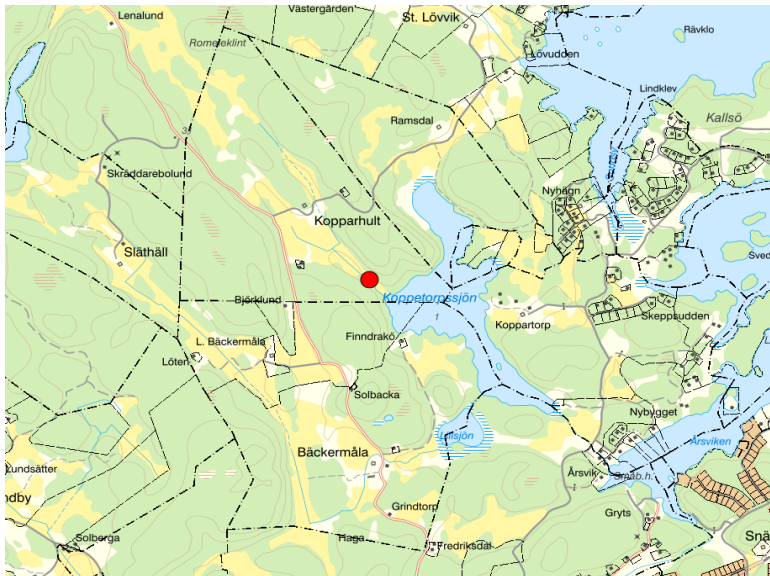
Förutsättningar för våtmark

Lokalisering	Kopparhult, 10 km öster om Valdemarsvik
Fastighet, kommun	Kopparhult 1:1
Koordinater (centralt i våtmarken)	N6453139, E604590 (Sweref99TM) X6454122, Y1557300 (RT90)
Syfte med våtmarken	Rena dräneringsvatten från näringsämnen etc
Orientering	Syftet är att anlägga våtmarken för att fånga upp näringsämnen och andra föroreningar från ett av de större dikena som går till vattentäkten Koppetorpssjön. Diket och våtmarken ligger inom planerat skyddsområde för vattentäkten. Området är en dalgång med lera omgivet av berg.
Tillrinningsområdets storlek	Ca 56 ha
Andel åker i tillrinningsområdet	Ca 45 %. Betande nöt på åkern närmast våtmarken.
Nuvarande markanvändning	Block 6454-557-1228 är bete, 0,46 ha.
Områdets näringsbelastning	Måttlig (14), klass 2 av 5.
Recipient	Koppetorpssjön (vattentäkt till Gryt)
Avstånd till Östersjön	3 km
Ekologisk/kemisk status, recipient	Koppetorpssjön, Måttlig ekologisk status, gul
Motstående intressen	Inga motstående natur- eller kulturintressen.

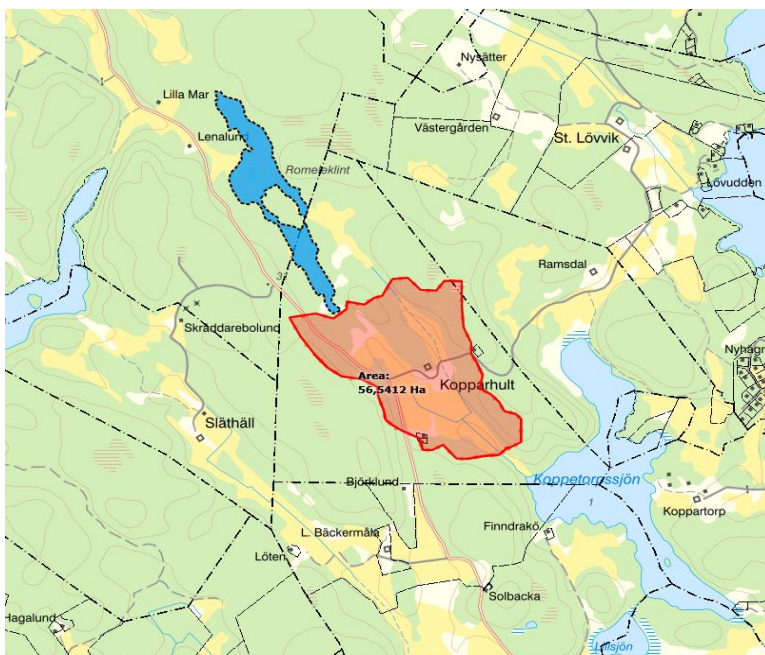
(el, tele, väg, kultur, natur)	
Skyddade områden	Strandskydd 100 m från strandlinjen. Dispens måste sökas från kommunen. Åtgärden görs inom nytt vattenskyddsområde.
Dikningsföretag	Nej
Våtmarksyta, ha	Våtmarksytan i figur x är ca 0,45 ha (ca 0,8 % av avrinningsområdet). För att uppnå god funktion bör våtmarken inte göras mindre än ca 0,3 ha.
Medeldjup, m	Våtmarken kommer att ha en djup del och en grund. Medelvattendjupet uppskattas grovt till ca 0,8 m.
Maxdjup, m	Ca 1,8 m
Anläggningssätt (Dämma, schakta, valla in)	Inkommande dike förlängs åt nordöst så vattnet släpps ut i riktning öst. Befintligt dike proppas från nuvarande inlopp och ca 20 m nedströms. Detta för att funderlättas att vattnet sprider sig över våtmarken. Dikets inlopp mynnar i en grävd djuphåla ca 20 m ² stor och 1,5 m vattendjup. Matjord schaktas bort från våtmarken. Två vallar anläggs för uppdämning av vattenytan. Enkel transportväg längs berget för att kunna ta sig ner och kontrollera utloppet.
Schaktmassor, m³	Bortschaktning av ca 700 m ³ matjord. Till de två vallarna behövs ca 1 300 m ³ material. Djuphåla ca 240 m ³ . Till transportväg ner till utloppet krävs också makadam, storleksordningen 200 m ³ .
Placering av schaktmassor	Matjord kan säljas och täcka insidan av vällen.
Vallar	Två skyddsvallar, 2 m höga, 3 m krönbredd, släntlutning 1:3. Vallen ska placeras på tätt underlag och vara tät, dvs. lera eller tät plastduk omgiven av morän eller sand/sten. Yttre sidan av nedre vällen mot sjön ska täckas med sten för att klara vågpåverkan.
Öar i våtmarken	Nej
Tillopp	Öppet dike som leds in i djuphåla.
Utlopp	En reglermunk i varje skyddsvall. Alternativt kan billigare lösningar väljas som t.ex Halländsk nivåbrunn, se bilagan.
Planerad skötsel	Tömning av djuphåla vid behov.
Uppskattad kostnad, SEK	Kostnad för schaktning av matjord, transport av material till vallar och anläggande av vallar, två munkar, omdragning av dike, djuphåla, projektering etc. Kostnader beräknas i projekteringsstadiet, men lär överstiga 200 000 kr.
Övrig information,	
Nytta näringsreduktion	God nytta, dräneringsvatten från åkermark renas uppströms vattentäkt.
Nytta biologisk mångfald	Begränsad nytta.

<p>Miljöinvesteringsstöd</p>	<p>Anläggande av våtmark för förbättrad vattenkvalitet kan ge 100 % stöd (max 400 0000 kr/ha våtmark) från landsbygdsprogrammet. Ett räkneexempel: Om dammen görs 0,45 ha blir maxbidraget 180 000 kr, vilket kan räcka om inte material måste köras långa sträckor.</p>
-------------------------------------	--

Kartor, ritningar bilder,

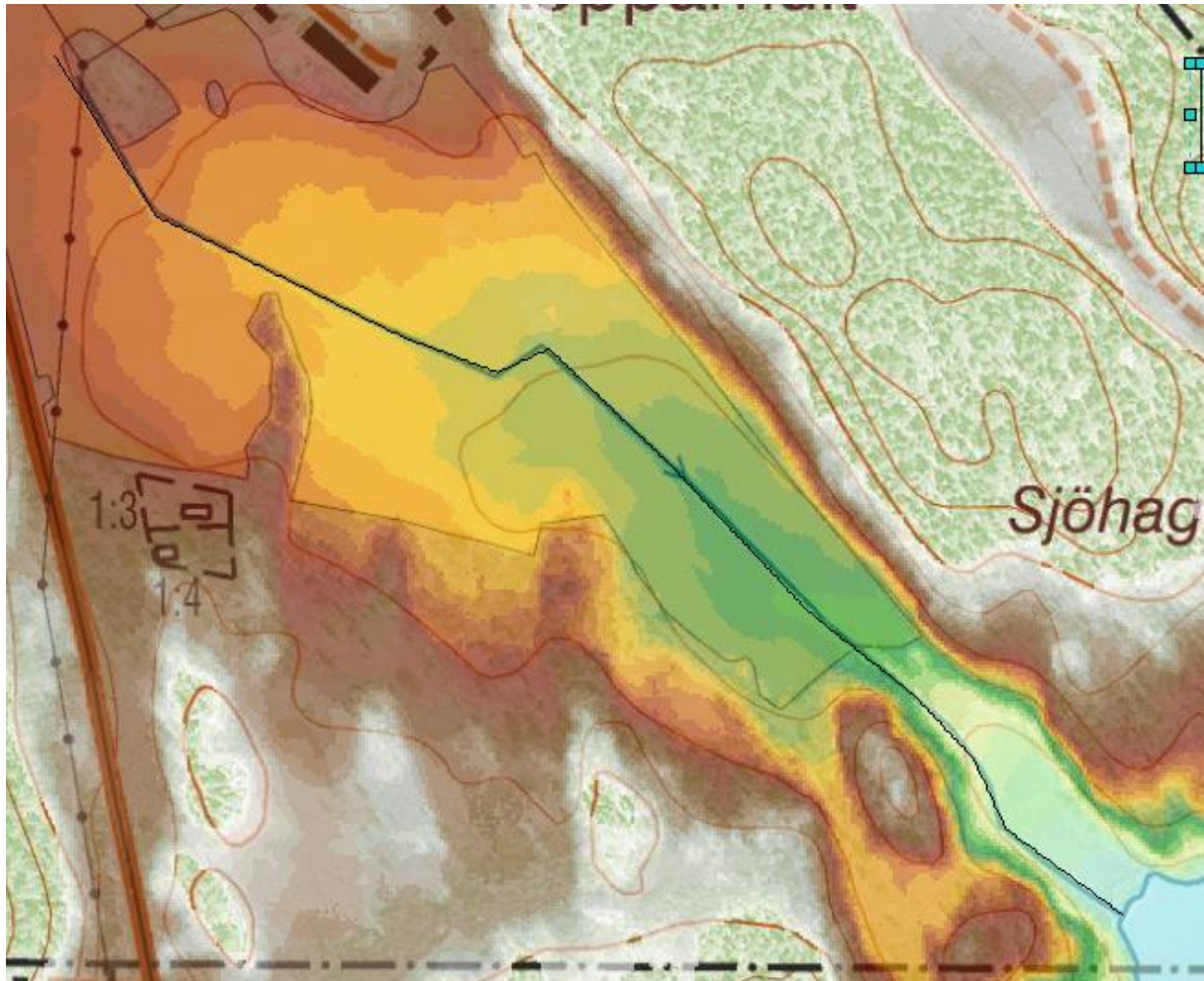

Figur 1. Översiktskarta,

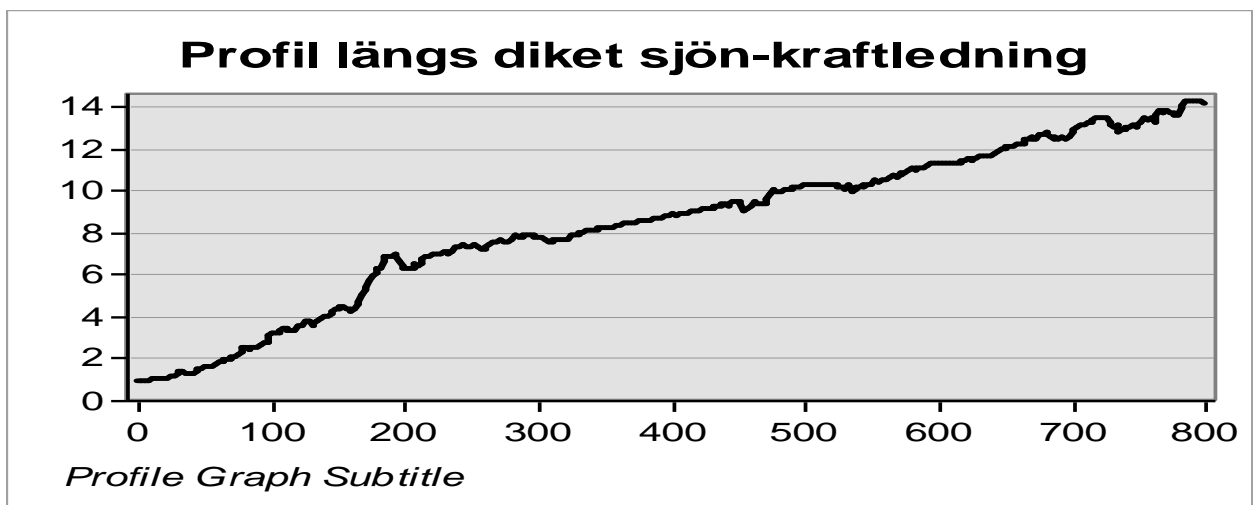

Figur 2. Avrinningsområde, ca 56 ha. Dikningsföretag avrinner åt norr, sjön Trehörningen.

Figur 3. Topografi. Profil längs diket som presenteras i figur 4.

Figur 4. Nivåökningen vid ca 180 m är där betet övergår till åker, början av våtmark.

Figur 5. Vallar nivåkrön 3,2 m, resp 5,0 m. Vy +3,0 resp +4,8 m Djuphåla..

Bild 1. Vy mot sjön.

Bild 2. Vy från sjön och norrut.

Bild 3. Vy från våtmarkens inlopp och ner mot sjön.

Bild 4. Dike som leder in vatten till våtmarken.

Arbetsgång vid anläggning av våtmarker med miljöinvesteringsstöd

(se gärna [www.Lansstyrelsen Östergötland/Lantbruk & landsbygd/Lantbruk/Våtmarker och andra miljöåtgärder](http://www.Lansstyrelsen.Ostergotland/Lantbruk%20&%20landsbygd/Lantbruk/Vatmarker%20och%20andra%20miljoatgarder))

1. Kontakta länsstyrelsen (Per Lindmark) om du har en idé om att anlägga våtmark eller fosfordamm. Ser det intressant ut får du en Greppa rådgivning – Våtmark.
2. lämna in anmälan för vattenverksamhet till Länsstyrelsen om våtmarken är mindre än 5 ha (Naturvårdsenheten). Blankett hämtas på länsstyrelsens hemsida, [E-tjänster och blanketter - Länsstyrelsen Östergötland](#). Är den större ska tillstånd sökas i Mark- och Miljödomstolen i Växjö. Avgift för anmälan till länsstyrelsen är 1 350 kr. Denna rådgivningsrapport bör biläggas anmälan. Handläggningstiden är högst åtta veckor.
3. Ansök om miljöinvesteringsstöd för anläggande av våtmarken på Jordbruksverkets hemsida. Bifoga projektplan, kostnadsförslag och en karta med ritning av den tilltänkta våtmarken enligt anvisningarna. Om våtmarken kräver projektering, tillståndsansökan etc är det möjligt att i ansökan endast ansöka om detta i ett första skede. Länsstyrelsen kan då ge **förhandsbesked** och en konsult kan anlitas. När projektering, tillstånd och entreprenadkostnader är klart kan ansökan kompletteras.
4. Beslut från länsstyrelsen om miljöinvesteringsstödet

5. Byggande av våtmarken. Du får inte påbörja anläggningen av våtmarken innan du har fått ett beslut om miljöinvesteringsstöd.
6. Slutbesiktning av våtmarken av länsstyrelsen
7. Utbetalning av miljöinvesteringsstödet
7. Ansökan om skötselstöd för våtmarken med åtagande fem år.

Förutsättningar för att få miljöinvesteringsstöd

Miljöinvesteringsstöd kan ges upp till 90 % av kostnaden om nyttan för reduktion av näringsämnen och/eller nyttan för den biologiska mångfalden är tillräckligt stor.

Vid prioritering av vilka våtmarker som ska få stöd använder länsstyrelsen urvalskriterier som framgår av regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet. Bland annat tas hänsyn till:

- Syfte med våtmarken
- Våtmarkens placering i landskapet med avseende på vattendrag som inte uppnår ”god ekologisk status”, andelen åkermark och omgivande markers transport av näringsämnen
- Om våtmarken ligger inom så kallat nitratkänsligt område
- Tillrinningsområdets storlek (bör minst vara 50 ha och helst 40 % åkermark)
- Våtmarkens utformning och storlek
- Nyttan jämfört med kostnad

Om förutsättningarna uppfylls kan normalt 90 % av kostnaden ersättas (max 200 000 kr/ha).

Information om skötselstöd (miljöersättning)

När Länsstyrelsen har godkänt våtmarken vid en slutbesiktning kan miljöersättning erhållas i 5-årigt åtagande för skötsel av våtmarker. Det är ersättning för kostnaden att underhålla dammvallar, brunnar, vegetation och övriga anläggningar så att de fungerar under hela åtagandeperioden.

Skötselstödet ligger för närvarande på 4 000 kr/ha våtmarksyta med tillägg 1 000 kr/ha om markslaget är åkermark.

Det är möjligt att ansöka om miljöersättning oavsett om våtmarken byggts med miljöinvesteringsstöd eller inte. För att få ersättning måste våtmarken i princip uppfylla samma krav som vid miljöinvestering och godkännas av länsstyrelsen vid en slutbesiktning.

Med vänlig hälsning,

Per Lindmark

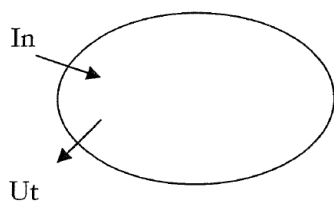
Lantbruksenheten, Länsstyrelsen

Telefon 010-223 55 12

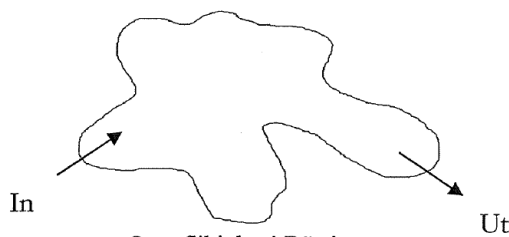
per.lindmark@lansstyrelsen.se

Bilaga: Allmänna råd för utformning av våtmarker

Form: Utforma våtmarken så den smälter in naturligt i miljön. Den bör vara varierad och långsmal med så stort avstånd som möjligt mellan inlopp och utlopp. För att få vattnet att strömma i så stor del av våtmarken som möjligt kan inloppsrören riktas i lämplig riktning. Låt gärna formen vara flikig med små vikar - en naturlig våtmark är aldrig kantig.

Inte så här!

Stor flikighet! Rätt!

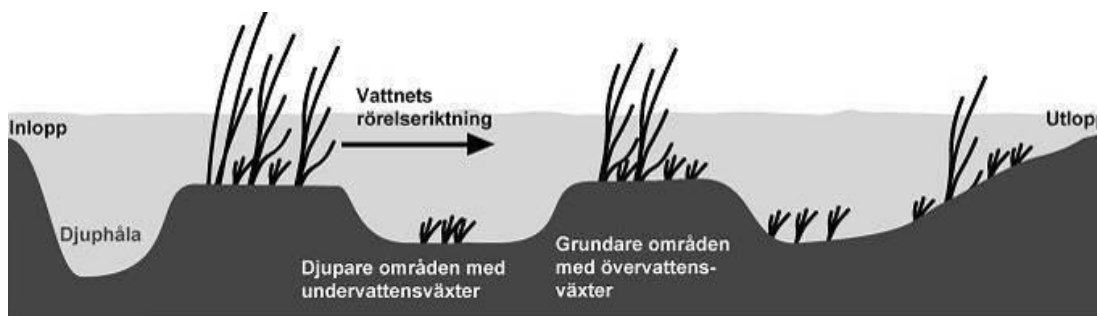
Öar: Nära inloppet och i mitten av dammen kan en eller flera öar byggas. Öarna hjälper till att undvika kanalisering. Öar bör anläggas låga, ca 0,1-0,3 m över medelvattennivån, med svagt sluttande stränder, ca 1:8, och minst 10-20 m från stranden. Öar är värdefulla som skyddade häckplatser och viloplatser för fåglar som måsar, änder, gäss och svanar.

Slanter och vallar: Släntlutningen på våtmarkens kanter bör vara minst 1:6. Gör gärna partier med ännu flackare slanter. Flacka slanter är positivt för stabiliteten, den biologiska mångfalden, reduktionen av näringsämnen, säkerheten, skötseln av våtmarken samt möjliggör bete. Kortare sträckor med brant släntlutning 1:1 kan accepteras.

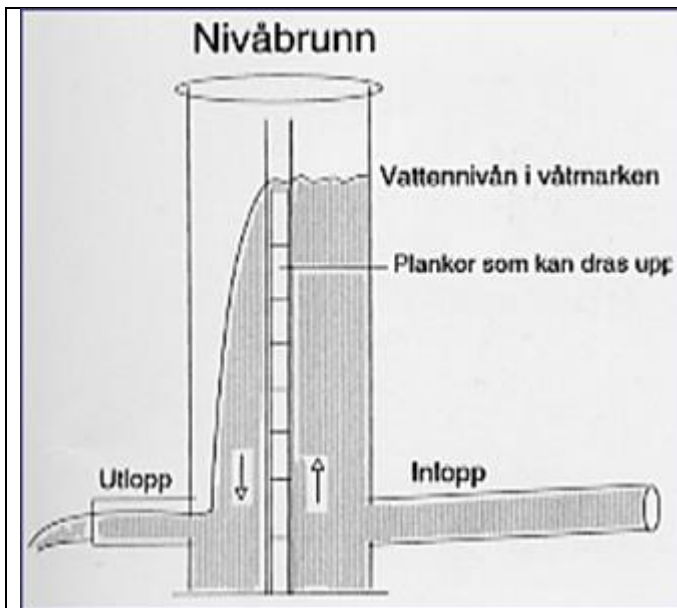

Bygg låga och flacka vallar som passar in i landskapet. Då underlättas skötsel av våtmarken. Krönbredden bör vara minst 3 m, gärna 4 m om man ska köra på den. Tänk på att vallarna ska byggas med en kärna av lerjord för att vara täta och stabila. Täta membran av plast eller bentonit kan också användas om det är brist på lera. Materialskiljande och förstärkande geotextilier/fibermattor kan också ingå i konstruktionen. Vid schakt bör matjorden banas av och läggas på toppen av övrig fyllning. Är våtmarken stor kan det uppkomma vågerosion och då kan det krävas att slänterna erosionsskyddas med sten eller kraftig vegetation.

Botten: En våtmark ska ha variation i djup för att gynna biologisk mångfald och reduktion av näring. Lämna gärna kvar stora stenar och gamla trädstammar, de är ett bra ställe för t e x vattensalamander att övervintra. Vid inloppet bör det göras en bred, ca 10 m, djuphåla för att partiklar i vattnet ska kunna sedimentera. Se till så det är möjligt att komma åt att gräva ur sediment från djuphålan. De djupare partierna bör vara ca 1,5 meter djupa, grundare partier än så riskerar att växa igen med vass.

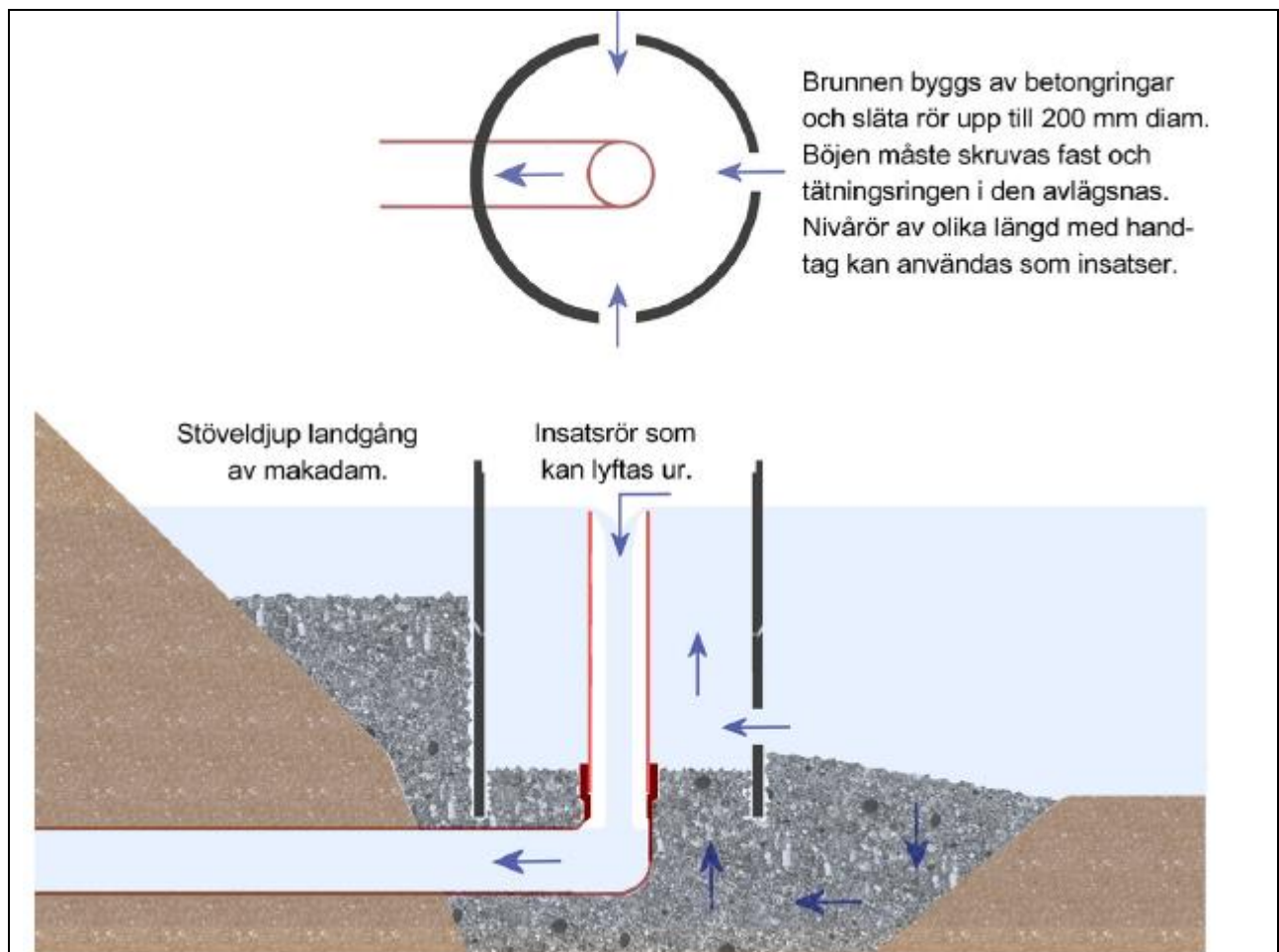

Utlopp: En våtmark bör ha ett bräddavlopp (stort rör eller erosionsskyddad överfallskant) som en säkerhet vid höga flöden. I större våtmarker bör det vara möjligt att reglera vattennivån. Det kan göras genom att utloppet förses med en munk eller reglerbart utloppsrör i en brunn. Observera risken för erosion vid utloppet. Det motverkas genom att lägga större stenar i utloppsdiket eller nedströms utloppsröret.

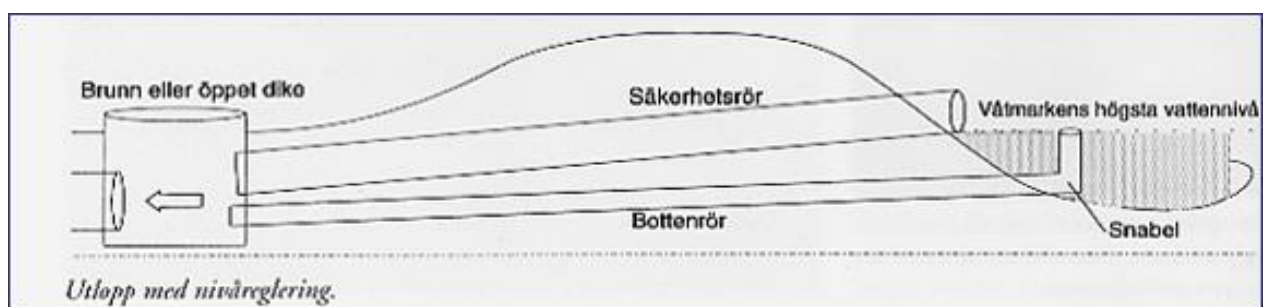

Utloppsmunk reglerbar med träsättare (finns också reglering med böjlig slang, eller teleskoprör i stället för sättare).

Halländsk nivåbrunn. Betongring, 1000 mm, placeras en bit från vallfoten på ett tjockt lager makadam där vatten rinner in underifrån. Lagg gärna geotextil under makadamen om det är lera under. Utloppsröret är ett slätt markavloppsrör med böj. Böjen ska vara skruvad och limmad och tätningsseringen ska tas bort. I böjens ände kan sedan rör av olika längd sättas för att reglera nivån.

Utlopp som regleras genom att "snabeln" viks åt sidan för att minska vattennivån. Ett alternativ till "snabel" är en fast T-koppling på röret och olika längder på ståndarrör.

Växtlighet: En rik växtlighet är positiv både med avseende på biologisk mångfald och för reduktion av kväve och fosfor. Om plantering av örter och buskar ska ske bör inhemska arter väljas. Träd ska endast i undantagsfall planteras och då i enstaka grupper. Inga träd och buskar på skyddsvallar.

Skötsel: Slänterna och området strax ovan dessa (kantzonen) bör skötas genom slåtter eller bete. Kanter, vallar och slänter bör därför utformas med tanke på framtida skötsel, dvs tillräckligt breda och flacka. Utbredning av vass och kaveldun kan motverkas genom att höja och sänka vattennivån, se Utlopp. Växtligheten bör skötas så att det inte uppkommer ”kanaler” i våtmarken där det mesta av vattnet rinner fram. In- och utlopp ska vara möjliga att rensa. Djupare sedimentfickor ska vara möjliga att komma åt med gräv-maskin för rensning.

Inte tillåtet: Det är inte tillåtet att plantera in eller utfodra kräftor, fisk eller änder i våtmarken. Inte tömma våtmarken utan synnerliga skäl. Förbjudet att sprida gödselmedel eller kemiska växtskyddsmedel. Det är inte tillåtet att sprida kalk, om inte länsstyrelsen bestämmer annat.

Det är inte tillåtet att lägga uppgrävda massor på betesmark.

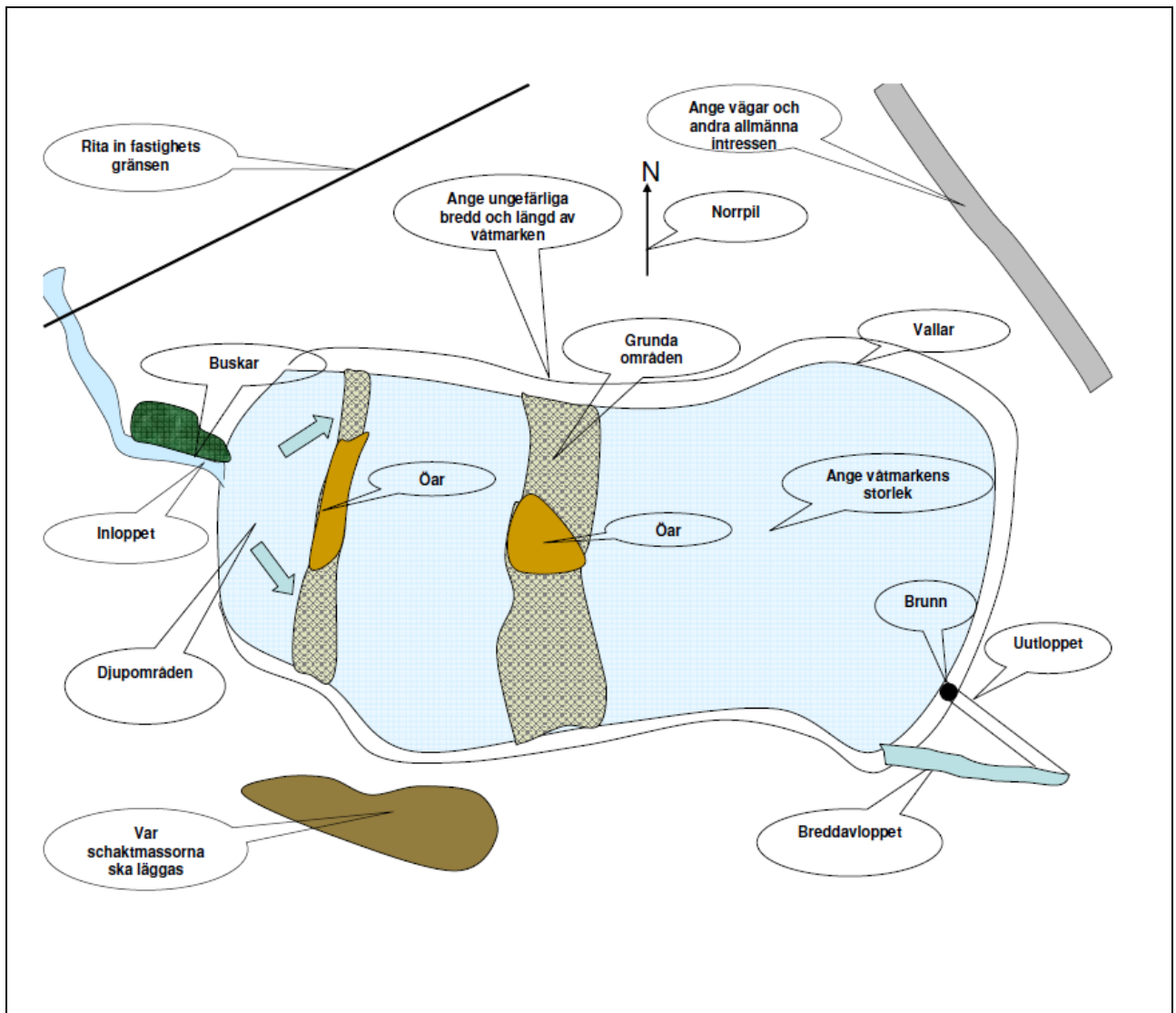
Hur går jag vidare för att bygga min våtmark?

Gör gärna ett studiebesök till en våtmark för att få inspiration.

Ta hjälp av en konsult som kan göra en avvägning av området. Med hjälp av nivåkurvorna kan man t.ex. få information var strandlinjen kommer att gå och hur höga öarna skall vara. Dessutom kan man få information om hur mycket jordmassor som ska schaktas bort och var de kan planeras ut på ett lämpligt sätt.

Våtmarksanläggningen ska sedan ritas upp så att en entreprenör kan ge ett pris på arbetet och sedan utföra det. Ju bättre underlag desto större möjlighet att våtmarken blir som du vill!

Skissen nedan kan fungera som ett hjälpmedel för att komma ihåg viktiga detaljer i projekteringen.

EHEC/VTEC – Ung nötkreatur

I förslaget till skyddsföreskrifter för Djupsjön anges under 5.5 (primär skyddszon) att det krävs tillstånd för strandbete med nötkreatur yngre än två månader. Av tabell 3 på sid 15 anges att unga djur utgör en stor risk för påverkan på ytvattentäkten på grund av risken för mikrobiell smitta med EHEC/VTEC. Detta måste bygga på ett missförstånd. Denna åldersgrupp utsöndrar inte mer EHEC/VTEC än äldre djur. Med tanken på att vattenverket bland annat har ett reningssteg med sandfilter innan vattnet distribueras så torde risknivån vara mycket låg.

Det saknas helt uppgifter om på vilka nivåer E. coli som har påvisats men av texten framgår att nivån av E coli har haft en sjunkande trend de senaste 16 åren. Vi önskar ta del av analysresultaten.

Det finns inget som pekar på att betande unga nötkreatur utgjort en fara för EHEC/VTEC smitta via dricksvattnet och vi ställer oss därför frågande till tillståndskravet. Eftersom det svenska miljömålet *Ett rikt odlingslandskap* särskilt pekar ut betande djur som en förutsättning för att bevara artrikedom, så får inte premisserna för detta försvåras utan goda grunder. Vi anser därför att så länge det inte finns fakta som pekar på det motsatta så ska punkt 5.5 strykas.

Av: My Sahlman - Ansvarig smittskydd, LRF

RAPPORT

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Vattenskyddsområde Djupsjön (Koppetorpssjön)

UPPDRAGSNUMMER 13006066

UNDERLAG TILL ANSÖKAN

2019-06-20

SWECO ENVIRONMENT AB

Sökande

Valdemarsviks kommun
Samhällsbyggnad & Kultur
615 80 Valdemarsvik

Kontaktperson

Claes Boman, 0123-191 49, claes.boman@valdemarsvik.se

Konsult

Sweco Environment AB
Hospitalsgatan 3b
602 27 Norrköping

Kontaktperson

Tora Strandberg, 0761-38 55 87, tora.strandberg@sweco.se

Underlaget till ansökan är framtagen av:

Tora Strandberg, uppdragsledare och handläggare
Anna Nydahl, handläggare
Elin Håkansson, handläggare
Patricia Moreno Aranciba, expertstöd hydrologi
Yvonne Stiglund, granskare

Innehållsförteckning

1	Vattenskyddsområde för Djupsjön (Koppetorpssjön), Gryts vattentäkt	3
1.1	Motiv för ansökan	3
1.2	Föreslaget skyddsområde	4
1.3	Övrig information	5
2	Gryts vattentäkt	6
2.1.1	Vattendom	6
2.1.2	Reservvattentäkt	6
2.2	Teknisk beskrivning av befintligt vattenverk	6
2.2.1	Råvattenintag	6
2.2.2	Vattenbehandling	6
2.2.3	Vattenkvalitet	7
2.2.4	Vattenkapacitet och vattenförbrukning	7
2.3	Hydrologisk beskrivning av befintlig vattentäkt	8
2.3.1	Tillrinningsområde	8
2.3.2	Strömningstider	8
2.3.3	Nederbörd och vattennivå	8
2.3.4	Omsättningstid	10
3	Juridiska förutsättningar för området	10
3.1	Vattendirektivet och miljökvalitetsnormer	10
3.2	Kommunala bestämmelser	11
4	Riskinventering	12
4.1	Potentiella föroreningskällor	12
4.1.1	Enskilda avlopp	12
4.1.2	Trafik	12
4.1.3	Jordbruk och djurhållning	12
4.1.4	Cistern för brandfarliga vätskor	12
4.1.5	Skogsbruk	13
4.1.6	Energianläggningar och brunnar	13
4.1.7	Förorenade områden	13
4.2	Riskbedömning	13
5	Förslag på skyddsföreskrifter	15
5.1	Generell bestämmelse	16
5.2	Vattentäktzon	16
5.3	Hantering av brandfarliga vätskor	16

5.4	Hantering av explosiva varor	16
5.5	Jordbruk och skogsbruk	17
5.6	Avloppsvatten	17
5.7	Energianläggning	17
5.8	Väghållning	18
5.9	Materialtäkt	18
5.10	Mark- och anläggningsarbete	18
5.11	Båttrafik och sjöfart i vattentäkt	18
5.12	Övriga bestämmelser och upplysningar	18
6	Redovisning av samråd och information till berörda	20
7	Referenser	20

Bilagor

1. Förteckning över berörda fastigheter och verksamheter
2. Vattendom från 1974 för uttag av dricksvatten
3. WSP:s beräkning av strömningstider i Djupsjön (Koppetorpssjön)
4. Minnesanteckningar från samråd 2018-11-08
5. Minnesanteckningar från samråd 2019-04-23
6. Sammanställning av inkomna synpunkter

1 Vattenskyddsområde för Djupsjön (Koppetorpssjön), Gryts vattentäkt

1.1 Motiv för ansökan

Djupsjön (vanligtvis kallad Koppetorpssjön) i Valdemarsviks kommun ligger cirka 2 kilometer nordväst om Gryts samhälle (se figur 1). Djupsjön (Koppetorpssjön) är den enda vattentäkten som försörjer Gryts samhälle, inklusive omnejd, med dricksvatten. Dricksvatten av god kvalitet är ett av våra viktigaste livsmedel och dessutom en förutsättning för att kunna skapa och bibehålla ett samhälles hållbara utveckling.

Idag saknas ett vattenskyddsområde för Djupsjön (Koppetorpssjön). Valdemarsviks kommun har därför beslutat att ansöka om att inrätta ett vattenskyddsområde, för att säkerställa den nuvarande och framtida dricksvattenproduktionen för Gryts samhälle med omnejd.

Figur 1. Djupsjön (Koppetorpssjön) ligger nordväst om Gryt i Valdemarsviks kommun. (Källa: Google maps)

Ansökan om nytt vattenskyddsområde i ett större sammanhang

I vattenmyndigheternas beslutade åtgärdsprogram för Södra Östersjöns vattendistrikt framgår av åtgärd nummer 5 för kommunerna att *kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen*. Detta innebär bland annat att kommunerna särskilt behöver *anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ per dygn*. Vidare framgår att åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande, med andra ord senast år 2019.

De svenska miljömålen som berörs av arbetet med att inrätta ett vattenskyddsområde är i första hand *Levande sjöar och vattendrag*, men också målen *Giftrfri miljö*, *Grundvatten av god kvalitet* samt *God bebyggd miljö*.

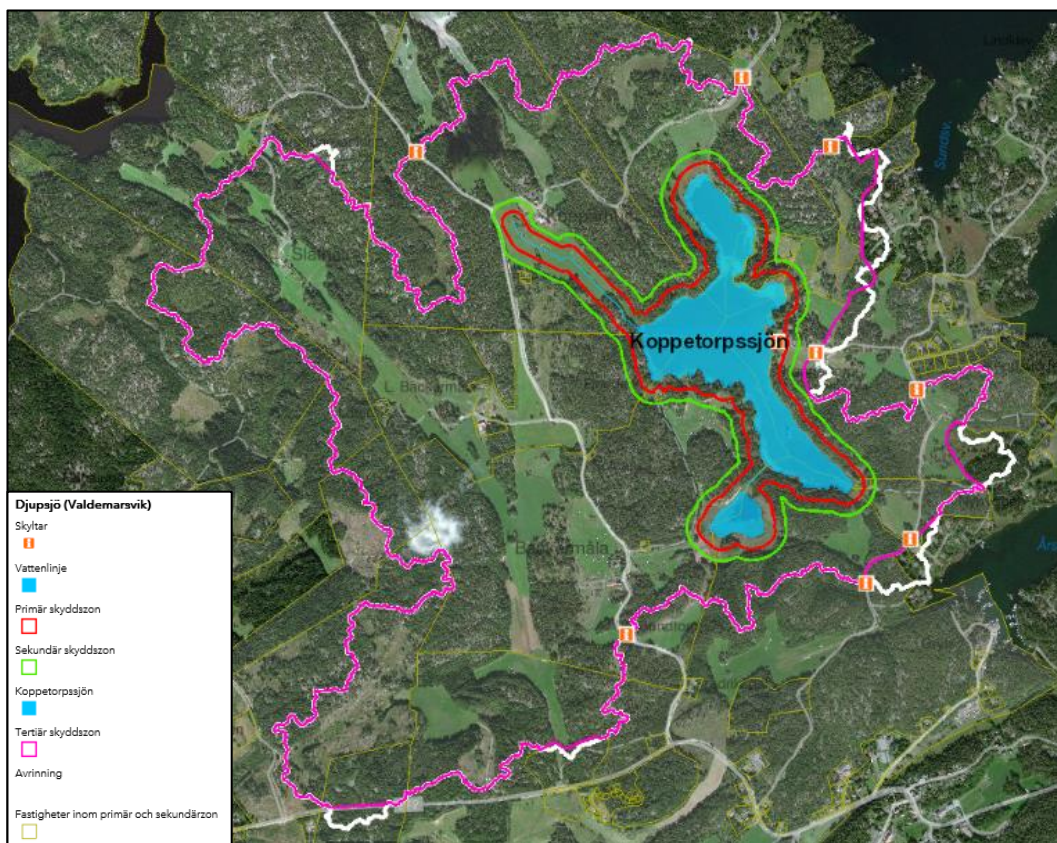
En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet är ett av de 17 globala hållbarhetsmålen. Nummer 6, *Rent vatten och sanitet*, handlar om att skapa samt säkerställa tillgång till hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.

Bakgrundsinformation

Under år 2010–2012 arbetade Valdemarsviks kommun, med hjälp av WSP, fram ett utkast till en ansökan om vattenskyddsområde. I och med den omstart som nu sker kommer arbetet att utgå från WSP:s tidigare underlag.

1.2 Föreslaget skyddsområde

Det föreslagna vattenskyddsområdet för Djupsjön (Koppetorpssjön) redovisas i figur 2 (samt i större format via <https://sweco.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=3a1a764f17c24c708085f1f93ab8dd6e>). Det föreslagna vattenskyddsområdet består av en vattentäktszon, en primär skyddszon samt en sekundär skyddszon. Indelningen utgår från rekommendationerna i Havs- och vattenmyndighetens handbok om vattenskyddsområde (Havs- och vattenmyndigheten, 2011).

Figur 2. Förslag vattenskyddsområde med avgränsning av primär, sekundär respektive tertiär skyddszon. För större karta, se <https://sweco.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=3a1a764f17c24c708085f1f93ab8dd6e>.

Vattentäktszon

Inom vattentäktszonen ska endast vattentäktsverksamhet bedrivas och består av råvattenintaget. Zonen kommer att markeras eller inhägnas med hjälp av bojar eller länsar.

Primär skyddszon

Den primära skyddszonen föreslås bestå av hela Djupsjön (Koppetorpssjön), Lillsjön, ett tillrinningsdike som mynnar i nordvästra delen av Koppetorpssjön samt en 50 meter bred strandzon runt dessa sjöar och dike.

Notera; en våtmark planeras vid mynningen av tillrinningsdiket i nordvästra delen av sjön. När denna våtmark är anlagd är det lämpligt att den primära skyddszonen istället består av hela Djupsjön, Lillsjön, den nya våtmarken samt en 50 meter bred strandzon runt dessa sjöar och våtmark.

Syftet med den primära skyddszonen är att den ska vara så stor att verksamheter som innebär risk för akut vattenförorening omfattas av relevanta skyddsföreskrifter, men också att räddningstjänsten eller annan berörd aktör ska hinna upptäcka och förhindra att en akut förorening når råvattenintaget. Därav görs bedömningen att hela sjön bör ingå i den primära skyddszonen, då den vindgenererade ytströmmen ger snabbare transporttider tvärs över sjön än 12 timmar redan vid relativt måttlig vind (se vidare i avsnitt 2.3.2).

Sekundär skyddszon

Den sekundära skyddszonen för den aktuella vattentäkten föreslås omfatta en 50 meter bred sträcka utanför den primära skyddszonen. Den totala strandzonen blir med andra ord 100 meter (50 m primär skyddszon + 50 m sekundär skyddszon).

Tertiär skyddszon

Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden (NFS 2003:16) bör ett vattenskyddsområde omfatta hela vattentäktens tillrinningsområde, såvida inte beslutsunderlaget visar att skyddssyftet kan uppnås genom fastställande av ett mindre område som vattenskyddsområde.

Den tertiära skyddszonen föreslås därmed omfatta i princip hela Djupsjöns (Koppetorpssjöns) tillrinningsområde. För att förenkla hanteringen både för berörda markägare och för VA-huvudmannen som sökande, har dock gränserna justerats något för att följa befintlig vägsträckning eller fastighetsgräns, istället för att strikt följa uträknad gräns för tillrinningsområdet.

1.3 Övrig information

Inom det föreslagna vattenskyddsområdet ligger 27 fastigheter. Det finns också ett femtontal pågående verksamheter inom området, huvudsakligen med inriktning på lantbruk och/eller djurhållning eller hästhållning. I bilaga 1 redovisas de berörda fastigheterna samt de berörda verksamheterna inom aktuellt område.

2 Gryts vattentäkt

Det kommunala vattenverket för Gryt byggdes på 1970-talet och ligger på fastigheten Koppartorp 1:13. Till vattenverket leds ytvatten från sjön Djupsjön (Koppetorpssjön). Råvattenintaget ligger på fastigheten Koppartorp 1:2, mitt för gården Koppartorp.

I figur 2 visas placeringen av vattenverk samt råvattenintaget.

Fastigheten Koppartorp 1:13 ägs av fyra privatpersoner och fastigheten Koppartorp 1:2 av en privatperson. Servitutsrätt för både råvattenintag och vattenverk finns.

2.1.1 Vattendom

Det finns en vattendom för uttaget av dricksvatten från 1974 (se bilaga 2). Enligt vattendomen har kommunen tillstånd att bortleda 20 500 m³ vatten per månad (ungefär 660–690 m³ per dygn) från Djupsjön (Koppetorpssjön), dock högst 86 000 m³ per år (ungefär 235 m³ per dygn).

2.1.2 Reservvattentäkt

Idag finns ingen reservvattentäkt tillgänglig.

Vid ett akut avbrott i vattendistributionen har kommunen beredskap att distribuera vatten med hjälp av tankbilar.

2.2 Teknisk beskrivning av befintligt vattenverk

2.2.1 Råvattenintag

Intagsledningen för råvattnet är placerad i Djupsjön (Koppetorpssjön) (se figur 2). Vatten tas på ett djup av 7–8 meter och pumpas till vattenverket som ligger 400 meter sydost om sjön.

2.2.2 Vattenbehandling

Råvattnet genomgår en första rening i microsil för filtrering av mindre partiklar. Därefter sker behandling i sandfilter samt i efterföljande kolfilter, innan vattnet distribueras ut på nätet till abonnenterna.

Före sandfiltren tillsätts fällningskemikalien Ekoflock, som är baserad på aluminium. Efter filtren tillsätts lut för justering av pH, samt klor som desinfektion.

Det distribuerade dricksvattnet trycks ut på ledningsnätet via hydrofor, med hjälp av två distributionspumpar.

Instrument i vattenverket

- Flödesmätare, 2 stycken – inkommande råvatten samt utgående dricksvatten
- pH-mätare, 2 stycken – före kolfilter samt utgående dricksvatten
- Turbiditetsmätare, 1 stycken – utgående dricksvatten

- Klorhaltsmätare, 1 stycken – utgående dricksvatten
- Tryckmätare, 1 stycken – utgående dricksvatten

Mikrobiologisk och kemisk kontroll utförs på utgående dricksvatten enligt kontrollprogram som godkänts av tillsynsmyndigheten. Mikrobiologisk kontroll utförs 12 gånger per år och kemisk provtagning utförs 1 gång per år. Normal dricksvattenanalys hos användare utförs 4 gånger per år och en utvidgad kontroll 1 gång per år.

2.2.3 Vattenkvalitet

Valdemarsviks kommun har genomfört en faroanalys med HACCP för Koppartorp vattenverk (Valdemarsviks kommun, 2017). Resultatet finns samlat i en rapport daterad 2017-11-01.

I rapporten beskrivs råvattnet från Djupsjön (Koppetorpssjön) överlag ha en god status. Turbiditeten (grumligheten), färg, innehållet av kemiskt oxiderbara ämnen (COD-innehållet), aluminiuminnehållet, konduktiviteten, kloridinnehållet samt kväveinnehållet är parametrar som alla bedöms vara normala för en ytvattentäkt av den aktuella arten.

Järn- och manganinnehållet visar på en svagt minskande trend de senaste fem åren, men ligger på en normal till hög nivå för denna ytvattentäkt.

Parametrarna pH samt alkalinitet ligger på en normal till låg nivå för denna ytvattentäkt.

Vattnets hårdhet är 2,2 °dH, vilket motsvarar ett mjukt – på gränsen till mycket mjukt – vatten.

Råvattnets innehåll av indikatorbakterierna E coli samt koliforma bakterier har en sjunkande trend från år 2000 till 2016. Förekomsten av E coli förekommer framförallt under månaderna augusti samt oktober-november. De odlingsbara mikroorganismerna har tvärtemot indikatorbakterierna en svagt ökande trend under perioden 2000–2016. Det kan bero på att COD-innehållet i råvattnet har ökat under åren.

Det utgående dricksvattnet från vattenverket bedöms kemiskt sett ha en jämn och god kvalitet och överlag en god status med avseende på mikrobiologiska parametrar.

2.2.4 Vattenkapacitet och vattenförbrukning

Intaget av råvatten till vattenverket under år 2017 var i medel 216 m³ per dygn. Medeldygnsförbrukningen av dricksvatten samma år var 147 m³ för det kommunala nätet i Gryt.

Dimensionerad maximal dygnsförbrukning för vattenverket är 1 000 m³ per dygn.

Vattenverket försörjer vintertid cirka 1 000 personer och under sommaren över 3 000 personer i Gryt, Kallsö, Snäckevarp, Fyrudden och Ekön.

Under sommartid har det på senare år utfärdats restriktioner för bevattning eftersom intagspumpens kapacitet inte varit tillräcklig. Under år 2011 byggdes pumpen om för att klara en större kapacitet. Det finns två pumpar med kapaciteten 43 m³ per timme i

pumpstationen, då den ena är tänkt att fungera som reserv om den andra går sönder. Det är dock enbart en pump igång i taget.

Exploatering i kustområdet och ökad efterfrågan på kommunalt dricksvatten i området kommer att innebära ett ökat tryck på Gryts vattentäkt. Behovet bedöms öka med 15 procent de närmsta 20–25 åren, vilket motsvarar en ökning till cirka 170 m³ per dygn i medel.

2.3 Hydrologisk beskrivning av befintlig vattentäkt

2.3.1 Tillrinningsområde

Ytvattenintaget till Gryts vattentäkt ligger i Djupsjön (Koppetorpssjön) (WA94384439), som till ytan är omkring 0,46 km² stor (VISS, 2018).

Sjöns tillrinningsområde är ungefär 7,3 km² stort (Wikipedia, 2018). Det består till största delen av skogsmark (59 %), jordbruk (22 %) och öppen mark (11 %) (Wikipedia, 2018). Tillrinning till sjön sker via en bäck från Koppelhult i nordväst och Lillsjön i sydväst. Till Lillsjön rinner i sin tur en bäck från Bäckeråsa i sydväst. Sjön avrinner via en bäck till Årsviken.

Tillrinningsområdet tillhör huvudavrinningsområdet Söderköpingsån-Vindåns kustområde och ligger inom Södra Östersjöns vattendistrikt.

2.3.2 Strömningstider

Strömningstiderna beräknades av WSP i samband med arbetet med ansökan om vattenskyddsområde 2012. Det konstaterades då att strömningstiden för ytvatten från sjöns nordligaste punkt ner till området för intaget är omkring 3,5 timmar. Det är med andra ord en liten sjö, där strömningstiden är mindre än de 12 timmar som handboken om vattenskyddsområde förhåller sig till (Havs- och vattenmyndigheten, 2011).

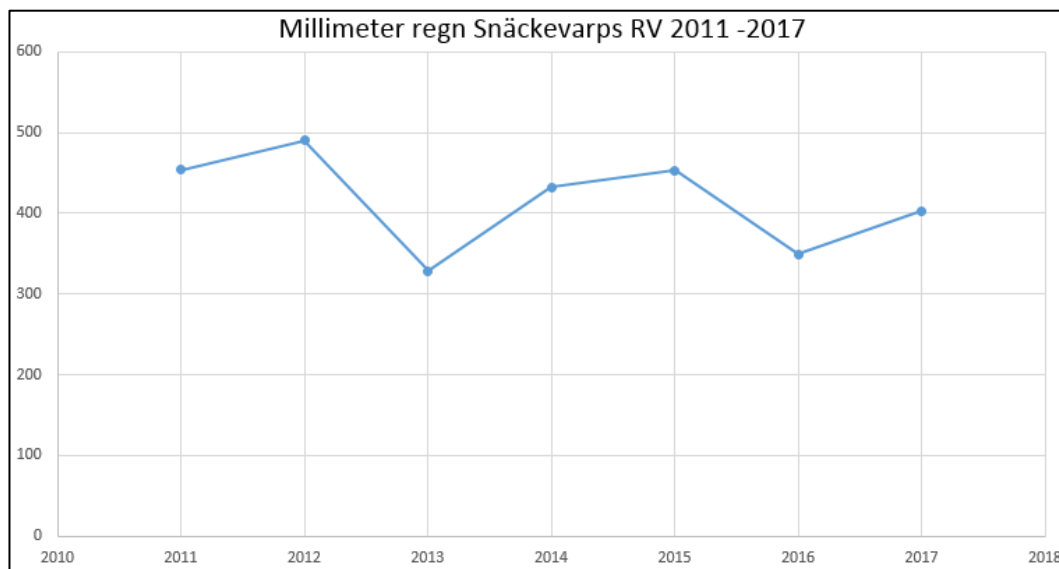
Trots att strömningstiderna för denna vattentäkt är kortare än vad som rekommenderas, så är det en vattentäkt som är i full drift. Det framgår i de nationella miljömålen att vattenskyddsområden och skyddsbestämmelser ska upprättas för kommunala vattentäkter. I vattenmyndigheternas beslutade åtgärdsprogram för Södra Östersjöns vattendistrikt framgår, som nämnts i avsnitt 1.1, av åtgärd nummer 5 för kommunerna att *kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen.*

Resultatet av WSP:s beräkningar redovisas i sin helhet i bilaga 3. Notera dock att dessa beräkningar enbart ser till transport på ytan, inte strömningar längre ner i vattenmassan.

2.3.3 Nederbörd och vattennivå

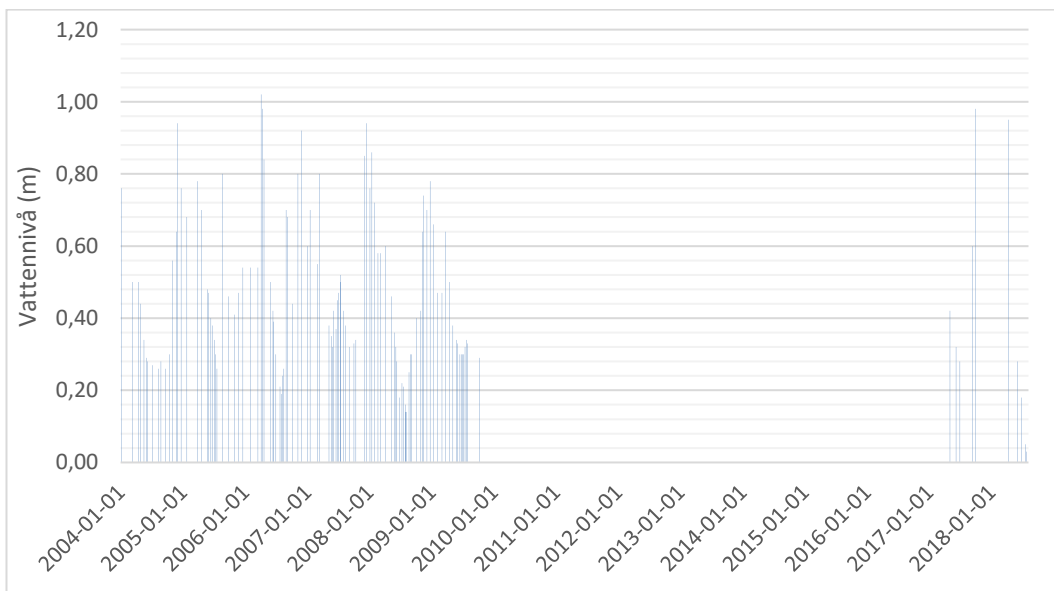
Vid Snäckeparps reningsverk, cirka 2 kilometer sydost om Djupsjön (Koppetorpssjön) finns en station som mäter nederbörd. I figur 3 nedan redovisas nederbörden i form av regn från januari 2011 fram till augusti 2018. Det saknas uppgift om nederbörd i form av

snö vid denna mätstation, vilket innebär att den totala nederbörden över året är högre än vad som framgår av figur 3.

Figur 3. Nederbörd vid Snäckevarp reningsverk, millimeter regn per år

Vattenståndet i Djupsjön (Koppetorpssjön) har uppmätts regelbundet med hjälp av pegel. I figur 4 redovisas vattenståndet i Djupsjön (Koppetorpssjön) från januari 2004 till augusti 2018, för åren 2010-2016 saknas uppmätta vattennivåer.

Figur 4. Vattennivå i Djupsjön (Koppetorpssjön).

2.3.4 Omsättningstid

Omsättningstiden för Djupsjön (Koppetorpssjön) är omkring 1 år - vid beräkning av sjöns volym dividerat på tillrinningen. Det är ett förenklat sätt att uppskatta omsättningstiden i en sjö, som i verkligheten varierar med den aktuella sjöns form och djup, dess skiktning och isförhållanden. I detta fall görs bedömningen att den valda beräkningsmetoden ger en tillräckligt bra hänvisning om sjöns omsättningstid.

En omsättningstid på ungefär ett år bedöms som snabb, vilket innebär att sjön reagerar snabbt på förändringar. Samtidigt tar det relativt kort tid innan vattnet i sjön bytts ut och eventuella föroreningar spolats bort från vattenmassan.

3 Juridiska förutsättningar för området

3.1 Vattendirektivet och miljökvalitetsnormer

Målen för förvaltning om ytvatten kommer genom EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) och dotterdirektivet om miljökvalitetsnormer (2008/105/EG), vilka införlivats i svensk lagstiftning genom miljöbalken och förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Förordningen (2004:660) gäller Sveriges ytvatten, vilket inkluderar inlandsvatten och kustvatten. Ytvatten är idag indelade i geografiska delområden som kallas vattenförekomster och i myndigheternas databas VISS (Vatten-Informationssystem Sverige) finns bedömningar av den aktuella miljöstatusen i vattenförekomsterna. Metodiken bakom statusklassningarna beskrivs i HVMFS 2013:19 (Havs- och vattenmyndigheten, 2013).

Djupsjön (Koppetorpssjön), vilken benämns i VISS som WA94384439, har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. I tabell 1 visas samtliga statusklassade kvalitetsfaktorer och parametrar utifrån tillgängligt underlag i VISS (2018).

Tabell 1. Statusklassade kvalitetsfaktorer och parametrar (baserat på VISS, 2018)

	Kvalitetsfaktor/parameter	Status
Ekologisk status		Måttlig
Kemisk status		Uppnår ej god
Kemisk status utan överallt överskridande ämnen		ej klassad
Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer	Växtplankton	Måttlig
	<i>Klorofyll a</i>	Måttlig
Ekologisk status - Fysikalisk kemiska kvalitetsfaktorer	Näringsämnen	Måttlig
	Syrgasförhållanden	Måttlig
	Försurning	Hög
Ekologisk status - Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer	Hydromorfologi	Måttlig
	<i>Konnektivitet i sjöar</i>	God
	<i>Längsgående konnektivitet i sjöar</i>	God
	<i>Morfologiskt tillstånd i sjöar</i>	Måttlig
	<i>Förändring av sjöars planform</i>	Måttlig
	<i>Närområdet runt sjöar</i>	God
	<i>Svämplanets strukturer och funktion runt sjöar</i>	Måttlig
Kemisk status	Prioriterade ämnen	Uppnår ej god
	<i>Bromerad difenyleter</i>	Uppnår ej god
	<i>Tungmetaller - grupp</i>	Uppnår ej god
	<i>Kvicksilver och kvicksilverföreningar</i>	Uppnår ej god
		Uppnår ej god

3.2 Kommunala bestämmelser

Valdemarsviks kommuns översiktsplan antogs 26 mars 2018 (Valdemarsviks kommun, 2018). I den pekas ett antal områden kring Gryt ut som potentiella nya bostadsområden samt ett område som nytt industriområde. Samtliga ligger utanför det planerade vattenskyddsområdet.

Det finns ingen detaljplan för området som är aktuellt för det planerade vattenskyddsområdet.

Områdesbestämmelser finns i form av lokala hälsoskyddsföreskrifter (Valdemarsviks kommun, 2016). Bestämmelser i dessa föreskrifter som berör det planerade vattenskyddsområdet återfinns i avsnitt 5.11.

4 Riskinventering

Inför genomförandet av en riskinventering för det föreslagna vattenskyddsområdet har uppgifter hämtats in från Valdemarsviks kommun, Länsstyrelsen samt kompletterats med en enkät till berörda fastighetsägare.

Ett par enstaka fastighetsägare har valt att inte svara på enkäten, så underlaget är inte helt komplett.

4.1 Potentiella föroreningskällor

4.1.1 Enskilda avlopp

Inom föreslaget vattenskyddsområdet har 9 fastigheter enskilda avlopp.

Fler av fastigheterna har angett att de har enskilt avlopp, men bostaden ligger i dessa fall utanför gränsen för det föreslagna vattenskyddsområdet.

4.1.2 Trafik

Inom föreslaget vattenskyddsområde finns ingen väg som är rekommenderad väg för transport av farligt gods. Väster om Djupsjön (Koppetorpssjön) går en landsväg norrut, övriga vägar går till och från fastigheter.

4.1.3 Jordbruk och djurhållning

Inom området finns 10–15 lantbruksverksamheter/hästgårdar, varav åtminstone 10 stycken har någon form av djurhållning. Stallgödsel sprids enligt uppgifter från verksamhetsutövarna endast på ett fåtal fastigheter, samma sak gäller spridning av kemiska växtskyddsmedel. På en fastighet har slam spridits, enligt kommunens miljö- och hälsoskyddskontor.

Djurhållningen inom det föreslagna vattenskyddsområdet består av ett par gårdar med hästar, ett par med får och/eller nöt samt någon med kvigor. I enkäten har en verksamhetsutövare svarat att de enbart håller betesdjur under sommartid.

4.1.4 Cistern för brandfarliga vätskor

Cistern för brandfarliga vätskor förekommer enligt uppgifter från fastighetsägarna på 4 av de fastigheter som berörs av det föreslagna vattenskyddsområdet. Byggnaderna på tre av dessa fastigheter ligger dock utanför det aktuella förslaget, vilket innebär att också cisternerna ligger utanför det aktuella området.

4.1.5 Skogsbruk

En stor del av arealen inom Djupsjöns (Koppetorpssjön) tillrinningsområde är skogsmark. En fastighetsägare har uppgivit att aktivt skogsbruk bedrivs på fastigheten.

4.1.6 Energianläggningar och brunnar

För dricksvattenförsörjning finns både grävda och bergborrade brunnar inom området enligt enkäten till fastighetsägare.

En av fastighetsägarna har angivit att det finns en borrhåll energibrunn på fastigheten.

4.1.7 Förorenade områden

Enligt Länsstyrelsens register finns inga objekt inventerade enligt MIFO-metoden inom föreslaget vattenskyddsområde.

4.2 Riskbedömning

En förenklad värdering av riskerna utifrån genomförd riskinventering har gjorts med bedömningsskala enligt tabell 2. I tabell 3 redovisas konkreta risker med en kort värderande kommentar.

Tabell 2. Bedömningskala för påverkan på ytvattentäkten

Låg eller ingen risk för påverkan på ytvattentäkten	Viss risk för påverkan på ytvattentäkten	Stor risk för påverkan på ytvattentäkten
---	--	--

Tabell 3. Resultat av utförd riskbedömning. Riskkategori, risk samt värdering av risk och riskhantering.

Riskkategori	Risk	Värdering av risk och riskhantering
Enskilda avlopp	Utsläpp av orenat avloppsvatten	Få fastigheter med enskilda avlopp, miljö- och hälsoskyddskontoret bedriver tillsyn. Risk hanteras i skyddsföreskrifter.
Trafik	Läckage av drivmedel, olycka till följd av farligt gods	Genomfartstrafik med risk för transport av farligt gods. Risk hanteras i skyddsföreskrifter.
Jordbruk (gödsel)	Spridning av gödsel till ytvattentäkt	Verksamhetsutövare har medveten egenkontroll, tillsyn sker via miljö- och hälsoskyddskontoret. Risk hanteras i skyddsföreskrifter.
Jordbruk (växtskyddsmedel)	Spridning av växtskyddsmedel till ytvattentäkt	Verksamhetsutövare har medveten egenkontroll, tillsyn sker via miljö- och hälsoskyddskontoret. Risk hanteras i skyddsföreskrifter.
Jordbruk (djurhållning nöt)	Djurhållning och ev strandbete med risk för mikrobiell smitta	Risk för spridning av mikrobiell smitta (VTEC/EHEC) finns hos unga nötkreatur. Risk hanteras i skyddsföreskrifter.
Jordbruk (djurhållning får och häst)	Djurhållning och ev strandbete med risk för mikrobiell smitta	Låg risk för spridning av mikrobiell smitta.
Cistern för brandfarliga vätskor	Läckage av brandfarliga vätskor	Viss risk för läckage, risken minimeras med invallning samt uppmärkning av cisterner inom vattenskyddsområdet, tillsyn sker via miljö- och hälsoskyddskontoret. Risk hanteras i skyddsföreskrifter.
Skogsbruk	Läckage av bekämpningsmedel från plantor eller lakvatten från upplag	Risken kan hanteras i skyddsföreskrifter. Därmed bedöms risken för läckage vara låg.
Energianläggningar och brunnar	Nyetablering av energianläggningar	Låg risk som hanteras i skyddsföreskrifter.
Förorenade områden	Diffusa läckage av förorenande ämnen	Inga förorenade områden finns identifierade i området. Risken bedöms vara låg.

Sammanfattningsvis visar utförd riskbedömning att vissa risker för påverkan på vattentäkten finns, framförallt risker kopplade till jordbruk och djurhållning. Samtliga

identifierade risker bedöms dock kunna hanteras och minimeras genom föreslagna skyddsföreskrifter samt genom löpande tillsyn av miljö- och hälsoskyddskontoret.

5 Förslag på skyddsföreskrifter

Med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken har förslag på skyddsföreskrifter tagits fram. Förslaget baseras på Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2003:16), handbok om vattenskyddsområde (Havs och vattenmyndigheten, 2011) samt de platsspecifika förutsättningarna som framkommit i avsnitt 2–4 ovan.

Definitioner:

Med avloppsvatten avses

- spillvatten eller annan flytande orenlighet
- vatten som används för kylning

Med avverkningssäsong avses tiden mellan knoppsprickning ett år till knoppsprickningen nästföljande år.

För definition av explosiva varor hänvisas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2010:4) om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor.

Med hantering menas i dessa föreskrifter tillverkning, bearbetning, användning, behandling, förpackning, förvaring, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Med permanenta upplag avses i dessa föreskrifter upplag som sträcker sig över mer än en avverkningssäsong.

Med tillsynsmyndigheten menas den eller de kommunala nämnder, länsstyrelsen eller annan myndighet som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Med växtskyddsmedel avses kemiska produkter, biotekniska organismer samt kemiska bekämpningsmedel eller biologiska bekämpningsmedel enligt definitionerna i 14 kap. miljöbalken som, i den form de levereras till användaren, är avsedda att

- skydda växter eller växtprodukter mot skadliga organismer eller förhindra inverkan från sådana organismer,
- påverka växters livsprocesser på annat sätt än som näring,
- bevara växtprodukter i den mån den kemiska produkten, den biotekniska organismen eller bekämpningsmedlet inte omfattas av särskilda gemenskapsbestämmelser om konserveringsmedel,
- förstöra oönskade växter, eller
- förstöra växtdelar eller hämma eller förhindra oönskad tillväxt hos växter.

I avsnitt 5.1-5.11 nedan presenteras förslaget på skyddsföreskrifter.

5.1 Generell bestämmelse

Inom hela vattenskyddsområdet, det vill säga inom såväl vattentäktzon samt primär, sekundär och tertiär skyddszon, ska ny och befintlig verksamhet bedrivas så att risken för vattenförorening minimeras. Detta inkluderar också miljöfarlig verksamhet.

5.2 Vattentäktzon

Inom vattentäktzonen är det **förbjudet** att bedriva annat än vattentäktsverksamhet. Vattentäktzonen ska vara synligt avgränsad med boj eller läns.

5.3 Hantering av brandfarliga vätskor

Primär skyddszon

Hantering av större mängd än 250 liter brandfarliga vätskor (till exempel petroleumprodukter såsom bensin, diesel, eldningsolja etcetera) är **förbjudet**.

Undantag gäller för drivmedel i fordon och arbetsmaskiner och leverans av drivmedel och/eller eldningsolja till fastighet inom området.

Sekundär skyddszon

För hantering av större mängd än 250 liter brandfarliga vätskor (till exempel petroleumprodukter såsom bensin, diesel, eldningsolja etcetera) krävs **tillstånd**.

Undantag gäller för drivmedel i fordon och arbetsmaskiner och leverans av drivmedel och/eller eldningsolja till fastighet inom området. Undantag gäller även för befintlig lagring som har sekundärt skydd och/eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.

Tertiär skyddszon

För hantering av flyttbara cisterner med brandfarliga vätskor med en total mängd större än 250 liter krävs **anmälan**.

Anmälan behövs inte för varje enskild flytt, utan kan göras för en längre tidsperiod.

Undantag gäller för drivmedel i fordon och arbetsmaskiner och leverans av drivmedel och/eller eldningsolja till fastighet inom området.

Information: Ytterligare bestämmelser följer av Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarlig vätska NFS 2003:24.

5.4 Hantering av explosiva varor

Primär, sekundär och tertiär skyddszon

Sprängning eller annan hantering av explosiva varor kräver **anmälan**.

Transport av explosiva varor kräver **anmälan**, om antalet transporter överskrider fyra stycken per kalenderår.

Undantag gäller för hantering och transport av explosiva varor i samband med jakt.

5.5 Jordbruk och skogsbruk

Primär skyddszon

För spridning och annan hantering av växtskyddsmedel krävs tillstånd.

För spridning och annan hantering av avloppsslam krävs tillstånd.

Anläggande av ny gödselstad, urinbrunn eller ensilageanläggning är **förbjudet**. Befintlig gödselstad, urinbrunn eller ensilageanläggning får bibehållas i den omfattning den har när dessa föreskrifter beslutas. Även lagning eller renovering av densamma är tillåten.

För strandbete med nötkreatur yngre än 2 månader krävs **tillstånd** från tillsynsmyndigheten.

Rotslagning av plantor behandlade med bekämpningsmedel är **förbjudet**.

Sekundär skyddszon

För spridning och annan hantering av växtskyddsmedel krävs **tillstånd**.

För anordnande av urinbrunn eller ensilageanläggning eller upplag av gödsel eller röttslam krävs **tillstånd**.

5.6 Avloppsvatten

Primär och sekundär skyddszon

För anläggande av reningsanläggning till vilken bad-, disk- och tvättvatten ska anslutas krävs **tillstånd**.

Nyinstallation av reningsanläggning som hanterar avlopp från vattentoalett är **förbjudet**.

Primär, sekundär och tertiär skyddszon

Reningsanläggning som hanterar avlopp från vattentoalett ska uppfylla reningsgrad motsvarande hög skyddsnivå inom 0–200 meter från strandkant.

Läckage från avloppsanordning för såväl bad-, disk- och tvättvatten som för anordning med ansluten vattentoalett, är **förbjudet**. Avloppsledningar, slamavskiljare, urintankar och slutna tankar ska vara täta och vid behov omedelbart läggas om eller renoveras.

Reningsanläggning som hanterar avlopp från vattentoalett får installeras endast där tömning kan säkerställas.

5.7 Energianläggning

Primär skyddszon

För utförande eller ändring av anläggning för lagring eller utvinning av värme eller kyla ur ytvatten, jord, berg eller grundvatten, krävs **tillstånd**.

5.8 Vaghållning

Primär och sekundär skyddszone

Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus och vägsalt eller annat kemiskt halkbekämpnings- eller dammbindningsmedel är **förbjudet**.

För spridning av vägsalt krävs **tillstånd**.

5.9 Materialtäkt

Primär skyddszone

Täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord eller torv är **förbjudet**.

Sekundär skyddszone

För husbehovstäkt krävs **tillstånd**. Tillfartsvägar ska så långt det är möjligt vara avspärrade.

5.10 Mark- och anläggningsarbete

Primär och sekundär skyddszone

För mark- och anläggningsarbeten eller annat byggande, som inte är tillstånds- eller anmälningspliktig vattenverksamhet, krävs **tillstånd**.

Återfyllnad och igenfyllnad av schakt får endast ske med sådana massor som inte medför risk för förorening av vattentäkten.

5.11 Båttrafik och sjöfart i vattentäkt

Primär skyddszone

Körning med farkoster som har förbränningsmotor på sjö och is är **förbjudet**.

Undantag gäller för transport i samband med skogsbruk, så som exempelvis avverkning.

5.12 Övriga bestämmelser och upplysningar

Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna gäller från (ange datum), även om de överklagas (7 kap. 22 § miljöbalken).

Tillstånd och anmälan

I det fall tillstånd eller anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska ansökan eller anmälan prövas av Valdemarsviks kommun.

Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller kräver tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken.

Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområden om det är länsstyrelsen som har beslutat om vattenskyddsområdet och kommunen är tillsynsmyndighet om kommunen har beslutat om vattenskyddsområdet enligt miljötillsynsförordning 2011:13.

Dispens

Länsstyrelsen får ge dispens från dessa föreskrifter efter att ha hört berörda kommunala myndigheter och berörd huvudman för vattentäkten. En dispens får förenas med de villkor som behövs.

Ersättning

De föreslagna föreskrifterna riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. Om en fastighetsägare anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan krav om ersättning framföras till kommunen enligt 31 kap. miljöbalken.

Överträdelse

I 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om straff för överträdelse av dessa föreskrifter.

Skyltning

Huvudmännen för en vattentäkt ansvarar för att sätta upp informationsskyltar på väl synlig plats invid vägar som leder in i eller genom skyddsområdet, vid stränderna på berörda sjöar i området samt vid infart till område där det bedrivs vattentäktsverksamhet, jord- eller bergtäktsverksamhet eller deponeringsverksamhet. Annars mark får tas i anspråk för detta. Skyltningen ska utföras enligt Naturvårdsverkets rekommendationer.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen hanteras, ska skylt uppsättas som upplyser om vattenskyddsområdet.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten tel. 112, miljöförvaltningen samt vattentäktens huvudman.

Hantering för vattentäktsverksamhetens bedrivande

Föreskrifterna utgör inget hinder för den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för att kunna bedriva vattentäktsverksamheten.

Lokala hälsoskyddsföreskrifter i Valdemarsviks kommun

I kommunens lokala hälsoskyddsföreskrifter finns ett antal bestämmelser som kan beröra vattenskyddsområdet. De lokala hälsoskyddsföreskrifterna är fastställda, men revideras kontinuerligt.

6 Redovisning av samråd och information till berörda

Sommaren 2018 informerades berörda fastighetsägare per post om att arbetet med att inrätta ett vattenskyddsområde för Djupsjön återupptagits efter att ha varit vilande ett par år.

17 oktober 2018 skickades samrådshandlingar till berörda fastighetsägare och remissinstanser (Valdemarsviks kommun, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Sveriges Geologiska undersökning, LRF Östergötland, Havs- och vattenmyndigheten samt Försvarsmakten).

Den 8 november 2018 hölls ett samrådsmöte i Valdemarsvik. Minnesanteckningar från samrådsmötet återfinns i bilaga 4. Efter samrådsmötet tog kommunen beslutet att revidera handlingarna och hålla ytterligare ett samråd under våren 2019. Kort information om detta skickas med e-post till deltagarna på samrådsmötet.

I januari 2019 träffades representanter för Valdemarsviks kommun och Försvarsmakten för att diskutera det planerade vattenskyddsområdet. Därefter reviderades samrådshandlingarna utifrån synpunkter inkomna vid samrådsmötet samt från Länsstyrelsen i Östergötlands län, miljökontoret för Valdemarsviks och Söderköpings kommuner och från Försvarsmakten.

Den 5 april 2019 skickades uppdaterade samrådshandlingar ut till berörda fastighetsägare samt LRF Östergötland. Skriftliga synpunkter på handlingarna togs emot under tidsperioden 4 april till och med 3 maj 2019.

Ett nytt samrådsmöte för berörda markägare hölls i Valdemarsvik den 23 april 2019. Minnesanteckningar från detta andra samrådsmöte återfinns i bilaga 5.

En sammanställning av inkomna synpunkter redovisas i bilaga 6.

7 Referenser

Google maps, www.google.se/maps

Havs- och vattenmyndigheten, 2011. Handbok om vattenskyddsområde, handbok 2010:5.

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten. Konsoliderad utgåva daterad 2018-11-14.

Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden (NFS 2003:16), ISSN 1403–8234

Valdemarsviks kommun, 2016. Lokala hälsoskyddsföreskrifter, Valdemarsviks kommun. Fastställda av kommunfullmäktige 2016-05-30 KF § 44

Valdemarsviks kommun, 2018. Översiktsplan för Valdemarsviks kommun, Östergötlands län. Antagandehandling 26 mars 2018

Valdemarsviks kommun Vatten & Avlopp, 2017. Faroanalys med HACCP Koppartorp vv.
Daterad 2017-11-01.

Vattenmyndigheterna, 2015. Förvaltningsplan 2016-2021 för Södra Östersjöns
vattendistrikt. <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/sodra-ostersjon/beslutsdokument/Pages/forvaltningsplan-sodra-ostersjon-2016-2021.aspx>

VISS 2018, Djupsjön:
<http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA94384439>

(7)

KS-TEK.2019.120 866

Donation av skulptur av konstnären Baltsar Lobo

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS
Martine Christensen Odenhall

0123-193 49 070-601 35 60
martine.christensen-odenhall

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Donation av skulptur

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen erkänner mottagandet av bronsskulpturen "FEMME ASISSE MAIN CROISSES GRANDE TAILLE", skapad av den spanska konstnären Baltasar Lobo.

Ärendebeskrivning

Kommunen har erbjudits en donation av ett konstverk, en skulptur i brons utförd av den avlidna spanska konstnären Baltasar Lobo.

Lobo hade svenska konstnärsvänner, bland annat i en släkt som idag har kopplingar till Ämtö. Kontakten upprätthålls nu genom Lobos systerdotter MariCarmen och Kjell Andersson, boende på fastigheten Ämtö 4:59. Såvida inte kommunen önskar annan placering, kan skulpturen till en början placeras på denna fastighet på Ämtö, väl synlig från havet, samt förvaltas och underhållas av nuvarande fastighetsägare.

Donationen görs gemensamt av dels MariCarmen Caballero Lobo, som äger gjutformen till skulpturen, dels Kjell Andersson och hans systrar, som bekostar själva gjutningen. Sedan flera privata exemplar framställts, är det nu bara tillåtet att göra en ytterligare gjutning av denna form, och den måste då ägas av en offentlig part och får inte säljas vidare.

Baltasar Lobo var en erkänd konstnär som umgicks i kretsarna kring Picasso. Skulpturen har ett effektfullt, vackert formspråk i gjuten brons och betingar ett värde på omkring 1 miljon kronor. Den kräver ingen omfattande skötsel. Genom gåvobrev blir kommunen ägare till konstverket så snart det är färdigställt och besiktigt, då det lämpligen hålls en mottagningsceremoni.

Med denna donation får kommunen ett värdefullt landmärke av hög klass som ett tillskott till kommunens konstnärliga utsmyckning, tillgängligt för många att betrakta. Det kan dessutom öka attraktionskraften hos kommunen och inverka positivt på besöksnäringen.

Skrivelse med beslutsförslag

Bakgrund

Baltasar Lobo är en välrenommerad skulptör född i Spanien 1910, död i Paris 1993. Lobo befann sig i landsflykt under spanska inbördeskriget och blev i Paris vän med Picasso och skulptören Henri Laurens. 1945 deltog Lobo i en grupputställning tillsammans med Picasso, Utrillo, Laurens, Matisse och Leger. På 50-talet växte Lobos anseende som skulptör och han fick stora offentliga uppdrag i världen. På 70-talet ställde han ut i Schweiz, Tyskland, Nederländerna, Belgien och Sverige. Lobo var sedan 1948 personlig vän till flera svenska familjer, bl a de svenska konstnärerna Liss Eriksson och Britta Reich Eriksson. Lobo kom många gånger till Sverige och hans systerdotter MariCarmen, nu donator till detta verk, besöker Sverige flera gånger per år och har vid ett av sina besök på Ämtö själv godkänt föreslagen placering på Kjell Anderssons fastighet Ämtö 4:59. Kjell Andersson fick idén att låta gjuta bronsskulpturen eftersom Baltasar Lobo träffade hans föräldrar och var en vän till familjen.

År 2016 donerades på motsvarande sätt en skulptur av Lobo till Stockholms Stad, då med medverkan av Föreningen Liss Erikssons vänner.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Martine Christensen Odenhall
Samhällsbyggnadschef

(8)

KS-SA.2019.8

Ekonomisk uppföljning 2019

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

(9)

KS-SA.2019.72

Delårsrapport 2019

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till
Sven Stengard
Xxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare
Avdelning Service och Administration
Sven Stengard
0123-191 24
sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Delårsrapport 2019

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Delårsrapporten per den 31/8 2019 godkänns.

Ärendebeskrivning

Delårsrapporten 2019 innehåller en uppföljning av mål och åtaganden, verksamhetsberättelse och ett delårsbokslut samt en prognos på helår. Därtill finns en sammanställd redovisning.

Resultatet per den 31/8 uppgår till -4,8 mnkr att jämföra med förra årets delårsresultat på (16,2 mnkr). Årets nyupplåning uppgår till 50,0 mnkr. Denna avser i till största delen inlösen av ansvarsförbindelsen för pensionerna. Investeringarna uppgår till 8,6 mnkr (15,2).

Uppföljningen av mål och åtaganden för god ekonomisk hushållning visar att kommunen väl uppfyller målen ur ett verksamhetsperspektiv men att de finansiella målen inte uppfylls. Helårsprognosen pekar mot ett svagare resultat och målen torde inte uppnås. Detsamma gäller balanskravet som inte uppnås i vare sig bokslut eller prognos. Till detta ska dock beaktas en jämförelsestörande post på -10,4 mnkr avseende pensioner. Denna belastar både delårsbokslutet och prognosen.

I övrigt pågår ett omfattande besparingsarbete i kommunen med målet att ha ekonomin i balans 2020.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Sven Stengard
Ekonomichef

Beslutet skickas till
<Här skrivs till vem beslutet ska skickas>

Delårsrapport 2019

Valdemarsviks kommun

Innehållsförteckning

1 Förvaltningsberättelse	3
1.1 Årets första åtta månader	3
1.2 Fokusområden	4
1.3 Måluppfyllelse	5
2 Personalredovisning	24
3 Samlad bedömning av verksamheten - God ekonomisk hushållning.....	25
4 Ekonomisk översikt.....	27
4.1 Avstämning av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning	27
4.2 Balanskravsutredning.....	28
5 Räkenskaper	29
Resultaträkning	29
Resultaträkning	29
Kassaflödesrapport	30
5.1 Balansräkning	31
5.2 Noter och redovisningsprinciper	32
7.1 Driftredovisning	35
7.2 Investeringsredovisning.....	35
8 Sektorsvis redovisning	37
8.1 Viktiga händelser.....	37
8.2 Ekonomi.....	42
8.3 Framtid.....	44
9 Revisionsberättelse.....	46

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Årets första åtta månader

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla en förvaltningsberättelse. Den redovisar en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. Här tas viktiga händelser upp som inte redovisas i resultat- eller balansräkning men som är viktiga för bedömningen av kommunens ekonomi och förväntade utveckling.

I samband med att Mål och Budget 2019 - 2021 antogs av Kommunfullmäktige i november 2018, stod det klar att Sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad (BUA) hade ett åtagande i att anpassa sin budget. En ramminskning med 5 mkr gjordes och sektorn bedömde att en reducering av statsbidragen också skulle ske under 2019.

Efter första kvartalets redovisning av den ekonomiska prognosen för 2019, stod det klart att årets budgetramar inte skulle klaras utan stora besparingen. Prognosen per 2019-03-31 visade - 17,8 mkr för verksamheterna.

Kommunstyrelsen fattade beslut om generella besparingar på 3 % den 9 april 2019. Besparingsarbetet har varit i stort fokus sedan dess och bedrivits i tre spår; det generella besparingsarbetet, genomlysning av alla verksamheter av en intern arbetsgrupp samt specifika utredningsuppdrag.

Vid uppföljning av arbetet per den 31 augusti, fem månader efter kommunstyrelsens beslut, har arbetet resulterat i en besparingseffekt motsvarande 12,4 mkr för 2019. Största delen av denna besparing avser åtgärder inom sektor BUA med 8,3 mkr. Sektorn har framförallt genomfört personalneddragningar inom både förskole- och grundskoleverksamheterna. Sammantaget står personalneddragningar för ca 10 mkr av de 12,4 mkr.

1.1.1 Utvecklingsarbete

Trots att mycken kraft ägnats åt besparingsarbetet har också utvecklingsarbetet fortsatt. Det gäller inom alla sektorer och en viktig faktor för utvecklingen är digitaliseringen. Inom alla verksamheter är frågan aktuell. Det är en viktig fråga för kommunen att hänga med i samhällsutvecklingen, inom minst inom skolans verksamheter. Våra ungdomar måste ges goda möjligheter att klara sina betyg, men också att på ett strukturerat och kunskapshöjande sätt nyttja tekniska lösningar. Inom skolverksamheten och även inom stöd- och omsorgens verksamheter måste ytterligare satsningar göras på digitala lösningar och ny teknik.

Digitaliseringen är också ett verktyg för att effektivisera arbetsprocesser och därmed göra besparingen. Många arbetsprocesser är idag granskade genom besparingsarbetet och en del av framtidens lösningar är tekniska och en annan del är samarbete och samordning, d v s organisering. Den fortsatta uppbyggnaden av Medborgarservice är en del i arbetet för att organisera på ett annat sätt.

1.1.2 Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en högst aktuell fråga för kommunen. Vi anlitar idag en del inhyrda konsulter främst inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården, på grund av rekryteringssvårigheter.

Idag arbetar vi aktivt mot universitetet, LiU, och andra utbildare, för att locka studenter till oss. Det har visat sig att en del av studenterna väljer att arbeta hos oss efter studierna. Exempelvis rekryteras tre sjuksköterskor i höst efter att ha varit på praktik hos oss tidigare.

Vi arbetar också med validering av befintlig kompetens. Under hösten startar ett sådant projekt som gäller vårdbiträdes möjlighet till en undersköterskeutbildning och därefter en sådan tjänst i vår kommun. Andra typer av utbildningar för befintlig personal är också aktuella, för att säkra vårt

kompetensbehov idag och framåt.

Valdemarsviks kommun måste fortsätta arbeta med kompetensförsörjningen i fokus. Den strategi som antogs i slutet av 2018 är i högsta grad levande.

1.1.3 Verksamhetslokaler

Inom ramen för det pågående besparingsarbetet väcks också frågor kring vilka fastigheter och andra objekt som kommunen ska äga. Under våren har kommunen, genom bolaget Centrumhuset i Valdemarsvik AB, tecknat ett köpekontrakt gällande Sjöhuset. Den nye ägaren avser att bygga bostäder i fastighetens två övre våningsplan. Efter sommaren har försäljning av Stationshuset i Valdemarsvik aktualiserats och det finns planer på att försälja ytterligare objekt under hösten.

Sektor Samhällsbyggnad och kultur har tagit fram uppgifter om driftskostnader och renoveringsbehov gällande en del av de fastigheter som kommunen idag äger. Diskussionen om hur ägarbeståndet ska utvecklas kommer att fortgå under hösten.

Planeringen för att bygga två förskolor i Valdemarsvik pågår och upphandlingen är klar. Två andra fastighetsprojekt som pågår är dels samarbetsprojektet med Riksbyggen kring Ringgården och den förstudie gällande Vammarhöjden som kommunen och deltar i tillsammans med fastighetsägaren, Region Östergötland.

1.2 Fokusområden

1.2.1 En arbetsmarknad för alla

Valdemarsviks kommun är mycket aktiv när det gäller det arbetsmarknadsinriktade arbetet. Vi har skapat en plattform för arbetet för de som står längre från arbetsmarknaden och behöver träning och praktik innan en anställning är aktuell. Det finns ett försteg med verksamheter för de som står längst från arbetsmarknaden.

Vi arbetar också strukturerat med att följa våra gymnasieungdomar till en gymnasieexamen med godkända betyg.

Vår vuxenutbildning har utvecklats och har idag en bredd, som kan tillgodose ett mera varierat behov av utbildningar, ett Lärcenter skapas lokalt i Valdemarsvik. Lärcenter erbjuder utbildning på distans, med ett lokalt stöd. Det lokala stödet kan vara en specialist från den kommunala förvaltningen, en lärare eller annan resurs.

Valdemarsviks kommun är också ansvarig för det regionala projektet "Förberedande körkursutbildning". Vårt arbete skapar intresse från andra kommuner och andra kommuner vill samarbeta för att utveckla motsvarande koncept.

Samarbetet med näringslivet är centralt för att vi ska lyckas och detta samarbete har förstärkts under 2019 när det gäller företagets kompetensbehov och kompetensförsörjning. Samarbetet med Arbetsförmedlingen är också avgörande för vårt fortsatta arbete. Den förändringsprocess som organisationen går igenom under 2019, har påverkat vårt eget arbete. Vi utgår från att organisationen hittar sina former och att det goda samarbete som funnits åter ska gälla i Valdemarsvik.

Det är också värt att notera att kostnaderna för ekonomiskt bistånd inte har ökat på samma sätt som i andra kommuner och inte heller antalet hushåll som omfattas av detta bistånd.

1.2.2 Miljö och klimat

Valdemarsviks kommun har arbetat med miljöfrågor under flera år och successivt blivit allt mer medvetna om de utmaningar vi står inför. Den inriktning som kommunen satt upp har varit styrande för den kommunala organisationen. Det pågår att systematiskt och bra arbete gällande avfallshantering, miljötillsynen och vår livsmedelsanvändning. Vi har reducerat vår

kemikalieanvändning radikalt inom vissa verksamheter. Vi minskar klimatpåverkan genom successivt minskade CO₂-utsläpp från fordon och uppvärmning. Vi blir allt mer fossilfria.

Under 2019 har frågan om att koppla våra målsättningar till Agenda 2030 och det klimatarbete som har antagits av FN och Sveriges regering. I den kommande Mål och Budget 2020-2022 planeras Agenda 2030:s målsättningar framgå även i vårt lokala styrdokument. Syftet med detta är att förstärka det lokala arbetet och också kommunicera det lokala klimat- och miljöarbetet tydligare gentemot medborgare och vår omvärld.

1.3 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har utifrån Visionens "Valdemarsvik 2025 i balans med naturen" och dess sex målområden antagit åtta inriktningsmål för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv, samt mål ur det finansiella perspektivet. Dessa innebär ett stort antal åtaganden för den kommunala verksamheten som redovisas nedan.

De politiskt fastställda inriktningsmålen är långsiktiga och utifrån den redovisning som lämnas för delåret 2019 bedömer vi att vi är på rätt väg för att nå måluppfyllelse. För varje år som går har vi vidtagit åtgärder och aktiviteter och uppnått resultat och effekter som leder oss till måluppfyllelse. Detta gäller även för 2019-årsförsta åtta månader.

Målet gällande elevernas betygsresultat uppnås dock inte 2019. Det gäller grundskolans årskurs 9 och gymnasiet årskurs 3, då alla elever inte når godkända betyg vid sin examen. Arbetet för att förbättra resultaten är i stort fokus inom sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad under hösten.

Flera åtaganden som har fastställts har inte heller kunnat redovisas vid delårsrapporteringen. Det är vid årsredovisningen som den totala måluppfyllelsen för verksamhetsåret 2019 kan redovisas.

Målområde:

1.3.1 Östersjöns ledande miljökommun

Inriktningsmål:

1.3.1.1 En ekologisk hållbar kommun med goda livsmiljöer för nutida och framtida generationer

Inom alla verksamheter pågår miljöarbetet, som ger både mindre och större effekter för miljön. Redovisningen som följer beskriver en del av det arbete som pågår.

Renhållningsverksamheten med den nya återvinningscentralen i Valdemarsvik har gett stora effekter när det gäller att ta tillvara avfall. Verksamheten redovisar besöksrekord under juli månad. Återbruk av lämnat material planeras att starta under 2020. Frågan om återvinning av matavfall aktualiseras också genom att planering för särskild insamling av detta avfall ska ske under 2020. Under 2019 har också ett projekt för att hitta innovativa lösningar för renhållningen i skärgården tagit form. Projektet har beviljats bidrag från Kustlandet för det initiala arbetet.

Kostverksamheten har diplomerats för goda resultat när det gäller inköp av ekologiska livsmedel, men har under 2019 framförallt fokuserat på de närproducerade och målsättningen på 40 % har överträffats vid delårsredovisningen.

Verksamheterna arbetar vidare minska CO₂-utsläpp genom att resa mindre, minska elförbrukning och övergång till fossilfria bränslen. Under våren ställdes de interna postturerna om, vilket medförde färre resor med bil och minskad bränsleförbrukning och reducerade utsläpp. Bränslet E 85 som driver kommunens leasingbilar används i väsentligt högre grad idag jämfört med tidigare.

Det miljö och klimatfokuserade arbetet kommer att fortsätta och målsättningen kommer på lång sikt uppnås.

Åtagande:

Minska föroreningarna till vattendrag och Östersjön.

— Ingen

Analys

Redovisas vid årets slut.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
— Antal åtgärdade enskilda avlopp från 2019.		
Inventerade enskilda avlopp: 2017, 250 st. Inventerade enskilda avlopp: 2018, 260 st. Atal åtgärdade enskilda avlopp 2016/2017, 193 st Åtgärdande enskilda avlopp från 2018 samt inventerade 2019, redovisas vid årets slut.		
— Antal inventerade enskilda avlopp 2019.		

Åtagande:

Ta tillvara resurser i form av material och energi i avfallet och säkerställa att den kommunala avfallshanteringen är miljö- och kostnadseffektiv.

— Ingen

Analys

Hushållsavfall i kg/person går bara att utvärdera efter årsskiftet. De andra 2 målen utvärderas 2021

Mätvärde	Målvärde	Utfall
— Minska hushållsavfallet	255 kg/pp	
Redovisas genom data gällande förbränt material. 2016: 272kg/person/år, 2017: 255 kg/person/år		
— Andelen matavfall i den brännbara fraktionen ska kontinuerligt minska.	30,5 %	
Plockanalys 2017: 30,5%		
— Förpackningsmaterial i den brännbara fraktionen ska minska med 25% till år 2021.	22,6 %	
Plockanalys 2017: 30,1%		

Åtagande:

Öka andelen inköp av ekologiska livsmedel till 35 % år 2018

● Grön

Analys

Målsättningen uppnås.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
● Öka andelen inköp av ekologiska livsmedel till 35% år 2019.	35 %	35 %
2016: 30% 2017 30% 2018:35%		

Åtagande:

Öka andelen inköp av närproducerade livsmedel till 40% 2019

● Grön

Analys

Målsättningen uppnås.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
● Närproducerade livsmedel är producerade inom en radie av ca 20 mil med nav i Linköping	40 %	48 %
2016 20% och därefter med 10% per år. 2017: 30% 2018: 40%		

Åtagande:

Vidta åtgärder för att uppfylla nationella miljömål om att minska koldioxidutsläppen.

● Grön

Analys

Under perioden har Staben ersatt flera fysiska möten, som skulle inneburit resor motsvarande ca 600 mil, med deltagande via Skype, vilket motsvarar en reduktion av CO2 utsläpp med 2,4 ton.

Nyttjandet av E 85 som drivmedel i kommunens leasingbilar har ökat, vilket minskar bensinförbrukningen och därmed också utsläppen.

Etableringen av en HVO-tank och inköp av ny miljögodkänd traktor skedde 2018 på gatukontoret. I och med detta och övriga åtgärder på fordonsparken inom sektor Samhällsbyggnad och kultur senare år, bedömer sektorn att det inte längre går att göra ytterligare drastiska minskningar av CO2-utsläppet genom bränslepåverkan. Bilparken tankas med HVO eller går på el, bortsett från något diselfordon av modernt snitt samt några mindre bensindrivna maskiner.

Sammanställningen över samliga verksamheters redovisning sker vid årsskiftet.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
● CO2, utsläpp - Redovisning av åtgärder och beräknade miljöpåverkande effekter.		● Uppnått
CO2 - utsläpp från kommunens fordon för personaltransporter och andra utsläppskällor. 2016; 65,9 ton		

Åtagande:

Minska kemikalieanvändningen.

● Grön

Analys

Under 2019 har lokalvårdspersonalen skapat en struktur för mätningar av kemikalieanvändningen. År 2019 års resultat utgör jämförelsetal till 2020 års mätningar.

Genom det miljöledningssystem som sedan ett par år införts på gatu- och fastighetskontoret, arbetas det systematiskt med bland annat kemikaliefrågor. Från en nivå på närmare 300 kemikalier för 3-4 år sedan är verksamheten nu nere på ca 50. Fortsatt arbete sker enligt utbytesprincipen till

bättre alternativ.

Tack vare ett nya doseringsmunstycken, har avfettningsmedel hittills minskat med ca 200 liter under 2019.

Utsläpp från tvätthallen mäts årligen, med målet att uppfylla riktvärden som gäller för en större anmälningspliktig biltvätt. Dessa värden har hittills klarats på samtliga parametrar, dvs bly, krom, nickel, kadmium, zink samt oljeindex.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ Redovisa produkter som har upphört att användas.		
Redovisa produkter som har upphört att användas.		

Målområde:

1.3.2 Ett näringsliv med självförtroende

Inriktningsmål:

1.3.2.1 *En tillväxtkommun där alla har möjlighet att försörja sig genom eget arbete och arbetsgivare kan tillgodose sitt behov av arbetskraft*

Den öppna arbetslösheten har sedan 2017 halverats i kommunen och omfattade i juli 2019 cirka 100 personer. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd uppgår till 100 st under perioden jan-aug 2019.

Uppdraget som gäller att minska arbetslösheten åligger Arbetsförmedlingen. Men kommunen genomför en mängd åtgärder för att stödja Arbetsförmedlingen i sitt arbete. Valdemarsviks kommun är mycket aktiv i sitt arbetsmarknadsinriktade arbete och har på senare år etablerat en grund som innebär att hela kedjan från utbildning, praktik/arbetsträning, arbete täcks med olika åtgärder utifrån ett individanpassat perspektiv.

Kommunen erbjuder i dag ett brett utbud av vuxenutbildning på distans med lokalt stöd och ett lärcenter byggs successivt. Vi skapar förutsättningar för att bättre samordna företagens behov med de utbildningsalternativ som kan erbjudas lokalt.

Kommunens arbete med att följa gymnasieeleverna på de 25-talet utbildningsplatser som är aktuella ger också goda resultat och andra kommuner tar efter vår modell för uppföljningarna. Vi är också projektansvariga för det regionala integrationsprojektet gällande förberedande körkortsutbildning, ett projekt som varit framgångsrikt i Valdemarsvik och som förväntas ge samma effekter i de övriga kommunerna.

Inriktningsmålet är långsiktigt och kommer på sikt att kunna uppnås genom det systematiska och omfattande arbete som pågår. En viktig fråga i sammanhanget är Arbetsförmedlingens framtida roll och organiseringen. Det är centralt för att nå framgång i det arbetslivsinriktade arbetet att Arbetsförmedlingen aktivt medverkar.

Åtagande:

Matchning av utbildningsinsatser utifrån de lokala företagens behov utifrån kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Arbetet ska bedrivas sektorsövergripande mellan näringsliv och arbetsmarknad.

 Grön

Analys

Antalet riktade utbildnings- och informationsinsatser uppgick under första halvåret till sex stycken, med 20-30 deltagare vid varje tillfälle. Kompetensbehov och kompetensförsörjningsfrågor är

stående punkter på Näringslivsrådets agenda.

Utbildningsseminarie "Offentlig upphandling" i samarbete med Företagarna

Informationskväll för avloppsentreprenörer

Fyra frukostinformationstillfällen för företagare har genomförts. Teman för dessa möten har varit Plan- och Byggenhetens uppdrag, Miljökontorets och Kommunens uppdrag samt Arbetsförmedlingens uppdrag och Arbetsmarknadsenhetens arbete.

Flera utbildningsinsatser har skett i samverkan mellan Näringslivsutvecklare och Arbetsmarknadsenheten. Arbetet kring behovet av industrikompetens fortsätter under Q3 2019 i samarbete med näringslivet.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>— Antal riktade utbildningsinsatser utifrån de lokala företagens behov. Dessa genomförs utifrån kommunstabens/näringslivssamordnarens inventering av behov i samband med företagsbesök och övriga dialoger.</p>		
Redovisa de utbildningsinsatser som verkställs utifrån företagens behov. 2018: 4 st		

Åtagande:

Arbeta för att främja nya företagsetableringar och stötta befintliga företagares utveckling.

Grön

Analys

Nyföretagarrådgivning

Nyföretagarrådgivningen har under perioden 1 januari-31 mars 2019 haft 14 personer vid 26 tillfällen i rådgivning. En ökning av personer i rådgivning jämfört med samma period 2018. Under perioden 1 april-30 juni 2019 totalt 5 personer vid 10 tillfällen fått rådgivning, en minskning jämfört med samma period 2018. Sammanlagt har 19 personer omfattats av rådgivningen vid 36 tillfällen hittills, vilket är en minskning jämfört med samma tid förra året.

Företagsetableringar

42 nya företag (alla bolagsformer) registrerades första halvåret 2019, vilket är något fler jämfört med förra året. Tre kända konkurser har skett samt ett fåtal likvidationer och fusioner.

En kartläggning av potentiella intressenter på industritomter vid Mossebo har skett under perioden. Dessa har sedan blivit kontaktade med prospekt. Några återkopplingar har skett som bearbetas i dagsläget.

Ett antal förmedlingar av kontakter har skett under perioden där privata aktörer visat intresse av köp eller försäljning av verksamheter.

Utveckling

Besöksnäringen rapporterar goda resultat efter säsongen. Flera företag har utvecklat sina företag med fler anställda som en följd av utvecklingen som varit. Handeln visar på olika resultat beroende på utbud. Övervägande delen visar dock positiv utveckling.

Industrin vittnar om fortsatt goda orderböcker även om några indikerar avmattning i Q2. Anställningsbehovet kvarstår inom vissa yrkesområden och bristen på kompetens missgynnar tillväxt delvis.

Hantverkare visar fortsatt god sysselsättning. Gröna näringar har i jämförelse med föregående år mindre problem med torka. Dock är vallskördar inte optimala. Spannmålskördar överlag positivt. Skogsbruket påverkat av granbarksborre delvis (med anledning av torka)

Företagsbesök har skett i syfte att lära känna lokala näringslivet och samla information kring utvecklingspotentialen och de planer som finns. Vid de fall som stöd önskats har Näringslivsavdelningen hjälpt till med kontakter och information för att söka stödinsatser, finansiering eller annan expertis.

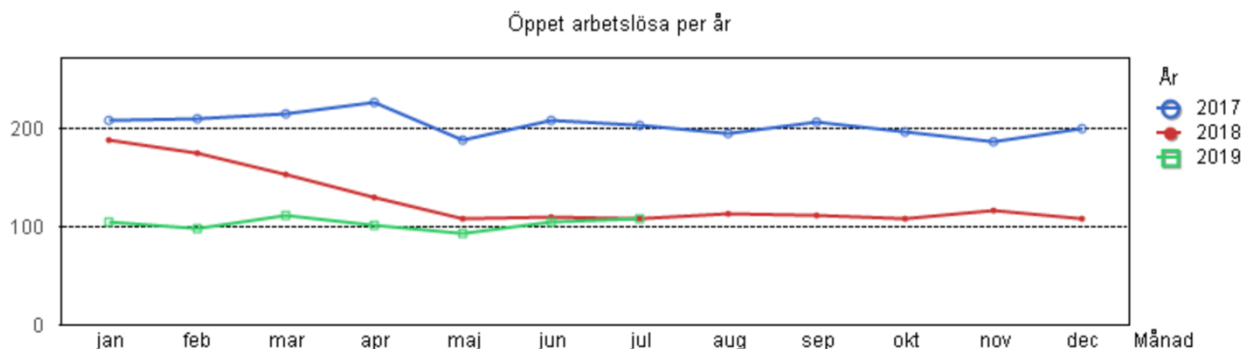
Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>■ Redovisning av genomförda aktiviteter för att främja nya företagsetableringar och stötta befintliga företagares utveckling.</p>		
Redovisas i analys.		

Åtagande:

Arbeta för att öka sysselsättning/egen försörjning.

● Grön

Analys

Den öppna arbetslösheten har sedan 2017 halverats i kommunen. Grunduppdraget för att minska arbetslösheten i kommunen ligger hos arbetsförmedlingen. Men kommunen genomför en mängd processer för att stödja arbetsförmedlingen i sitt arbete.

Inom GIFVA genomsyras arbetet av att få fler kommuninvånare i egen försörjning. Inom **gymnasiegruppen** sker ett aktivt arbete med att stödja våra elever så att fler når gymnasieexamen. En gymnasieexamen är den enskilt viktigaste faktorn till att man är i arbete vid 25 års ålder. Inom **Integrationsenheten** är det ett tydligt fokus på att de nyanlända ska komma i arbete. **Vuxenutbildningen** har ökat i omfattning de senaste åren, vilket bidrar på ett positivt sätt till kompetensförsörjningen i kommunen. Sedan 2015 har antalet som går yrkesutbildning ökat i stor omfattning. Via den nya upphandling som gjordes under våren 2019 så finns även ett brett utbud av utbildningar lokalt i Valdemarsvik, via understödd distans, som bedrivs via det lärcentrum som är på väg att byggas upp.

Arbetsmarknadsenheten fokuserar på att stödja de som står längst ifrån arbetsmarknaden, Nytt för i år är att en ny förstegsorganisation har etablerats som ska stödja de som står allra längst från arbetsmarknaden. Feriepraktik organiseras från arbetsmarknadsenheten och möjliggjorde att 55 ungdomar fick en feriepraktik i år. Enheten har också en kommunal praktiksamordningsfunktion, likaså samordnas kommunens bidragsanställda via arbetsmarknadsenheten. Arbetsträning och förstärkt arbetsträning bedrivs också inom enheten för de individer som har behov av detta. Plattformen som organiseras via samordningsförbundet i östra Östergötland finns också inom enheten.

REACH, verksamheten inom GIFVA bedriver ett ESF-projekt tillsammans med flera olika aktörer, Vammarskolan, arbetsförmedlingen, regionen, fem delprojekt till i länet. Projektets syfte är att fler

ungdomar i åldern 15-24 år ska komma i arbete. Ett delmål som vi börjat med i projektet är att utveckla det 10:e skolåret i nära samverkan med Vammarskolan, för att öka andelen som blir behöriga till gymnasieskolans nationella program.

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd januari-augusti: 100 st.

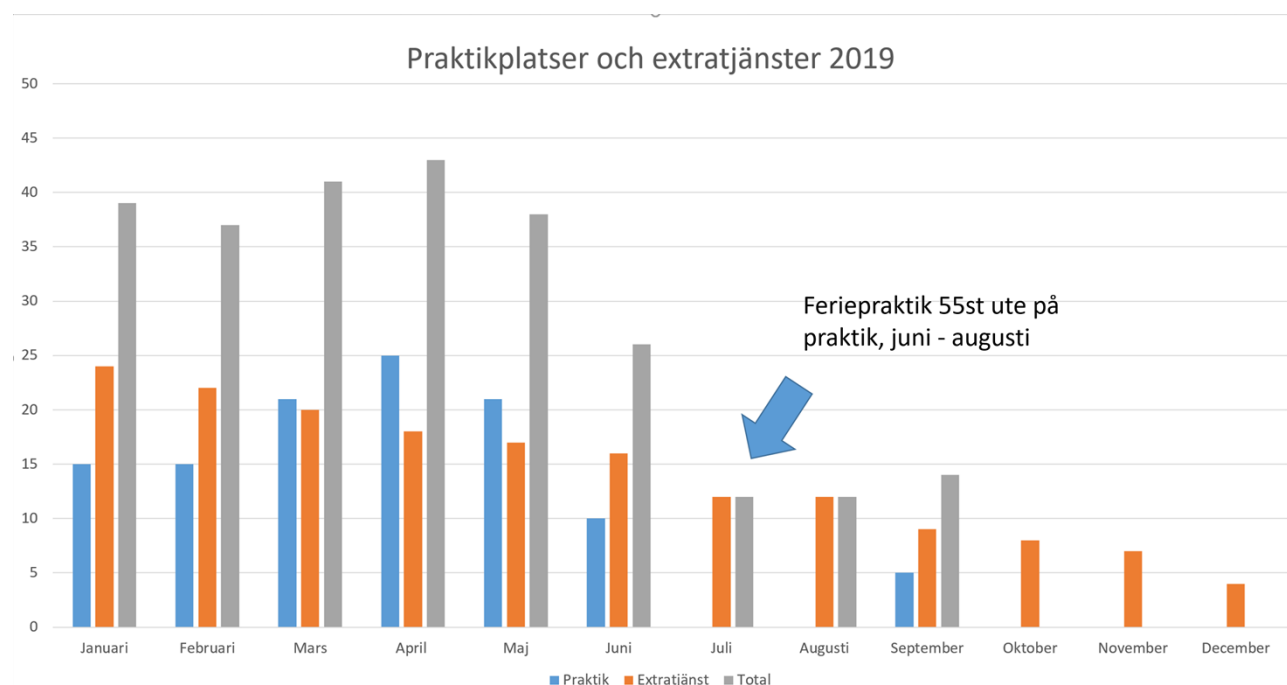
Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ Antal hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd	104 st	
2018: 104 st		

Åtagande:

Antalet praktikplatser/extra tjänster ska vara minst 40 st.

■ Röd

Analys

Under våren har vi nått målvärdet, men det är tack vare äldre beslut. Två faktorer påverkar och kommer påverka måluppfyllelsen i väldigt hög grad. I december 2018 fick arbetsförmedlingen en ny budget och de avbröt alla ny tillsättningar av extratjänster, vilket gör att de sista extratjänsterna avslutas under början av 2020. Flera omorganisationer inom arbetsförmedlingen samt ändrade regelverk under våren 2019 har gjort att besluten för ny tillsättningar av praktikplatser också både dröjer eller rentav uteblir från arbetsförmedlingen. Under hösten kommer verksamheten inte nå målen på grund av ovanstående faktorer.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ Antal tillsatta praktikplatser per månad	40st	
Redovisning av antal praktikplatser och extratjänster.		

Åtagande:

Verka för att fler lokala företag kan lämna anbud i kommunala upphandlingar.

● Grön

Analys

Ett mer aktivt arbete att synliggöra och kommunicera de offentliga upphandlingar som är aktuella har pågått under perioden. Kanalerna som använts är nyhetsbrev, sociala medier och kommunens hemsida för näringsliv.

Ett utbildningstillfälle kring Offentlig upphandling har skett i samarbete med organisationen Företagarna. Vid detta tillfälle medverkade ett 30-tal lokala företagare.

En dialog kring förenkling av anbudshandlingar har pågått med ansvariga i frågan internt. Dialogen bör fortsätta och utredning av antalet lokala företagare som faktiskt lämnat anbud skall ske.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>— Verka för att fler lokala företag kan lämna anbud i kommunala upphandlingar. Redovisa genomförda aktiviteter i en analys.</p>		
<p>Redovisa genomförda aktiviteter i en analys.</p>		

Målområde:

1.3.3 En plats där alla kan växa och trivas

Inriktningsmål:

1.3.3.1 *En kommun där alla elever som kommunen har ansvar för lämnar grundskolan med behörighet till gymnasiet*

Resultaten för eleverna i årskurs 9 år 2019 har inte förbättrats, ?? % av eleverna har godkända betyg, vilket är lägre jämfört med 2018. Inom sektorn pågår ett resultatorienterat arbete, som kommer ha särskilt fokus i sektorns ledningsgrupp under hösten 2019.

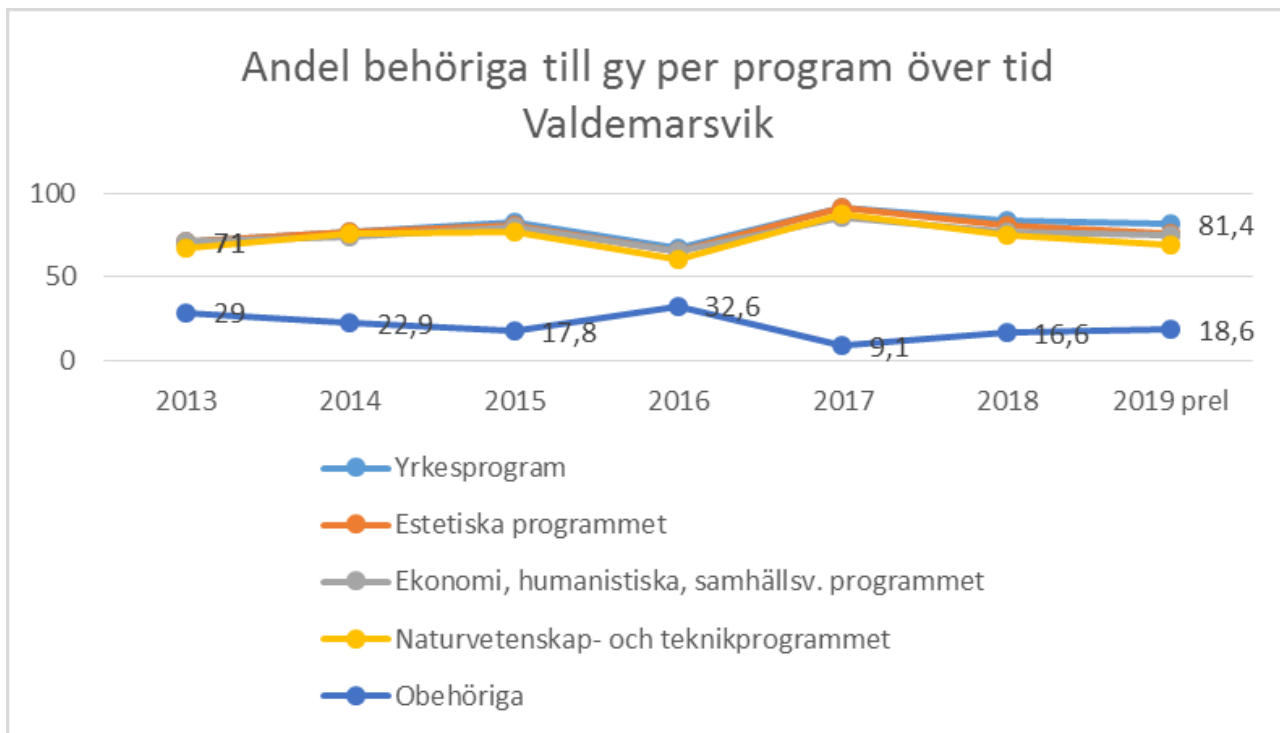
När det gäller gymnasieeleverna visar de senaste siffrorna från 2018 att 62% av kommunens elever klarat sin gymnasieutbildning på 3 år, jämfört riksgenomsnittet som ligger på 65%. Siffrorna för 2019 kommer senare under hösten, men i vår egen beräkning gällande de som tog examen i juni, verkar resultaten lovande och sannolikt passerar Valdemarsviks kommun riksmedlet. För fortsatt förbättring av gymnasiebetygen krävs ett långsiktigt arbete och metodutveckling för att följa upp varje elev på gymnasieskolor runt om i landet.

Åtagande:

Eleverna som lämnar grundskolan har behörighet till gymnasiet. För att möjliggöra uppfyllandet av åtagandet ska de yngre grupperna förskola, låg-och mellanstadiet prioriteras.

— Ingen

Analys

Andelen elever som är behöriga till gymnasieprogram är i genomsnitt 81,4 %, med små variationer mellan de olika programmen. Resultaten är preliminära, men tyder på en minskning av resultaten jfr föregående år, då snittet var 83,4 %. Antalet elever som inte är godkända 2019 är ??.

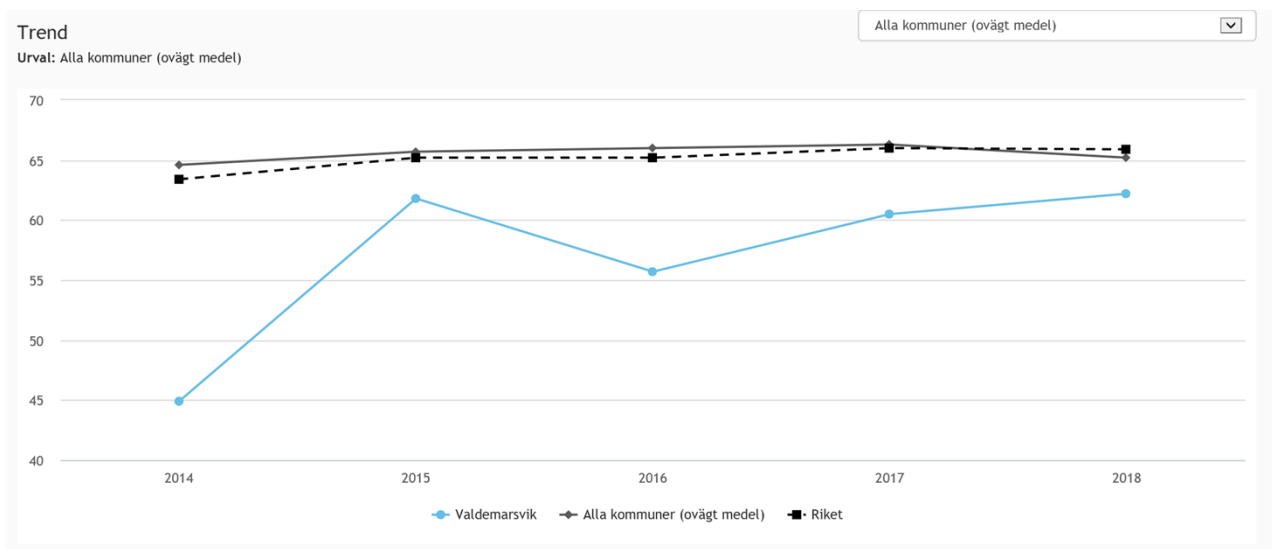
Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ Andel elever som är godkända på nationella prov i årskurs 3	100%	
Andel elever som når godkänd nivå på nationella prov i årskurs 3 i svenska och matematik		
■ Andel elever som är godkända på nationella prov i årskurs 6.	100 %	
Andel elever som når godkänd nivå på nationella prov i matematik, engelska, svenska.		
■ Andel elever som uppnått behörighetskraven till nationella gymnasieprogram.	100%	
Ange andel behöriga till yrkesprogram, estetiska program, ekonomi/hum/samhällsvetenskapliga program, naturvetenskap/teknik, och andel obehöriga		

Åtagande:

Elever ska lämna gymnasiet med godkända betyg.

■ Ingen

Analys

Underlaget kommer från rikssammanställd statistik och avser hur stor andel som klarar gymnasieskolan inom tre år. Resultaten är låga, men har gradvis förbättrats under 2017-2018. Enligt de senaste siffrorna från 2018 har 62% av kommunens elever klarat sin gymnasieutbildning på 3 år, jämfört riksgenomsnittet som ligger på 65%. Siffrorna för 2019 kommer senare under hösten, då det är en fördröjning i riksstatistiken. Alla gymnasieeleverna är spridda både regionalt och nationellt. Efter ha räknat för hand på de som tog examen till sommaren 2019, verkar resultaten lovande och sannolikt passerar Valdemarsviks kommun riksmålet. Orsakerna till resultaten är ett långsiktigt arbete med att följa upp varje elev med både resultat och måluppfyllelse under deras tre år, gradvis har också arbetet med överlämningar mellan grundskola och gymnasium förbättrats. Är resultatet från grundskolan bra, så påverkar det självklart också tre år senare utfallet för gymnasieskolan.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
 Sammanställning av resultat och uppföljning av åtgärder sker via gymnasiesamverkansgruppen. Antal elever med F.	0 st	
Sammanställning av resultat och uppföljning av åtgärder sker via gymnasiesamverkansgruppen. Resultatinsamling sker via utbildningssamordnare.		
 Sammanställning av resultat och uppföljning av åtgärder sker via gymnasiesamverkansgruppen. Examen inom 3 år.		
Sammanställning av resultat och uppföljning av åtgärder sker via gymnasiesamverkansgruppen.		

Inriktningsmål:

1.3.3.2 En kommun med rikt kulturliv

Kommunen har ett rikt och varierat kulturliv och ett engagerat föreningsliv. Kommunens kulturverksamheten lägger ett omväxlande och geografiskt brett utbud av kulturevenemang och workshops för olika målgrupper i vår kommun ofta i samarbete med föreningar mfl.

Kommunens stöd till föreningarna har ökat 2019 och uppgår till ca 650 tkr. Många föreningar och andra aktörer är engagerade och driftiga. Det är tack vare mycket ideellt arbete som många evenemang och aktiviteter kan genomföras under året.

Kulturskolan ges statliga stöd för att vara avgiftsfri under året och arbetar också för att många barn och unga ska ha möjlighet att delta i det utbud som finns.

Åtagande:

Stödja det lokala föreningslivet

— Ingen

Analys

Valdemarsviks kommun betalar ca 650 tkr i föreningsbidrag under 2019, vilket är ca 100 tkr mer jämfört med tidigare år. Det är i första hand ungdomsverksamhet som genererar bidrag till föreningarna, men även stöd för visst underhåll av lokaler utges. Dessutom bidrar kommunen med 15 000 kr/år till SISU, för det stöd som SISU ger till idrottsföreningar med ungdomsverksamhet. Det kan gälla handledning, ledarskapsutveckling, hjälp att forma välfungerande organisationer med sektioner för olika ansvarsområden etc.

Kommunen stödjer också de olika arrangemang som genomförs sommartid t ex Nils Liedholm Cup, Karnebåtfestivalen, Gusumdagarna, Baljadagen som är årligen återkommande och drivs av lokala föreningar. Kommunen deltog också i arrangemanget Ut och Njut i Gryt under 2019, vilket också kan komma att utvecklas till ett återkommande arrangemang.

Kommunen har fram till 30 juni utbetalat vissa medel som integrationsbidrag, sammanlagt 65 485 kr till Radio Wix, Ringarums Rödakorskrets och Waldemarsviks IF tillsammans. Några avdelade statliga medel finns inte längre till sektorns förfogande, så samtliga föreningar som varit aktuella för bidrag, har informerats om att bidragsmöjligheten upphört per 2019-06-30.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
— Antal föreningar som har ungdomsverksamhet och som erhållit föreningsbidrag.		
Antal föreningar som har ungdomsverksamhet och som erhållit föreningsbidrag.		
— Antal föreningar som arbetar för integration och erhållit föreningsbidrag		
Antal föreningar som arbetar för integration och erhållit föreningsbidrag		
— Utbetalt föreningsbidrag till föreningar med ungdomsverksamhet		
Utbetalt föreningsbidrag till föreningar med ungdomsverksamhet		
— Utbetalt föreningsbidrag till föreningar som arbetar för integration		
Utbetalt föreningsbidrag till föreningar som arbetar för integration		

Åtagande:

Utveckla mötesplatser som främjar integrationen i samhället

— Ingen

Analys

Integrationsenheten bedriver ett brett arbete inom flera olika områden för att stimulera till en snabbare etablering på arbetsmarknaden för de nyanlända som bosatt sig i Valdemarsviks kommun. Huvuddelen av de arbetssökande i kommunen är nyanlända och därför är detta centrala aktiviteter för att öka inträdet på arbetsmarknaden. Självklart kan alla andra kommuninvånare som är inskrivna inom någon kommunal arbetsmarknadsaktivitet delta. Arbetets betydelse är också avgörande för språkutvecklingen och är gynnsamt att kombinera med studier i svenska språket exempelvis SFI.

Några exempel på aktiviteter som verksamheten driver och har ansvar för är:

Info-torg: En mötesplats på tisdagar varje vecka där tjänstemän från kommunen möter den nyanlände som då kan få hjälp med en mängd olika ärenden som behövs ordnas när man är ny i kommunen.

Förberedande körkortsupervisning: Man deltar i grundläggande trafik och körkortsteori samt får man möjlighet att pröva på att övningsköra 1-2 gånger. Efter detta får man söka sig till en trafikskola för att läsa färdigt teori och praktik, vilket den individen själv finansierar eller via CSN-lån. Detta drivs i projektform tillsammans med 8 andra kommuner, Sveriges trafikutbildares riksorganisation, Arbetsförmedlingen och finansieras av länsstyrelsen i Östergötland.

Adoption: Ibland kan steget att anställa någon som är ny i Sverige vara stort. Då kan man vara aktuell för att "adopteras" till ett företag. Man börjar helt enkelt på företaget och är där en dag i veckan utan några större krav. På detta sätt skapas relationer mellan företagare och nyanlända och som också ofta leder till ett arbete.

Gränslös frukost: Ett arrangemang där företagare och arbetssökande träffas. Man träffas och får aktuell information och äter frukost med varandra och matchas för att hitta en koppling mellan sökande och företagare.

Grön näring: Många inom målgruppen har fått utbildning inom gröna näringar och det sker ett aktivt matchningsarbete mot lantbrukssektorn för att dessa ska komma i arbete.

Föräldragrupp: För att underlätta integrationen så erbjuds nyanlända att delta i föräldragrupper, där man tar upp skillnader i lagar, regler, kultur, hur verksamheter fungerar som familjen möter m.m.

Folkhälsoinformation: Regionens hälsokommunikatörer informerar målgruppen om olika hälsoaspekter.

Lättsvenska för föräldralediga: Är man föräldraledig så har man inte möjlighet att delta i SFI. Då erbjuder integrationsenheten att man kan komma och studera svenska samtidigt som barnen är med.

Kulturskolans alla delar av verksamheten bejaktar integrationen i samhället och sammanstrålar ett flertal gånger per år och med shower, evenemang och studiebesök tillsammans.

Kulturskolan är avgiftsfri för att möjliggöra allas deltagande och söker statliga medel för att utveckla mötesplatser som främjar integrationen.

Kulturskolan har i sommar valt att lägga workshops inom redan etablerade evenemang för att nå nya målgrupper, exv Gusumsdagarna, Karnebåtfestivalen, Baljadagen i Ringarum. Vi har också börjat besöka området Pion i Gusum och haft skapande workshops där direkt på plats, vilket blev mycket lyckat med många intresserade och skapande barn och unga.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>— Redovisning av antal mötesplatser för kultur- och fritidsaktiviteter.</p>		
<p>Redovisning av mötesplatser för kultur- och fritidsaktiviteter. Redovisning sker i analys.</p>		

Åtagande:

Öka antalet aktiviteter som breddar deltagande och ökar spridningen av kulturutbud i kommunen utifrån kulturplanen.

— Ingen

Analys

Kulturplanen är inte antagen ännu, men Kulturskolan har utökat ett samarbete med bibliotek och fritidsgård och har en mängd aktiviteter i samtliga kommundelar. En breddning av antalet aktiviteter skedde genom bildandet av Kulturskolan och etablerandet av Slöjdverkstan 2018. Slöjdverkstan har varit på plats vid festdagar på de olika orterna och i samband med diverse aktiviteter på

Sparbankstorget i centrala Valdemarsvik, precis som övriga delar av Kulturskolan.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>— Öka antalet aktiviteter som breddar deltagande och ökar spridningen av kulturutbud i kommunen utifrån kulturplanen. Såväl bredd i deltagandet som geografisk spridning kan redovisas.</p>		
<p>Tillkommande aktiviteter beskrivs i analys. Målet följer strategiska planeringar i den regionala kulturplanen. Såväl bredd i deltagande som geografisk spridning kan redovisas.</p>		

Inriktningsmål:

1.3.3.3 En kommun med kvalitet inom alla verksamheter

Kommunens kvalitetsarbete är ständigt pågående och de två största sektorerna redovisar sitt verksamhetsrelaterade kvalitetsarbete i särskilda kvalitetsrapporter.

Kvalitetsarbetet kan generellt delas i det serviceinriktade och i det effektiviserande. När det gäller service och tillgänglighet är Medborgarservice en viktig kanal för medborgare och företag. Viktiga servicefaktorer är handläggningstider, öppettider/tillgänglighet och bemötande. Dessa faktorer mäts genom olika typer av kundenkäter; genom SKL eller på annat sätt. Kommunens resultat för 2019 redovisas i årsredovisningen.

I det effektiviserande kvalitetsarbetet är digitalisering den viktigaste faktorn och det pågår många åtgärder för att digitalisera arbetsprocesser. Det gäller utveckling av befintliga verksamhetsystem eller anskaffning av nytt systemet, som exempelvis skett inom kostverksamheten. Införandet av digitala lösningar förändrar arbetsprocesser och leder ofta till ändrad organisering av verksamhet. Att fortsätta digitaliseringsarbetet blir allt viktigare för kommunen, dels som en del i samhällsutvecklingen, men också som ett led i besparingsarbetet.

Ett väl fungerande internt samarbete är också viktigt för att upprätthålla en god kvalitet. En av kommunens styrkor i detta sammanhang är närheten till varandra i den lilla kommunen. Vi ser idag att med förändrade arbetsprocesser bygger vi relationer och ökar kontaktytorna mellan enheter och medarbetare. Vi arbetar i kostråd, träffar tydliga interna avtal om tjänsteleverenser och tydliggör gemensamma förhållningssätt och rutiner.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>— Att lagstadgad handläggningstid inte överskrids. (t ex bostadsanpassning, bygglov)</p>		
	0 st	
<p>Stickprov avseende avslutade ärenden.</p>		

Åtagande:

Säkerställa att kontakterna med kommunens verksamheter präglas av tillgänglighet och servicekänsla.

— Ingen

Analys

Medborgarservice bygger upp sin verksamhet vidare för att nå målsättningen om att vara en fullskalig servicefunktion och "En-väg-in" för medborgare och företag. Samarbetet med sektorerna och näringslivsfunktion samt kommunikatör är en framgångsfaktor i utvecklingen av en ny funktion.

Vi arbetar för att säkerställa att god kvalitet upprätthålls i publikationer, på sociala media och hemsidan. Det interna samarbetet gällande planprocesser, utvecklingsprojekt och samhällsutveckling har stärkts under 2019 för att skapa goda förutsättningar för enskilda och företags behov när det gäller byggnationer, mark- eller tomtförvärv mm.

Via Medborgarservice nås sektorerna utan fördröjning av klagomål/synpunkter som rapporterats in. Redovisning av klagomålshantering sker i samband med Årsredovisningen.

Någon undersökning av telefoni och e-posthanteringen sker inte under 2019.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>— Redovisning av kontakterna med kommunens verksamheter präglas av tillgänglighet och servicekänsla. (Identifiera behoven inom respektive verksamhet och utifrån dessa säkerställa service och tillgänglighet. Efterlevnad av de gemensamma svarstiderna. Utgångspunkt för arbetet är kommunens kvalitet i korthet via sklDeltagande i SKL:s arbete gällande kvalitetsutveckling. Deltagande börjar 2017)</p>		
<p>Identifiera behoven inom respektive verksamhet och utifrån dessa säkerställa service och tillgänglighet. Efterlevnad av de gemensamma svarstiderna. Utgångspunkt för arbetet är kommunens kvalitet i korthet via skl</p> <p>Deltagande i SKL:s arbete gällande kvalitetsutveckling. Deltagande börjar 2017</p>		

Åtagande:

Säkerställa att andelen skolelever som ger skolluncherna betyget bra eller mycket bra uppgår till minst 83%.

— Ingen

Analys

Ingen enkät är genomförd ännu.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>— Resultat av enkät. Andelen elever som ger skollunchen bra.</p>	83%	
<p>Enkät mot Ringarums-, Gusums- samt Vammarskolan</p>		

Åtagande:

Säkerställa att bemötandet, förtroende och trygghet inom särskilt boende och hemtjänst, präglas av respekt och delaktighet. Betyget ska uppgå till minst 60% nöjda.

— Ingen

Analys

Ingen mätning har gjorts ännu.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
<p>— Antal nöjda inom särskilt boende avseende bemötande, förtroende och trygghet.</p>	minst 60 %	
<p>2018: 82%</p>		
<p>— Antal nöjda inom hemtjänst avseende bemötande, förtroende och trygghet.</p>	minst 60 %	
<p>Mäts genom öppna jämförelser 2018: 96%</p>		

Åtagande:

Säkerställa att brukare inom äldreomsorgen som ger måltiderna betyget bra eller mycket bra, uppgår till minst 85%.

— Ingen

Analys

Ingen mätning har gjorts ännu.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
— Säkerställa att brukare inom äldreomsorgen som ger måltiderna betyget bra eller mycket bra, uppgår till minst 85%. Andel brukare inom äldreomsorgen som ger betyget bra eller mycket bra.	85 %	
2018: 54%		

Åtagande:

Arbeta för ökad kontinuitet för brukaren i det dagliga arbetet inom hemtjänst.

— Ingen

Analys

Uppföljning och redovisning sker i samband med årsbokslutet.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
— Antal hemtjänstpersonal som en äldre möter under en 14-dagarsperiod.	14 st	
2018: 11,08		

Åtagande:

Kommunen ska tillhandahålla moderna IT-lösningar till nytta för medborgare , vilket ska resultera i effektiva processer och ökad kvalitet i verksamheten.

— Ingen

Analys

Arbete gällande e-tjänster har under våren utmynnat i ny e-tjänst för anmälan till kulturskolan och ytterligare e-tjänster planeras.

Ekonomi- och personalsystemet utvecklas för att digitalisera fakturahanteringen, lönespecifikationer samt olika typer av rapporter som ska effektivisera de administrativa arbetsprocesserna.

Kostverksamheten har infört ett helt nytt verksamhetssystem för att effektivisera verksamheten. Systemet digitaliserar livsmedelsinköp, distribution av recept och matsedel, vilket effektiviserar och reducerar kostnader. Arbetet förändras till nytta för både kunder och verksamheten.

Under året har Geosecma införts inom plan- och byggverksamheten och trafikverksamheten. Detta har skett genom ett systematiskt införande- och utbildningsprogram för berörda verksamhetsgrenar. Genom detta har verktygen för detalplanarbetet moderniserats och minskat behovet av externa konsulter. Även på trafiksidan underlättas arbetet med bl a lokala trafikföreskrifter.

Digitala lösningar har etablerats inom hemtjänst och hälso- och sjukvården. Arbetet är i sin linda

och kommer att successivt att utvecklas. En del lösningar kräver samarbete med regionen och andra kommuner.

Inom utbildningsverksamheten krävs omfattande satsningar på digitala lösningar för att möta framtidens krav. Sektorn satsar genom att särskilda resurser har avsatts för att driva på och vara ett stöd för rektorer i det fortsatta arbetet.

IT-enheten ser över möjligheterna att automatisera kontohanteringen.

Moderna, kvalitetssäkrade arbetsverktyg internt bidrar till snabb och säker service externt.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ It. Åtgärder och effektberäkningar på dessa för medborgare beskrivs	3 st	

Målområde:

1.3.4 En upptäcktsresa bland människor och miljöer

Inriktningsmål:

1.3.4.1 En kommun med bra kommunikationer och attraktiva miljöer i alla kommundelar

Utvecklingen av centrumområden i våra tätorter har fortsatt under året. Det gäller framförallt Gusums och Valdemarsviks centrum. Vi har färdigställt två detaljplaner för privata aktörers räkning. Det är aktörer som avser att sälja tomter för bostadsbyggande både i Kägla och Hummelvik, sammanlagt ett 50-tal tomter i attraktiva lägen.

Förutsättningarna för båttrafiken i skärgården förbättras väsentligt med det pågående projektet i Fyrudden gällande utökning av bryggor och antalet båtplatser. När det gällande den landbaserade trafiken har parkeringsövervakningen haft god effekt och redan märks förändrade parkeringsvanor i centrumav Valdemarsvik.

Bredbandsutbyggnaden har dock inte tagit den fart vi önskar i aktuella landbygdsområden, Återkommande kontakter med Telia som ytterst är ansvariga för utbyggnaden, har gett klen resultat. Arbetet fortsätter under hösten och en förhoppning är att vi kan få del av de återstående medel, ca 10 miljoner kronor, som Länsstyrelsen aviserat om.

Inriktningsmålet styr vårt långsiktiga arbete och för varje år som går ökar vi attraktiviteten genom de satsningar som görs.

Åtagande:

Ta fram detaljplanområden för bostadsändamål

● Grön

Analys

Under 2019 har 3 detaljplaner för bostadsändamål vunnit laga kraft.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ Ta fram detaljplanområden för bostadsändamål. Kägla, Sörby/Ringarum, Hummelvik	3 st	
Antal antagna detaljplaner per år redovisas		

Åtagande:

Revidering och framtagande av övriga detaljplaner.

■ Ingen

Analys

Under 2019 har 1 detaljplan som inte omfattar bostäder, vunnit laga kraft. 2 Ansökningar om planbesked har inkommit till kommunen under 2019.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ Antal framtagna planbesked. Minst 4 per år.	minst 4 st	
Minst 4 årligen		

Åtagande:

Utveckla centrumområdena i kommunens tätorter för ökad attraktivitet.

● Grön

Analys

Arbetet med försköning och ombyggnad av bruksområdet i Gusum har nästintill färdigställts genom ett staket mellan parkens aktivitetsdel och Bruksgatan, samt flytt av återvinningscontainrar till området vid f d Brandstationen, vilket pågår.

I Valdemarsviks centrum genomförs ett arbete med ombyggnad och försköning av centrum. Den stora parkeringsytan på centralplan iordningställdes inför sommarsäsongen och vissa detaljer kommer på plats under eftersäsong. Vid Melkes tydliggörs ett gångfartsområde.

Parkeringsövervakning har införts och minskat okynnesparkering.

Ringarums centrum har fått en ny, stor anslagstavla tillverkad av Arbetsmarknadsenheten.

Nya bryggor har tillkommit vid Grännäs för gästande båtar och Fyrudden avseende på- och avstigning för persontrafik.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ Redovisa antal åtgärder av utveckling av centrumområdena inom kommunens tätorter.	3 st	
Antal åtgärder ska redovisas och beskrivas i redovisningen		

Målområde:

1.3.5 En naturlig arena för aktiv livsstil

Inriktningsmål:

1.3.5.1 En kommun med god och jämlik folkhälsa

Inriktningsmålet är långsiktigt och Valdemarsviks kommun har med satsningen på folkhälsoarbetet nu lagt en grund och plattform för det långsiktiga arbetet. En strategi och en utvecklingsplan är framtagen och organisationen har funnit sina former för ett samarbete kring folkhälsoområdet.

Utvecklingsplanen har lett till att flera aktiviteter/åtgärder har kommit till stånd inom alla de fem fokusområden som fastställs i Folkhälsostrategin.

Under 2019 har flera möjligheter till fritidsaktiviteter och motion skapats, vilket visar att det målriktade arbetet successivt utvecklar nya möjligheter för ett friskt och hälsosamt Valdemarsvik.

Uppföljningen av ungas alkohol-, drog- och rökvanor visar att det finns anledning att arbeta mer intensivt för att målgruppen ska undvika framtida hälsorisker i tobaks- och alkoholanvändning.

Åtagande:

Utveckling av fritidsmöjligheter för kommuninvånare.

● Grön

Analys

Kommunens medverkan i eventet Ut och Njut i Gryt med ungdomar från fritidsgården Fabriken. Ungdomarna fick bland annat pröva kajakpaddling den ena dagen. Eventets andra dag var öppen för allmänheten och då gavs möjlighet till att pröva yoga, kajak och terrängcykling m m.

Kultur- och hälsostigen i Valdemarsvik invigdes under Hälsoveckan. Planeringen för stigen har pågått sedan våren, med framtagning av information och fabrikation av info-tavlor som gjorts av Arbetsmarknadsenheten.

Två padelbanor har anlagts under året, en i Gusums Brukspark och en på Grännäs. Banorna blev snabbt populära och har nyttjats av många.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
— Utvecklingsåtgärder av fritidsmöjligheter för kommuninnevånare	3 st	
Minst tre åtgärder per år		

Åtagande:

Öka antalet aktiviteter och åtgärder i syfte att stärka en god och jämlik folkhälsa

● Grön

Analys

Följande aktiviteter och åtgärder har vidtagits under årets första åtta månader.

Utbildning av personal inom kommunens stöd- och omsorgsverksamheter har genomförts avseende första hjälpen psykisk hälsa", MHFA – mental health first aid.

Framtagande samt implementering/spridning av "Informationsguide vid psykisk ohälsa" som beskriver vilket stöd som finns för personer med psykisk hälsa samt för anhöriga och professionella att vända sig till.

Utbildning av skolpersonal kring rörelse i skolan

Informationsinsatser och event för att stimulera användning av de fem utegym som finns runt om Valdemarsviks kommun

Föräldrakväll i Gusum med tema fritid, trygghet, föräldraskapsstöd och ANDT (alkohol, narkotika, dopning och tobak).

ALKOHOL, NARKOTIKA OCH TOBAK

Spridning av resultatet från elevundersökningen "Om mig" (frågor om hälsa till åk 8 samt 2 på gymnasiet).

Informationsinsatser kring cannabis och inför den nya tobakslagen som trädde i kraft 1 juli 2019

Framtagande samt implementering av Drogpolicy för skolor i Valdemarsviks kommun.

TRYGGHET

Trygghetsvandringar i Valdemarsviks centralort, Gusum och Ringarum och på Vammarskolans skolgård

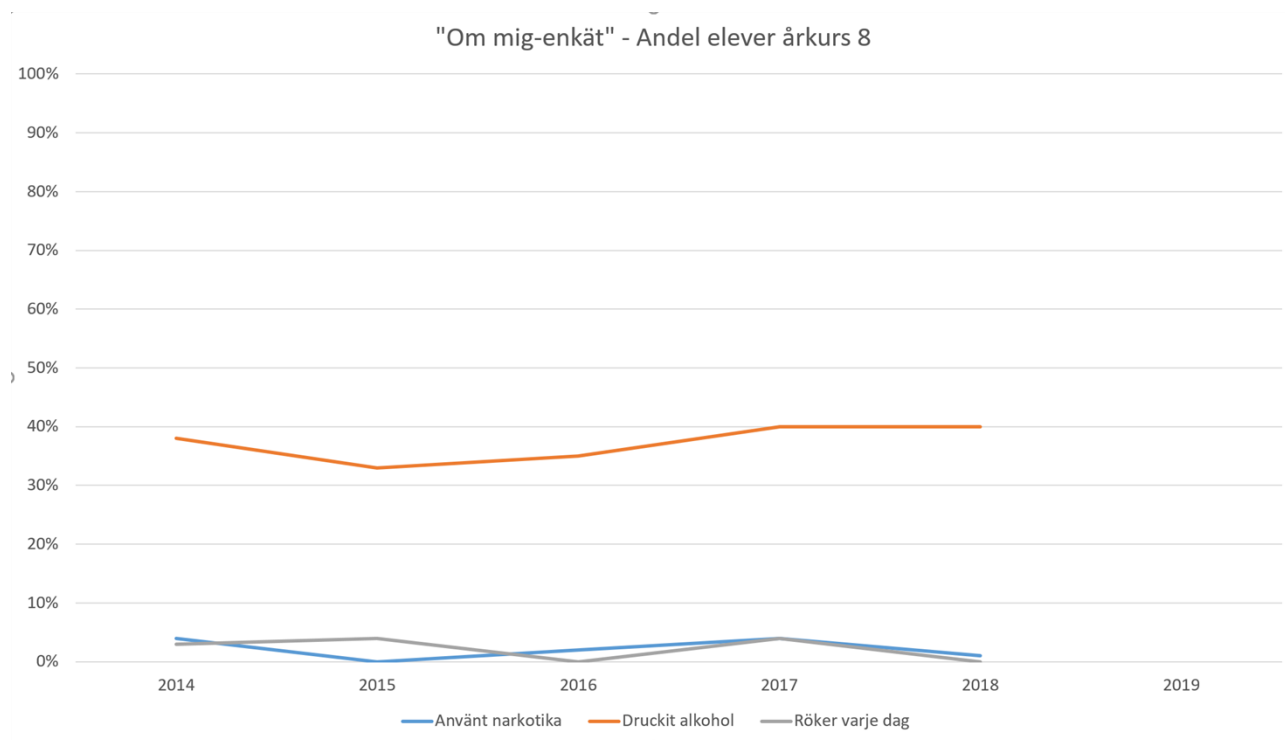
Mätvärde	Målvärde	Utfall
■ Åtgärder och effekter av aktiviteter och åtgärder som syftar till att stärka en god och jämlik folkhälsa		
Åtgärder redovisas		

Åtagande:

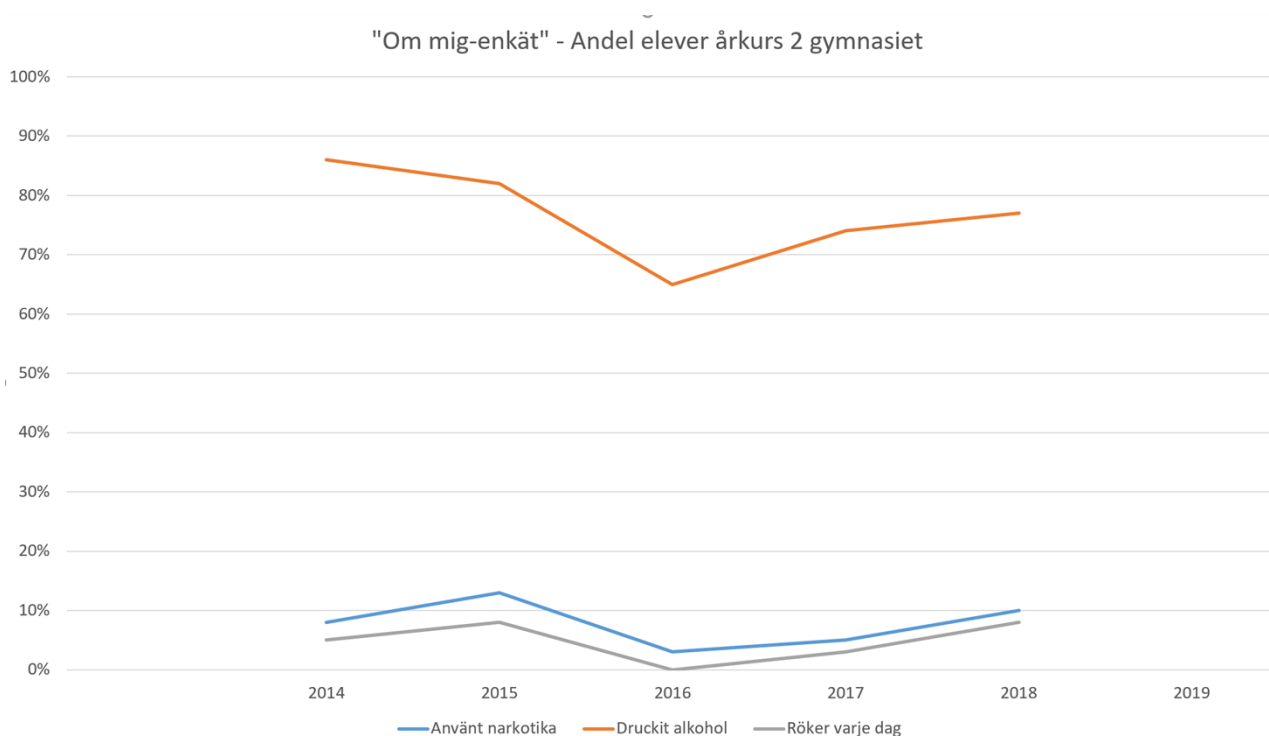
Minska användningen av tobak, alkohol och droger bland unga.

■ Röd

Analys

Källa: "Om mig" enkäten – som genomförts 5 gånger 2014-2018

Narkotika: Andel som använt narkotika ligger över tid på en jämn nivå, dvs 1-2 st i åk8 som provat, med lite variationer över tid. Jämför man Valdemarsviks kommuns resultat ligger vi lite lägre både i åk 8 samt Gymnasiet åk 2 än genomsnittet i Östergötland. Narkotikamätningar i avloppsvattnet visar på höga doser av cannabis i Valdemarsvik men vi kan inte se att det är ungdomar som missbrukar i våra enkätsvar. Dock kan det vara "unga vuxna" 17-25 år som kan räknas in som ungdomar men i den åldersgruppen har vi inga mätningar.

Alkohol: Andel som uppger att de druckit alkohol har de senaste 5 åren legat mer eller mindre konstant. Dock ligger vi 3:e högst i åk 8 när vi jämför med andra kommuner i Östergötland. På gymnasiet i åk 2 ligger vi också lite högre än övriga kommuner.

Rökning: Andelen som uppger att de röker varje dag har under åren legat konstant och i paritet med andra kommuner både i åk 8 och Gymnasiet åk 2. 2018 hade vi glädjande inga dagligrökare i åk 8.

Framåt: Vi måste fortsätta vara med och informera på föräldramöten samt jobba på riskhelger. Skolpersonalen bör utbildas i ANDT(alkohol, narkotika, doping, tobak) Vi behöver fortsätta anordna drogfria aktiviteter inom fritidsverksamheten.

Fortsätta vara aktiva när det gäller tillsyn av alkohol, tobak och läkemedel och fortsätta samverka med polis gällande narkotika och doping.

Mätvärde	Målvärde	Utfall
Resultat av enkäten_Om mig i årskurs 8		
2017, 0% rökare 35% har provat alkohol		

2 Personalredovisning

Sammanställning personal

Sektor/Avdelning	Kvinnor	Män	Totalt
Avdelning Service och Administration	51	8	59
Sektor Barn, Utbildning och Arbetsmarknad	164	34	198
Sektor Samhällsbyggnad och Kultur	12	30	42
Sektor Stöd och Omsorg	284	30	314
Kommunchef, Stab, chefer SA, och Sektor chefer	9	6	15
Totalt	520	108	628

Medarbetarsamtal och lönesamtal

Medarbetarsamtalet är grunden för samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare. Det finns sedan flera år en struktur över hur kommunen ska arbeta med medarbetar- och lönesamtal. Det finns också ett material, RUS (Resultat och utvecklingssamtal), som ska säkerställa att samtalen är likartade inom organisationen, med samma kriterier som utgångspunkt. Verksamheterna har olika förutsättningar och vissa variationer gällande dessa samtal förekommer.

Kompetensförsörjning

Arbetet med Heltid som norm pågår, alla nya tjänster är heltid. Rådande vakansprövning innebär att utifrån en kompetensanalys pröva om det finns omplaceringsbehov, deltidsanställd som önskar utökad sysselsättningsgrad eller kan behovet lösas via samarbete med annan aktör.

Företagshälsovård

Avonova är vår nuvarande leverantör. Verksamheterna nyttjar idag företagshälsovården för främst individärenden i förebyggande eller behandlande syfte. En verksamhetsplan för insatser har tagits fram tillsammans med Avonova. Kontinuerliga uppföljningar sker av genomförda insatser och arbetsgivarens kommande behov.

Pensionsplan

En pensionsplan har tagits fram vilket innebär bland annat att den förmånsbestämda pensionen försäkras bort och möjlighet ges för löneväxling och en alternativ pensionslösning där medarbetaren kan ha en pensionslösning anpassad efter egna önskemål.

Arbetsmiljö och hälsa

I jämförelse med alla kommuner i Sverige så ligger frånvarostatistiken relativt lågt i Valdemarsviks kommun. För att behålla den låga sjukfrånvaron och inte fortsätta att öka så har personalenheten initierat ett partsgemensamt utvecklingsarbete mot ökad delaktighet och engagemang via samverkansavtalet, skyddskommitté och det sociala och organisatoriska arbetsmiljöarbetet.

Lönepolitik

Ett utvecklingsarbete har påbörjats med lönekartläggning och arbetsvärdering. Utbildning av medarbetare i individuell lönebildning inom Kommunals avtalsområde genomförs på alla arbetsplatser. Tidsplanen är att individuell lönesättning ska gälla för samtliga medarbetare från och med 2020.

3 Samlad bedömning av verksamheten - God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning i ett verksamhets- och ekonomiskt perspektiv

Ramarna för 2019 - 2021 till Sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad innebar att sektorn har ett uppdrag att vidta åtgärder för att reducera kostnader motsvarande 5 mkr på årsbasis samt att

också ta hänsyn minskande intäkter gällande statsbidrag.

Efter första kvartalet 2019 redovisade verksamheterna ett samlat överskridande med 17,8 mkr och Kommunstyrelsen beslutade då att ett omfattande besparingsarbete gällande alla verksamheter måste starta. Kommunfullmäktige beslutade i maj 2019 att Kommunstyrelsen skulle vidtaga åtgärder motsvarande 30 mkr under planperioden 2020-2022. Utgångspunkt för arbetet är att kommunens skattesatsen ska vara oförändrad.

I samband med delårsbokslutets uppföljning av mål och åtaganden konstateras att verksamheterna redovisar att måluppfyllelsen är god utifrån de redovisningar som gjorts till 2019-09-31. Åtagandet gällande betygsresultaten uppnås inte och vissa andra åtaganden har ännu inte kunnat mätas. Sammantaget bedöms att det finns förutsättningar för att måluppfyllelsen kan bedömas vara god för verksamhetsåret 2019. Besparingsarbetet har pågått under del av året och kan därmed också komma att påverka verksamheternas möjligheter att nå de åtaganden som är fastställda.

Besparingsarbete

Kommunstyrelsen har beslutat om ett generellt sparbing på 3 % och att en genomlysning av alla verksamheter ska genomföras. Syftet med genomlysningen är att identifiera åtgärder som effektiviserar arbetsprocesser och ger kostnadsreduceringar. Uppdraget innebär att ta fram förslag för omgående verkställande i förvaltningen eller efter utredning genom beslut i förvaltningen. Förslagen kommer också att innebära att en del beslut ska fattas av Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Till dessa åtgärder kommer också att särskilda utredningar görs gällande lokalvård- och kostverksamheterna för att effektivisera. Att internhyressystemet, Gusums simhall och IT-verksamheten också utreds.

Besparingsarbetet har för 2019 genererat kostnadsminskningar som beräknas uppgå till ca 12,5 mkr per 2019-08-31. En del av dessa effekter uteblir på grund av volymökningar och svårberäknade intäktsminskningar.

Redovisningen från verksamheterna visar fortsatt överskridande i prognosen för 2019. Mycket stor kraft läggs vid de besparingsuppdrag som finns. Att uppnå effekter av detta arbete är en avgörande fråga för att fortsättningsvis ha förutsättningar för att verksamheten ska rymmas inom kommande budgetramar.

Bedömning

Bedömningen är att vi till stora delar kommer att uppnå åtaganden och att arbetet därigenom är tydligt fokuserat på de långsiktiga inriktningsmålen under 2019. Den ekonomiska prognosen visar dock att vi inte uppnår de krav som ställs på god ekonomisk hushållning, då flera verksamheter redovisar överskridande av budgetramarna.

4 Ekonomisk översikt

Prognos på helår, årets resultat samt budgetavvikelse

Periodens resultat uppgår till -4,8 mnkr. Detta är 21,0 mnkr sämre än delårsbokslutet för 2018. Orsakerna till detta är framförallt de negativa budgetavvikelserna i verksamheterna men också en jämförelsestörande post avseende de försäkrade pensionerna om -10,4 mnkr. orsakerna till denna post är:

-Buffertmarginalen på 18% som kommunen över tiden kommer att återfå. Denna marginal uppgår till 5,9 mnkr inklusive löneskatt som kommunen över tiden kommer att återfå. Detta är i delårsbokslutet inte uppbokat som någon fordran.

- Differens i beräkningsantaganden vilket kommunen över tiden ändå hade fått betla..

Det prognostiserade resultatet uppgår till -7,7 mnkr att jämföra med budget +13,2 mnkr. Underskott finns hos alla de större sektorerna och avdelningarna. Endast staben visar överskott. Exklusive den jämförelsestörande posten på -10,4 mnkr är resultatet positivt +2,7 mnkr.

Investeringsbudgeten uppgår till 36,8 varav endast 8,5 mnkr var nyttjade vid augusti månads utgång.

Under juni månad försäkrades pensionsskulden och en nyupplåning på 50 mnkr finansierade bland annat detta.

Pensionsskulden inom linje minskar stadigt och är nu nere i 170,0 mnkr. Det är en minskning med 14,4 mnkr sedan förra delårsbokslutet (184,4)

Vid halvårsskiftet hade Valdemarsviks kommun 7 940 invånare vilket är en minskning med två invånare sedan förra halvårsskiftet och en minskning med 16 invånare sedan årsskiftet.

4.1 Avstämning av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning

I 2019 års Mål och budget anger kommunfullmäktige sex stycken finansiella mål för god ekonomisk hushållning:

Årets resultat (före balanskravsutredning) ska uppgå till 1,5% av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Målet är inte uppnått och prognostiseras inte heller att uppnås vid årsskiftet. Orsakerna är framförallt de stora underskotten i verksamheterna men även den jämförelsestörande posten avseende pensionerna.

Soliditeten ska vara oförändrad

Målet har inte uppnåtts soliditeten har sjunkit i delårsbokslutet från 33,3 % till 32,8%. Detta beror i första hand på det negativa resultatet. Även prognosen pekar på en sjunkande soliditet.

Skattesatsen ska vara oförändrad med undantag för skatteväxling

Målet är uppnått, skattesatsen är oförändrad 22:48 kronor per skattekrona.

Nya investeringar ska över en tioårsperiod vara självfinansierade till lägst 75%

Under den senaste tioårsperioden har kommunen investerat för 263,4 mnkr. Detta ger ett genomsnitt per år på 26,3 mnkr. Det egna kapitalet har över perioden ökat med 60 mnkr och summan av avskrivningarna uppgår till ca 145 mnkr. Totalt har det således funnits utrymme för

egenfinansiering med 205 mnkr. Egenfinansieringen har därmed uppgått till 77,9 %. Vilket innebär att målet uppnåtts.

Samtliga organisatoriska enheter ska hålla tilldelad budgetram

Målet uppnås inte vare sig i delårsbokslut eller prognos. Flertalet organisatoriska enheter (sektorer och avdelningar) prognostiserar och redovisar negativa budgetavvikelser.

Uppföljningarna under året ska alltid innehålla förslag till åtgärder när underskott befaras

Målet är inte uppnått. Åtgärder föreslås och beskrivs under vissa sektorer men de innefattar inte hela underskotten. Däremot pågår ett stort samlat åtgärds paket under året där åtgärder redovisas.

4.2 Balanskravsutredning

Balanskravsutredning

Mnkr	Delår 2019	Prognos 2019
Årets resultat enligt resultaträkning	-4,8	-7,7
Justering för reavinst	-0,5	-0,5
Avsättning till resultatutjämningsreserv	0	0
Årets balanskravsresultat	-5,3	-8,2

Både vad avser delårsbokslutet och prognosen är balanskravsresultatet negativt. Någon avsättning till resultatutjämningsreserv är inte aktuell då resultatet är negativt. Prognosen pekar mot ett negativt balanskravsresultat. Om detta kvarstår kommer kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen ta ställning till dess återställande. I balanskravsresultatet ingår den jämförelsestörande posten på 10,4 mnkr.

Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen ingår kommunens båda helägda bolag; CVAB och VETAB. Det förstnämnda bolaget äger och driver "Funkis-" och "Sjöhuset" medan det sistnämnda äger kommunhuset Strömsvik. En försäljning av Sjöhuset har påbörjats under året. Inom VETAB har investeringar genomförts avseende Strömsviks bottenvåning.

5 Räkenskaper

Resultaträkning

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (belopp i mkr)	Kommunen			Sammanställd
	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018	2018	Jan-aug 2019
Verksamhetens intäkter	93,3	106,9	158,7	94,2
Verksamhetens kostnader, not 1	-421,3	-402,9	-636,6	-420,7
Avskrivningar	-10,7	-10,2	-15,5	-11,8
Verksamhetens nettokostnader	-338,7	-306,2	-493,4	-338,3
Skatteintäkter, not 3	226,9	222,7	333,9	226,9
Skatteutjämning, not 4	107,0	99,7	149,4	107,0
Verksamhetens resultat	-4,9	16,2	-10,1	-4,5
Finansiella intäkter, not 5	0,9	1,0	1,3	0,4
Finansiella kostnader	-0,8	-1,0	-1,4	-0,8
Resultat efter finansiella poster	-4,8	16,2	-10,2	-4,9
Periodens resultat	-4,8	16,2	-10,2	-4,9

Resultatprognos

Belopp i tkr	År 2018	Prognos 2019
Verksamhetens intäkter	158,7	150,0
Verksamhetens kostnader, not 1	-636,6	-633,2
Avskrivningar	-15,5	-16,0
Verksamhetens nettokostnader	-493,4	-499,2
Skatteintäkter, not 3	333,9	340,5
Skatteutjämning, not 4	149,4	151,7
Finansiella intäkter, not 5	1,3	1,0
Finansiella kostnader, not 5	-1,7	-1,7
Finansiella kostnader		
Resultat efter finansiella poster	-10,2	-7,7
Periodens resultat	-10,2	-7,7

Kassaflödesrapport

KASSAFLÖDESRAPPORT	Kommunen			Sammanställd
	(belopp i mkr)	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018	År 2018
I den löpande verksamheten				
Periodens resultat	-4,8	16,2	-10,2	- 4,9
Avgår ej rörelsepåverkande poster				
- Reavinster				
- Av-/nedskrivningar	10,7	10,2	15,5	11,8
- Avsättning pensioner	-37,2	3,2	13,4	-37,2
- Avsättning deponi				
- Övriga ej likviditetspåverkande poster	0,1	0,2	0,5	0,1
Justering för rörelsekapitalets förändring, not 6	-23,3	-21,5	-2,0	-21,6
I Kassaflöde från löpande verksamhet	-54,5	8,2	17,2	-51,7
II Investeringsverksamheten				
Investering i materiella anläggningstillg, not 7	-8,6	-15,2	-26,6	-11,1
Försäljning av materiella anläggningstillg	0,1	2,5	2,6	0,1
Investering miljöprojekt				
Investeringsbidrag miljöprojekt				
Investering i finansiella anläggningstillg				
II Kassaflöde från investeringsverksamhet	-8,5	-12,6	-23,9	-11,1
III Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån	50,0		14,5	50,0
Ökning övriga långfristiga skulder				
Amortering av långfristiga skulder			-14,5	
Ökning långfristiga fordringar				
Minskning långfristiga fordringar		0,3	0,3	
III Kassaflöde från finansieringsverksamhet	50,0	0,3	0,3	50,0
Förändring av likvida medel	-13,0	-4,1	-6,5	-12,8

5.1 Balansräkning

BALANSRÄKNING (belopp i mkr)	Kommunen			Sammanställd
	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018	2018	Jan-aug 2019
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggning, not 8	312,1	310,9	314,3	350,9
Maskiner och inventarier, not 8	23,8	21,2	23,8	25,8
Pågående nyanläggningar				
Långfristiga fordringar, not 9	37,0	37,0	37,0	0
Värdepapper och andelar, not 10	10,7	10,7	10,7	9,7
Summa anläggningstillgångar	383,5	379,8	385,7	393,9
Omsättningstillgångar				
Förråd	0,3	0,3	0,3	0,3
Exploateringsfastigheter, not 11	0,4	0,3	0,5	0,4
Kortfristiga fordringar, not 12	134,3	123,3	126,4	130,9
Kassa och bank	30,2	45,6	43,2	32,2
Summa omsättningstillgångar	165,2	169,4	170,4	163,7
SUMMA TILLGÅNGAR	548,7	549,2	556,1	557,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital	180,2	211,4	185,0	188,5
därav årets resultat	-4,8	16,2	-10,1	-4,9
Summa eget kapital	180,2	211,4	185,0	188,5
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner, not 13	10,5	37,5	47,7	10,5
Avsättning återställande av deponi				
Summa avsättningar	10,5	37,5	47,7	10,5
Skulder				
Långfristiga lån	180,6	127,8	130,4	180,6
Övriga långfristiga skulder	0	2,3		0
Kortfristiga skulder, not 14	177,5	170,3	193,0	178,1
Summa skulder	358,1	300,4	323,4	358,6
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	548,7	549,2	556,1	557,6
ANSVARS- OCH BORGENSFÖRBINDELSER				
Pensionsförmåner intjänade före 1998, not 13	174,8	184,4	174,8	174,790
Borgensåtaganden, not 15	0,2	0,3	0,2	0,2

5.2 Noter och redovisningsprinciper

BOKSLUTSKOMMENTARER – NOTER

6 Noter till resultaträkningen

Avser perioden januari t.o.m. augusti år 2019 samt jämförelsetal perioden januari t.o.m. aug år 2018

Not 1 Verksamhetens kostnader

Avser verksamhetens externa kostnader. Skattekostnader, räntor och avskrivningar ingår ej.

Not 2 Jämförelsestörande poster

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 Sammanställd	2018 Kommunen
Realisationsvinst	27	27	1 526
Exploateringsresultat	497	497	238
	<hr/> 524	<hr/> 524	<hr/> 1 764

Not 3 Skatteintäkter

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 Sammanställd	2018 Kommunen
Egna skatteintäkter	226 850	226 850	223 700
Prel slutavräkning 2016	0	0	5
Prel slutavräkning 2017	0	0	-1 008
	<hr/> 226 850	<hr/> 226 850	<hr/> 222 697

Not 4 Skatteutjämning

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 Sammanställd	2018 Kommunen
Inkomstutjämning	73 350	73 350	68 272
Kostnadsutjämningsavgif t	4 065	4 065	6 423
Regleringsbidrag/avgift	3 724	3 724	828
LSS-utjämning	11 192	11 192	10 062
Fastighetsavgift	14 642	14 642	14 149
	<hr/> 106 973	<hr/> 106 973	<hr/> 99 734

Not 5 Finansiella intäkter

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 sammanställd	2018 Kommunen
Ränteintäkter	31	31	16
Räntor från koncernföretag	470	0	454
Förlagslån Kommuninvest	355	355	488
	<hr/> 856	<hr/> 386	<hr/> 958

7 Noter till kassaflödesanalysen

Avser perioden januari t.o.m. augusti år 2019 samt jämförelsetal perioden januari t.o.m. aug år 2018

Not 6 Justering för rörelsekapitalets förändring

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 Sammanställd	2018 Kommunen
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	-7 954	-6 309	-549

Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	-15 520	-15 385	-20 953
Just skuld miljöinvesteringar			
Ökning (-)/minskning (+) av förråd/exploateringsfastigheter	129	129	45
	<u>-23 345</u>	<u>-21 565</u>	<u>-21 457</u>

Not 7 Nettoinvesteringar

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 Sammanställd	2018 Kommunen
Periodens utgifter	9 421	11 980	15 107
Investeringsbidrag	-867	-867	-75
	<u>8 507</u>	<u>11 113</u>	<u>15183</u>

Noter till balansräkningen

Avser ställningen vid aktuell periods slut 2019-08-31 samt ställningen vid 2018-08-31

Not 8 Materiella anläggningstillgångar

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 Sammanställd	2018 Kommunen
Markreserv	23 538	23 538	23 701
Verksamhetsfastigheter	153 983	153 983	154 931
Fastigheter, affärsverksamhet	78 220	114 115	79 741
Publika fastigheter	43 111	43 111	39 224
Fastigheter, annan verksamhet	13 218	13 218	13 306
Maskiner och Inventarier	23 798	25 790	21 239
Pågående ny-till- ombyggnad	0	2 956	0
	<u>335 868</u>	<u>393 855</u>	<u>332 142</u>
Summa tillgångar och pågående investeringar	335 868	393 855	332 142

Not 9 Långfristiga fordringar

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 Sammanställd	2018 Kommunen
Vetab	4 700	0	4 700
Centrumhuset AB	32 300	0	32 300
	<u>37 000</u>	<u>0</u>	<u>37 000</u>

Not 10 Värdepapper och andelar

Belopp i tkr	2019 Kommunen	2019 Sammanställd	2018 Kommunen
Vetab	100	0	100
Centrumhuset AB	900	0	900
Kommuninvest Ek Förening			
Andelskapital	253	253	253
Förlagslån	1 288	1 288	1 288
Särskild medlemsinsats	5 216	5 216	5 216
FSF AB (För Småkom Försäkr)	2 000	2 000	2 000
Räddningstj Östra Götaland	273	273	273
Östsvenska Yrkeshögskolan	50	50	50
Kommunassurans Syd	529	529	529

Inera AB	42	42	42
Övrigt	7	7	7
	<hr/> 10 658	<hr/> 9 658	<hr/> 10 658

Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt andelskapital vid medlemskapet. Det totala insatskapitalet för Valdemarsviks kommun uppgår till 6 891 tkr.

Not 11 Exploateringsfastigheter

<u>Belopp i tkr</u>	<u>2019 Kommunen</u>	<u>2019 Sammanställd</u>	<u>2018 Kommunen</u>
Område Borg	172	172	-9
Område Liljekonvaljen	469	469	551
Område Takmossen	6	6	6
Område Ringarums Prästg	-269	-269	-269
	<hr/> 378	<hr/> 378	<hr/> 279

Not 12 Kortfristiga fordringar

<u>Belopp i tkr</u>	<u>2019 Kommunen</u>	<u>2019 Sammanställd</u>	<u>2018 Kommunen</u>
Kundfordringar	5 623	5 569	3 474
Övriga kortfristiga fordringar	108 740	106 482	101 621
Interimsfordringar	19 964	18 813	18 246
	<hr/> 134 327	<hr/> 130 864	<hr/> 123 341

Not 13 Avsättningar

Pensionsskulden är redovisad enligt blandad modell vilket innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och att pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning.

Not 14 Kortfristiga skulder

<u>Belopp i tkr</u>	<u>2019 Kommunen</u>	<u>2019 Sammanställd</u>	<u>2018 Kommunen</u>
Leverantörsskulder	12 722	12 925	11 352
Övr kortfristiga skulder	133 656	134 029	117 361
Semesterlöneskuld	14 706	14 706	14 712
Förskott miljöprojekt	16 406	16 406	26 863
	<hr/> 177 490	<hr/> 178 066	<hr/> 170 288

Not 15 Borgensåtaganden

<u>Belopp i tkr</u>	<u>2019 Kommunen</u>	<u>2019 Sammanställd</u>	<u>2018 Kommunen</u>
Valdemarsviks IF	169	169	169
Kommunalt förlustansvar för egnahem			
	<hr/> 141	<hr/> 142	<hr/> 141
	310	310	310

Kommunen har i september 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga kommuner som är medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening

7.1 Driftredovisning

Sektorsvis redovisning

Nettokostnader, Mnkr	Budget 2019	Delårsbokslut	Helårsprognos	Utfall delår 2018
Stabsfunktion	8,8	6,0	8,1	4,3
Service och administration	24,2	16,8	24,6	16,7
Barn, Utbildning och Arbetsmarknad	166,3	111,5	175,0	105,3
Samällsbyggnad och kultur	45,0	31,3	48,4	33,9
Stöd och omsorg	217,5	153,9	223,6	133,3
Räddningstjänst Östra Götaland	7,1	4,8	7,1	5,2
Politisk verksamhet	5,4	3,8	5,4	3,0
Summa verksamheterna	474,3	328,2	492,2	301,7
Finansförvaltning	-487,5	-323,4	-484,5	-317,9
Årets resultat	13,2	-4,8	-7,7	16,2
Varav jämförelsestörande		-10,4	-10,4	

7.2 Investeringsredovisning

Projekt, tkr	Budget 2019	Redovisat 20190831	Återstår 2019
Fyrfjärden och Fyrudden hamn	400	467	-67
Smart marinas	500	0	500
Inventarier Sektor BUA	1 200	63	1 137
Inventarier Sektor SoO	600	376	224
Inventarier Ringgården/Vammarhöjden	500	0	500
Inventarier Sektor SK	50	50	0
Inventarier Sektor SoA	50	0	50
Utrustning Gata och Fastighet	300	236	64
Arbetsmiljöåtgärder	300	95	205
Energisparåtgärder	400	184	216
Städutrustning	100	56	44
Storköksutrustning	200	0	200
IT investeringar	3 000	295	2 705
Fastighetsunderhåll enligt plan (PLU)	4 000	950	3 050
Toppbeläggningar gator enligt plan (PLU)	2 000	700	1 300
Försköning Gusum efter miljösanering	500	84	416
Utveckling Centrum och inre hamn	2 000	1 185	815
Wifi Gästhamn	200	0	200
Anläggande av väg Tolsum 7:1 Ringarum	1 200	40	1 160
Personalutrymme Grännäs IP	300	750	-450
Verksamhetslokaler BUA	5 000	579	4 421
Verksamhetslokaler SoO	500	296	204

Vårdsamverkan/Glesbygdsmedicin	500	380	120
Verksamhetslokaler SK	100	100	0
Allmän aktivitetsyta Norrbacka	300	34	266
Infrastrukturåtgärder	1 500	129	1 371
Rensnings Vammarsmålaån	700	5	695
Björkar Vammarskolan	300	154	146
Markbädd och sanitetshus Ämtö	1 000	114	886
Resecentrum Valdemarsvik	400	0	400
Bruksparken Gusum	500	0	500
Köksrenoveringar Gusum	200	0	200
Motionsled Banvallen	300	0	300
Norra kajen Valdemarsvik	300	0	300
Spånskivedeponin	0	54	-54
Övrigt	0	364	-364
Summa	29 400	7 707	21 693
Reserv enligt nedan	1 480	0	1 480
Summa	30 880	7 707	23 173
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Vatten- och avloppsanläggningar	3 000	259	2 741
Nytt vattenverk Fallingeberg	3 000	588	2 412
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	6 000	847	5 153
Nettoinvesteringar	36 880	8 554	28 326
Långfristiga fordringar			
Utlämnade lån till Centrumhuset AB och VETAB	7 000	0	0
Summa att finansiera	43 880	8 554	35 326

Reserv

Förebyggande åtgärder översvämningar	1 000
Rivning och sanering fastigheter	2 000
Utveckling Eköns camping	300
Bredbandsutbyggnad	2 000
Miljöprojekt Valdemarsviken	500
Försköning	600
Ringarums centrum, omdaning försköning	1 000
Summa	7 400
Av reserven budgeteras en femtedel årligen	1 480

Någon större avvikelse på investeringsbudgeten har inte rapporterats. Ett underskott förväntas på projektet "Personlutrymme Grännäs IP". Projektets överskridande beror på kraftigt ökat antal arbetstimmar. Utredning pågår med leverantör för att förklara det höga antalet arbetstimmar.

8 Sektorsvis redovisning

8.1 Viktiga händelser

I det följande redovisas de viktigaste händelserna inom respektive sektor och övriga verksamheter under årets första åtta månader.

Under våren beslutade kommunstyrelsen om ett generellt besparingsuppdrag motsvarande 3 % och ett omfattande arbete inleddes inom alla verksamheter för att reducera kostnader. I samband med att besparingsuppdraget togs, infördes vakansprövning gällande alla lediga tjänster, vilket lett till att en del tjänster inte återbesätts. Ett projekt startades med uppdrag att genomlysna alla verksamheter i syfte att ta fram förslag till åtgärder för att effektivisera och reducera kostnader.

Sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad

I sektorns ledningsgrupp har det pedagogiska ledarskapet varit i fokus, för att stärka ledningen av den pedagogiska utvecklingen inom förskolor och skolor. Samarbetet inom grundskolan har stärkts och samsyn och en likvärdighet har utvecklats. Rektorerna planerar tillsammans med grundskolans förstelärare kompetensutveckling för digitalisering. Sambedomning är ytterligare ett exempel på samarbete mellan skolorna. Vi har tagit viktiga steg i strävan "en grundskola i Valdemarsviks kommun".

Förskolans ledning har under det första halvåret varit påverkad av en vakans av förskolechef/rektor. Endast en chef har haft ansvaret för alla förskolor i Valdemarsviks kommun. Till hösten skapar vi en ny organisation där rektor för Ringarum skola även ansvarar för förskolan i Ringarum.

Statsbidrag

Sektorn ansökte och beviljades flera statsbidrag vilket möjliggjorde flera satsningar i skola och förskola. För förskola och grundskola sökte vi och beviljades statsbidrag för 5 570 tkr, GIFVA sökte och beviljades statsbidrag för 2 721 tkr. Statsbidragen som vi sökte var: Omsorg på obekvämt arbetstid, Förstelärare, Laxhjälp, Lågstadie- och Fritidshems-satsningen, Lärarlönelyftet, Fortbildning inom specialpedagogik, Likvärdig skola, DUA, VUX, Trainee och Hälso- och sjukvård. Kommunen hade också under året ett riktat statsbidrag för gruppen nyanlända barn och elever.

Omställning

Under våren 2019 har sektor BUA genomfört ett omställningsarbete. Budgetåret 2019 innebar minskade intäkter från staten och vårt budget minskade med 9 miljoner. Vi har därav genomfört ett stort arbete att anpassa verksamhetens omfattning till våra nya ekonomiska förutsättningar. Inom grundskola och förskola har vi förhandlat övertalighet. Visstidsanställningar har inte förlängts. Vi har minskat bemanningen på samtliga skol- och förskoleenheter. Enheterna ser även över kostnader för lokaler, inventarier, kost och städning för att minska våra omkostnader. Dialog med ansvariga för lokaler, kost och lokalvård har inletts.

Behörighet hos personal

I förskoleklass fanns detta läsår en god behörighet med 100 % årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning. Inom grundskolan var andel lärare med pedagogisk högskoleexamen 78 % vilket är lägre jämfört med kommungruppen (82%) och samtliga kommuner (83%). Det är i nuläget framförallt inom ämnena slöjd och musik som behöriga lärare har saknats.

Förskola

Förskolan har en reviderad läroplan som börjar gälla i juli 2019. Inom förskolan har antalet barn ökat både i landet som helhet och i Valdemarsvik. Antalet barn inskrivna i förskola i Valdemarsvik i juni är 318 jämfört med 2018 då antalet barn inskrivna barn var 299. Förskolorna har under läsåret 18/19 haft fem utvecklingsledare, men dessa anställningar har upphört på grund av besparingar. Förskoleklass är från starten av läsåret 19/20 en obligatorisk skolform och har ett obligatoriskt

bedömningsmaterial för svenska och matematik.

Gymnasium

Andra kommuner har sett vårt positiva arbetssätt kring uppföljningen av våra gymnasieelever och numera gör vår grannkommun på samma sätt som Valdemarsvik och dessutom samtidigt. Det är idag ca 250 gymnasieelever, som går ca 25 olika skolor.

Vuxenutbildningen

Verksamheten har gått från att vara helt nystartad till att nu fått förfrågan från grannkommunen att leverera kurser till dem. Via ny upphandling har verksamheten fått ett nytt större kursutbud inklusive yrkesvux.

Integration

Uppstart av projektet "Förberedande körkortsundervisning", är ett regionalt projekt där vår kommun är projektägare för hela projektet. Två gränslösa frukostar genomfördes under våren med lyckat resultat. Två omgångar med föräldragrupper genomfördes kvällstid under våren, också med lyckat resultat.

Arbetsmarknadsenhet

Ny förstegsorganisation har startats för att bättre möta de som står allra längst från arbetsmarknaden.

Slutförde byggnationen av ett femte utegym. Producerat nästan 100 fågelholkar till kommunens naturreservat. Har genomfört ett hittills lyckat anti-rökningsarbete.

Arbetsförmedlingens minskade budget samt de omorganisationer som varit inom arbetsförmedlingen har haft negativ påverkan på arbetsmarknadsarbetet, då beslut dröjer eller rentav uteblir. Detta har försvårat samverkan avsevärt.

Sektor Stöd och omsorg

En stor utmaning är den ekonomiska situation som kommunen befinner sig i. Hela sektorn ser över och analyserar organisationen och dess verksamhet.

Äldreomsorg

Vi har kö till våra boendeplatser för personer med demenssjukdom vilket resulterar i ökad bemanning inom hemtjänst och korttidsvistelse då våra demensplatser inte räcker till. Vammarhöjden har omvandlat en avdelning till demensboende. För att lösa en del av behovet använder vi våra andra vård- och omsorgsplatser vilket då innebär utökad bemanning både dag och natt. Samtidigt som våra mindre vård- och omsorgsboenden har haft tomma platser under året.

Samarbetet med Riksbyggen gällande Ringgården fortsätter inför kommande ombyggnation som ska göras av den nybildade kooperativa hyresrättsföreningen. När det gäller Vammarhöjden pågår en fördjupad förstudie gällande fastighet och lokaler som beräknas vara klar under september månad.

Hemtjänsten har hög belastning med omfattande ärenden och ökningen av beviljade insatstimmar håller i sig. Vi saknar vikarier inom verksamheten vilket resulterar i övertidskostnader.

Stöd vid funktionsnedsättning

Sammanslagning av boenden har skett, Brogatan har blivit en gruppboende med inriktning för äldre individer inom målgruppen. Eken är inte längre ett LSS - boende. Flera nya ärenden har tillkommit under året, både inom serviceboende och daglig verksamhet. Externa placeringar har skett under perioden.

Hälso- och sjukvård

Enheten har under en tid saknat tillsvidareanställda sjuksköterskor och fysioterapeut vilket resulterat i att hyrpersonal anlitas. Situationen ser dock bättre ut på sikt då tre nyanställningar är genomförda. Antalet patienter är dubbelt så stort som när uppdraget gick över till kommunen från landstinget i samband med Hemsjukvårdsreformen.

Individ - och familjeomsorg inkl. ensamkommande barn och ungdomar

Under sommaren 2019 har nedläggning av stödboende för ensamkommande ungdomar genomförts och i och med detta även omplacering av personal. Majoriteten av de placerade ungdomarna har gått vidare till egna hyreskontrakt och flertalet har kontakt med socialtjänsten genom ekonomiskt bistånd.

Inom öppenvården fortsätter vi vårt arbete med föräldragrupper och har nu upparbetat en struktur för detta som kan läggas som del i det folkhälsoarbete som pågår. Arbetet bör kunna leda till minskat antal placeringar av barn och unga.

Vi har utökat vår öppenvård riktad till missbruksområdet med anhörigstöd och gruppverksamhet för att kunna arbeta förebyggande och även där minska placeringar. Detta ger resultat och samverkan med bland annat polisen är givande. Genom den breda öppenvården når vi närmare till de personer som är i behov av stöd och vi kan ge stöd innan problematik eskalerar.

Vi har under våren haft ett högt tryck vad gäller placeringar där våld varit en faktor att ta hänsyn till. Detta har bidragit till en tuff arbetsmiljö för socialsekreterare och vi har utifrån detta lyft den psykosociala arbetsmiljön på IFO.

Rekrytering är ett ständigt pågående arbete inom individ - och familjeomsorgen och rekryteringssvårigheterna leder till att konsulter måste anlitas.

Sektor Samhällsbyggnad och kultur

Fysisk planering

Under 2019 är antalet pågående detaljplaner fortfarande cirka 35 st. EU-projektet Coast4Us är efter en lång fas av medborgardialog i olika former, inne i det systematiska planarbetet med nyss avslutad samrådsprocess för planområdet Ekön. I det andra 3-åriga EU-projektet Smart Marinas är kontrakt klart för sammanlagt ca 160 m ny vågbrytande betongbrygga som utökning i Fyruddens hamn, på plats före vintern. Hamntaxan och hamnförordningen ses samtidigt över.

Upphandling av sammanlagt 10 avdelningar ny förskola i centralorten, fördelade på Sörby- resp Lovisebergsområdet är klar. Omdaning av Centralplan med uppräschad, nyasfalterad och bättre planerad parkering är klar. Turistsäsongen har varit god med cirka 10 % ökning av betalande båtgäster.

Utöver padelbanan i Gusum, har en padelbana etablerats på Grännäs, med medel avsatta från muddringsprojektet och som ersättning för den tennisbana som då togs bort. Padel har under sommaren varit mycket populärt och även ökat uthyrningen av tennisbanan.

Omdaning av Gusums brukspark har under året kompletterats med en staket mot Bruksgatan och flytt av återvinningscontainrar till en nyasfalterad yta vid f d brandstationen.

Gata och fastighet

Inom gatu- och fastighetskontoret fortsätter ett framgångsrikt arbete enligt miljöledningssystemet.

En ny båtbygga har tillkommit dels på Grännäs och en mindre bygga för på- och avstigning i Fyrudden, har ersatts med en ny. Diverse utredningsarbete kring kajer, sponter och kulvert har fortgått under året och lett till vissa restriktioner vad gäller kajbelastning och båtiläggning. Detta arbete fortskrider, delvis tillsammans med Trafikverket gällande kulvert. Även statusen och renoveringsbehovet för Gusums badhus utreds. Stationshuset i Valdemarsvik är under försäljning.

Vatten/Avlopp

Projektering av nytt vattenverk vid Fallingeberg är uppstartat under januari 2019 och beräknas vara

klart i slutet av 2019. Utredning av kapaciteten på Snäckevarps reningsverk skedde under sommaren och resultaten blir klara i september. Arbetet med vattenskyddsområde för Gryt är i slutfasen och Kommunfullmäktige väntas ta beslut under hösten.

Renhållning

Stora förändringar har skett på Återvinningscentralen i Valdemarsvik genom att tre filer nu finns för bilarna. Ny byggnad för personalen har byggts med vatten och avlopp och nöddusch utomhus vid kemikaliehanteringen. Besöksrekord under sommaren 2019 med 4 758 st i juli. Föregående rekord 3 627 st.

Upphandling för insamling av sopor och slam blev klar i maj. Nya renhållningsföreskrifter har antagits av Kommunfullmäktige.

Kultur

Digital anmälan till Kulturskolan har införts. Kulturskolan har startat upp "Crossculture" som bygger på ett ökat samarbete med Biblioteket och Fabriken. Kultur och Kulturskolan planerade för deltagande i Hälsoveckan i september med ett flertal aktiviteter. Dansverkstan har erbjudit grundskolan dans på gymnastiken. Numera ges information om Kulturskolan till eleverna på plats i början av terminerna. Ansökan beviljad för Skapande skola för grundskolan i Valdemarsviks kommun.

Musikskolan har besökt två stycken boende för dementa och kommunens äldreboenden. Förskolorna har också fått besök av musikskolan och den här gången har de arbetat med rytm. Kulturskolan Facebook och instagram för Dansverkstan har startats upp.

I mars genomfördes "Regionalt samråd för kulturplan 2020-2023" i Valdemarsvik, med bra deltagarantal och givande samtal.

Bibliotek

Biblioteksverksamheten har under 2019 särskilt verkat för digital fortbildning för allmänheten samt uppsökande verksamhet gentemot äldre.

Verksamheten ansökte redan 2018 om pengar för ett förbättringsarbete på såväl huvudbiblioteket som filialerna, då Kulturrådet fått i uppdrag från regeringen att genomföra en stor satsning för att stärka folkbiblioteken i hela Sverige 2018-2021. Verksamheten har beviljats medel från "Stärkta bibliotek" för såväl 2019 som 2020.

Service och administration

En arbetsmiljöenkät genomfördes innan sommaren med bra resultat över lag. Resultatet kommer att fortsatt analyseras under hösten.

Lokalvård och simhall

Lokalvårdsutredning genomfördes under våren och genererade nya uppdrag gällande resurseffektivisering, med målsättning att minska intäkter/kostnader med 10 % samt kvalitetssäkring genom att ta fram interna avtal och städinstruktioner, Besparingsuppdraget med 10% ska vara klart våren 2020.

Utredning om simhallens lokalmässiga status och framtid pågår.

Kostverksamheten

Höstterminen startades med att erbjuda en kompletterande dagens rätt med ett vegetariskt alternativ. Vi har infört märkning av allergener och utmärkning av fisksort. Kostenheten erhöll Ekomatligans diplom för gott resultat gällande ekologiska livsmedel. Diplomu delning skedde i Stockholm.

Under våren startades införandet av verksamhetssystemet Mashie och därigenom arbetet med effektivisering av beställningar m m för minskad administration.

Ringårdens kök stängde och all produktion utgick från Centralköket under sommaren.

IT-verksamheten

Under våren fick kommuncheferna i Söderköpings och Valdemarsviks kommuner i uppdrag att utreda förutsättningarna för ökat samarbete gällande IT-verksamheten. Utgångspunkten är att bilda en gemensam enhet och utredningen har hittills resulterat i att en gemensam supportfunktion planeras för att starta under första kvartalet 2020.

Ekonomienheten

Ekonomienheten har under årets första åtta månader haft en stor fokus på det besparingsarbete som genomförs i organisationen. Enhetens medarbetare har bland annat ingått i en genomlysningsgrupp. Därtill har enheten arbetat med elektronisk fakturamottagning som drog i gång under våren. Förslag till ny och reviderad styrmodell har tagits fram och enheten har varit aktiv i kommunens stora investerings- och fastighetsprojekt.

Personalenheten

På personalenheten har arbetet med lönekartläggning och arbetsvärdering planerats under våren, för att genomföras under hösten. Ett system har upphandlats och vi bygger nu en grund för det systematiska kartläggningsarbetet framöver. En översyn av rehabiliteringsarbetet har gjorts för att stärka kommunens rehabiliteringsinsatser, med syfte att minska sjukfrånvaron. Arbetet med heltid som norm aktualiseras i verksamheterna genom att diskussioner förs på APT. Under 2019 har också arbetet startat för att vi ska kunna införa individuell lönesättning inom Kommunals avtalsområde 2020.

Staben

Det arbete som haft och har stort fokus, är det besparingsarbetet som pågår i alla verksamheter. Staben har dels varit engagerad i att ta fram besparingsåtgärder och dels i det genomlysningsarbete som pågår i verksamheterna.

Näringslivsutveckling

Kommunen ska genom näringslivsfunktionen vara en del av regionens organ för näringslivsutveckling. Detta har bland annat inneburit medverkan i projekt och partnerskap kring det Regionala Serviceprogrammet och i projekt Regional Utvecklingsprogram för Östergötland (RUS/RUP).

Vi har deltagit i möten med kommunerna Norrköping, Söderköping och Västervik samt Visit Östergötland i syfte att skapa en hållbar destination och utveckla skärgårdens näringsliv samt området som besöksmål.

Näringslivsarbetet har också ägnats åt att bearbeta nya etableringar, åt frågor om hur kommunen kan stödja näringslivets utveckling och besöksnäringens förlängning av säsonger, medverkat i planeringen av Hälsoveckan, eventet Ut o Njut i Gryt samt bearbetning av intressenter för etableringar på Norra kajen i Valdemarsvik.

Säkerhetssamordnare

Arbetets fokus är och har varit att säkerställa kommunens styrdokument inom beredskaps- och säkerhetsområdet. Ny lagstiftning gällande säkerhetsskydd gäller fr o m 1 april i år. En säkerhetsskyddsanalys har tagits fram. Reviderad Risk- och sårbarhetsanalys ska vara klar senast 31 oktober och detta arbete pågår.

Kommunstyrelsen har under våren ställt sig bakom den Plan för Civilt försvar som tagits fram av Länsstyrelsen. Det innebär bl a att en krisorganisation ska tas fram och planering för krigsplacering av personal ska ske. Rutiner för säkerhetsprövning och säkerhetsklassning har tagits fram och säkerhetsprövningen kommer kontinuerligt att fortsätta.

Kommunikation och marknadsföring

I maj signerades ett nytt avtal gällande samarbetet inom Cesam Öst - den utvecklingsgrupp för e-tjänster där sju kommuner ingår. Arbetet leds av Norrköpings kommun.

I juni lanserades Valdemarsviks kommuns nya hemsida. Lanseringen var den näst sista delen i det projekt som inleddes i december 2018 då upphandlingen av webbyrå avslutades. Under hösten 2019 kommer projektet att avslutas då samtliga prioriterade delar av hemsidan lanserats.

Valdemarsviks kommun var en av aktörerna som deltog vid O-ringen i Norrköping i juli för att marknadsföra kommunen inför TIO-mila orienteringen som ska genomföras i Valdemarsvik 2021.

Folkhälsoutveckling

Folkhälsoarbetet och den plattform som innehåller strategi, utvecklingsplan och organisation har funnit sina former och det praktiska arbetet har tagit fart under 2019. Den utvecklingsplan som antogs i slutet av 2018 har omsatts i aktiviteter under året.

Det gäller bland annat utbildningsinsatser avseende psykisk hälsa, temamöten för föräldrar och aktiviteter på skolorna och fritidsgård. Föräldrastödets framtida utformning har diskuterats i samarbete med Regionen. Hälsoveckan som genomfördes första veckan i september har planerats med många inblandade under våren. Den nya Hälsostigen har också planerats och invigdes i samband med Hälsoveckan. Ute-gym har monterats med instruktioner hur motionsredskapen ska användas.

Skärgårdsutveckling

Två skärgårdsrelaterade projekt startade 2018 och pågår t o m 2020; Smart Marinas och Coast4Us. Projekt gällande innovativa lösningar för renhållningen i skärgården (IOFS) har planerats och medel från Kustlandet har beviljats för ett pilotprojekt på Harstena. Skärgårdskommunerna har också beviljats medel från Naturvårdsverket för Strandstädarkartan, ett projekt som avser städning av kustområdet i Söderköpings och Valdemarsviks kommuner.

Utredningsarbetet

Utredningar har genomförts gällande framtida finansiering av IT-verksamheten och en ny modell föreslås till kommunstyrelse och kommunfullmäktige under hösten. Arbetet med att revidera kommunens styrmodell har varit i fokus under året och den uppdaterade versionen planeras att antas av kommunfullmäktige i oktober. Ett nytt koncept för Mål och Budget har också tagits fram under våren, för att omsättas i det kommande budgetarbetet för planperioden 2020-2022. En ny skyltpolicy är framtagen. Utredaren har i hög grad deltagit i besparingsarbetet genom att medverka i genomlysningen av alla verksamhet.

8.2 Ekonomi

Barn, utbildning och arbetsmarknad

Sektorn redovisar en prognos på -8,7 mnkr.

Ett omfattande besparingsarbete pågår vilket beskrivs under "viktiga händelser". Det är framförallt verksamheterna förskola/barnomsorg och grundskola som räknar med underskott. Den första med -6,5 mnkr och den andra med -2,2 mnkr.

Stöd och Omsorg

Sektorn redovisar en prognos på -6,1 mnkr.

Hälso- och sjukvården har ökade personalkostnader på grund av övertid och inhyrd personal för att klara arbetssituationen. Antalet patienter ökar hela tiden pga. det ökande antalet äldre i kommunen.

Åtgärd: rekrytering av personal

Äldreomsorgen har ökade personalkostnader eftersom vi ökat antalet platser för demenssjuka och även pga. ökat omvårdnadsbehov både inom vård - och omsorgsboende samt hemtjänst. Övertidskostnader ökar då vi ej har tillräckligt med vikarier.

Åtgärd: Skapa fler platser för personer med demenssjukdom samt rekrytera vikarier

Stöd vid funktionsnedsättning har ökning av personalkostnader då antalet ärenden ökat inom LSS.

Åtgärd: Hitta samordningseffekter mellan arbetsgrupper

IFO inkl. EBK verksamheten beräknas göra ett plusresultat.

Förstärkning av öppenvården har givit positiva resultat i form av minskat antal placeringar.

De ensamkommande ungdomarna har även uppnått en ålder då de går vidare till eget boende.

Den centrala/gemensamma verksamheten beräknas göra ett nollresultat tack vare arbete med minskning av systemkostnader samt minskat användande av företagshälsovård.

Samhällsbyggnad och kultur

Sektorn redovisar en prognos på -3,4 mnkr.

Avvikelserna beror på fördyrade elkostnader och fördyrat avtal gällande väghållning. Därtill kommet ett antal negativa avvikelser såsom en större fuktskada på Vammarskolan och bostadsanpassningar.

Service och administration

Sektorn redovisar en prognos på -0,4 mnkr

Överskridandet är relaterat till att den utökning som tidigare beräknats gällande resurserna för IT-verksamheten inte kan göras för mer än halva året. En ny finansieringsmodell har fastställts inom förvaltningen. Mot bakgrund av att besparingskrav ställs på alla verksamheter och att samtliga sektorer aviserat överskridande av budget 2019, bedömer förvaltningen att det inte är rimligt att retroaktivt debitera hela beloppet i år. Uppföljningen 2019-08-31 visar att IT-verksamheten redovisar ett överskridande till ca 1,0 mkr.

Uppdraget att spara 3% innebär att kostnaderna för avdelningens verksamheter ska minska med ca 700 tkr på årsbasis. Kost- och lokalvårds- samt ekonomienheterna beräknar att besparingar i år kommer att ge en effekt på ca 600 tkr.

När det gäller besparingsuppdraget har lokalvårdsutredningen lett till uppdraget att reducera kostnader i verksamheten motsvarande 700 tkr på helårsbasis. Kostverksamhetens utredning ska presenteras den 13 september 2019 och ett delresultat av utredningen indikerar att besparingar motsvarande ca 525 tkr kan vara möjliga på helår.

En första rapport gällande samarbete med Söderköpings kommun avseende IT-verksamhet kommer att presenteras i mitten av september 2019. Aktiviteter genomförs under hösten för att reducera kostnader för porto, publikationer och kontorsmaterial. Åtgärderna förväntas ge effekt med 100 tkr på årsbasis.

Staben

Sektorn redovisar en prognos på +0,7 mnkr

Ett sparbeting på 3 %, motsvarande ca 260 tkr har ålagts stabsverksamheten, vilket innebär att förslag om kostnadsreducerande åtgärder tas fram under 2019 för att ge effekter för 2019 och framåt.

Inom staben beräknas att kostnader för hemsändningsbidraget kan reduceras med 100 tkr, att en del externa kostnader reduceras genom att vi producerar material i egen regi och inte återbesätter en vakant tjänst, fr o m 1 september. Vi säger också upp avtal om lokal och ett dataregister. Sammantaget beräknas kostnader minska med 700 tkr under året.

8.3 Framtid

Sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad

Det finns behov av digital utveckling inom förskola, fritidshem och skola - både utifrån reviderade läroplaner, möjliga pedagogiska vinster och samhällets utveckling i stort. Framtida utmaningar är att öka den grundläggande digitala kompetensen och även öka användandet av de program/tjänster som kommunen bistår med. Hösten 2019 kommer uppsatsdelarna i nationella prov i svenska, svenska som andraspråk och engelska skrivas digitalt i årskurs 9 i grundskolan samt vuxenutbildningen. En Information-, Kommunikation, Teknik (IKT)- pedagog har börjat sin anställning som en resurs i sektorns arbete med digital utveckling.

Det finns flera stora skolpolitiska frågor som är under utredning och ska redovisas i höst. Betygssystemet har kritiserats och ses nu över i en betygsutredning för alla skolformer. Utredningen ska redovisas 30 november. En utredning om kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg ska se över om utbildningen i fritidshemmet behöver utvecklas. Den ska också utreda om pedagogisk omsorg såsom t.ex. familjedaghem stimulerar barnens lärande och förbereder barnen för fortsatt lärande tillräckligt för övergången till förskoleklass. Uppdraget redovisas 30 september.

Det finns flera framtida utvecklingsområden. Varje läsår sammanställs kvalitetsrapport, som ger överblick över vad som fungerar bra och vad vi behöver förbättra i våra verksamheter. I kvalitetsrapporterna finns beskrivet utvecklingsområden för sektorn som helhet, för varje verksamhetsform, och för varje enskild verksamhet.

Stöd och Omsorg

Den demografiska kurvan fortsätter att stiga uppåt fram till år 2023 vilket innebär att vi måste räkna med ytterligare ökade behov av hemtjänst, hemsjukvård och platser för personer med demenssjukdom. Detta innebär en utmaning när det gäller ekonomiska och personella resurser. En stor utmaning är möjligheterna att rekrytera nya medarbetare till sektorns verksamheter.

Fortsatt arbete med mobilt arbetssätt och digitala tjänster krävs för att hitta nya arbetssätt som kan förbättra och effektivisera vården och omsorgen för medborgare och medarbetare.

Ombyggnation av vård - och omsorgsboendet Ringgården är beräknat att starta under år 2020.

Satsningen är ett arbete där alla nya tjänster ska vara heltidstjänster i grunden. Arbetet kräver en oerhört god planering av arbetstiden och ibland arbete på flera enheter. Utökning av antalet planerare kommer att behövas.

Samhällsbyggnad och kultur

Generellt ser sektorn att det begränsade utrymmet för kommande investeringar behöver koncentreras på tekniskt tunga underhållsinvesteringar; kaj, spont och kulvert. Torgytan i centrala Valdemarsvik invid ICA och Systembolaget får en ansiktslyftning som kompletterar det arbete som hittills gjorts i området och som även anpassas till ICA:s eventuella utbyggnad och fastighetsägarnas planer på platsen.

Ett fortlöpande arbete behöver göras för att anpassa fastighetsbeståndet till att i högre motsvara vad som typiskt sett är en kommunal angelägenhet att förvalta, särskilt i fråga om objekt som har ett stort negativt driftsnetto. Denna översyn pågår, liksom en taxeöversyn.

Vattenskyddsområde ska inrättas för Yxningen och de två vattenverken där. Arbetet med ett nytt tillstånd för Sandviks RV måste påbörjas under slutet av 2019 och kommer pågå under det kommande året. ande av "gröna påsen" sker våren 2020 för att sortera ut matavfallet från hushållen, liksom återbruk i liten skala på ÅVC:n.

En kulturplan tas fram till 2020.

Service och administration

Under årets fyra sista månader kommer en större momsgenomgång att genomföras och arbetet med att ytterligare digitalisera fakturahanteringen kommer att ta ökad fart.

Vi fortsätter utveckla och arbeta med verksamhetssystemet Mashie som tar bort flera moment som vi idag har för beställare (avdelningar, förskolor, brukare). Vi startar också inventeringen av vårt lager gällande livsmedel. Under ombyggnaden av Ringgårdens kök 2020 kommer personalsituationen att ses över, för att "låna ut" personal till andra enheter. Vi planerar för en genomgång av kostnader och priser, så att vi får rätt pris för det vi levererar. Vi kommer att arbeta med att mäta produktions- och matsvinn.

Lokalvården ska kommande verksamhetsår klara av att sköta periodisk städning inkluderande fönsterputs, höjdstädning själva och som en service till kommunens verksamheter där behov och krav finns. Det innebär att vi behöver utbilda personal inom dessa områden.

En utredning har startat för att undersöka möjligheter till samarbete med Söderköpings kommun och på längre sikt skapa en gemensam IT-enhet för de båda kommunerna.

Flera utvecklingsprocesser startas under hösten, t ex lönekartläggning och arbetsvärdering, individuell lönesättning inom kommunals avtalsområde. En arbetsmiljöutbildning planeras för chefer och skyddsombud under oktober 2019. Som ett led i besparingsarbetet har vakansprövningar införts och rutiner skapats för att KSAU/-presidiet ska fatta beslut om tillsättning av tjänster.

Staben

Hösten 2019 omfattar arbete med digitaliseringsseminarier för industriföretag, utbildningstillfällen för företagare kring köpmannalagen och marknadsföring samt de företagsbesök och näringslivsfrukostar som planerats.

Den näringslivsstrategi som bearbetats planeras att antas politiskt och skall därefter implementeras internt och externt. Etableringsarbete fortskrider likväl som arbetet att förbättra företagsklimatet.

Säkerhetsskyddsarbetet ska ytterligare förankras i organisationen, liksom vår kommande Risk- och sårbarhetsanalys. Ett arbete som vi också har framför oss är kontinuitetsplanering och frågor angående civilt försvar med dess krigsorganisation och krigsplacering.

Arbetet med att utveckla fler avancerade e-tjänster, där arbetet underlättas för enheterna genom integration till verksamhetssystem, fortsätter. En mindre grupp av kommunikatörer kommer att bildas under det kommande året, bestående av en representant per sektor och medborgarservicepersonal. Målsättningen är att tillsammans skapa en kommunikationsplan med fokus på det arbete vi vet om och kan planera - med utrymme för de akuta händelser som uppstår - händelser vi inte kan planera.

Det fortsatta samarbetet med Region Östergötland gällande folkhälsoarbetet, ska konfirmeras i en ny överenskommelse under hösten. Arbetet fortsätter utifrån den utvecklingsplan som är framtagen med fem olika fokusområden och ett antal aktiviteter planeras tillsammans med sektorerna. Barnkonventionen blir lag den 1 januari 2020 vilket ger ett bra stöd för att arbeta med frågor om barns rättigheter och delaktighet. En inventering behöver göras i kommunens som helhet för att se

i vilka delar som vi lever upp till lagen och vilka delar som behöver utvecklas.

Fortsatt arbete sker också med projekten på Coast4Us på Ekön, Smart Marinas på Fyrudden samt Strandstädarkartan och Renhållningsprojektet med planer på en pilotlösning på Harstena. Flera av grannkommerna och Länsstyrelsen deltar i de olika projekten.

9 Revisionsberättelse

(10)

KS-SA.2019.5

Uppföljning av verksamhet under 2019 - Stab och Lokalvård

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

(11)

KS-KcS.2019.73

Byggstart och tilläggsbudgetering - Nya förskolor

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab
Monika Hallberg

0123-192 93

Monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens Arbetsutskott

Byggstart och tilläggsbudgetering - Nya förskolor

Förslag till beslut

1.
Kommunstyrelsen godkänner att byggnation av förskola på Sörbyområdet påbörjas under 2019.
2.
Kommunstyrelsen ökar totalkostnad för projekten till 53 mkr i sitt investeringsbudgetförslag.

Bakgrund

Under 2017 genomfördes en utställning av alternativa lösningar för förskole- och skollokaler i Valdemarsvik. Utställningen var tillgänglig i Folkets Hus under flera veckor och drygt 100 synpunkter inkom till kommunen gällande de fem förslagen. Bakgrunden till utställningen var att lokalerna för Lovisebergs förskola är undermåliga och måste rivas.

Kommunstyrelsen föreslog kommunfullmäktige att i investeringsbudget 2019-2020 avsätta medel, 40 mkr, för att två nya förskolor ska byggas i Valdemarsvik, en på Sörbyområdet och en på Loviseberg, med totalt 10 avdelningar. Den första upphandlingen av byggnation samt markberedning genomfördes i början av 2019 och resulterade i att endast ett anbud inkom i början av 2019. Upphandlingen avbröts då kostnadsnivån var 56 mkr, vilket väsentligt översteg budgetramen på 40 mkr.

Två nya upphandlingar är nu genomförda, uppdelade på byggnation av förskolorna i den ena och markarbetet i den andra upphandlingen. Anbudet innebär en total kostnadsnivå på 53 mkr, varav 5 mkr är avsatta i 2019 års budget. Ett överskridande kommer att ske med 13 mkr jämfört med ursprunglig budget. Förberedelserna för byggstarten är nu klara.

För sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad kommer investeringen att medföra ökade hyreskostnader med sammanlagt 1,9 mkr per år, när båda förskolorna är färdigbyggda under 2021.

Skrivelse med beslutsförslag

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår Kommunstyrelsen godkänna byggstart och i sitt investeringsbudgetförslag till Kommunfullmäktige öka budgetramen för byggnation de två förskolorna till sammanlagt 53 mkr.

Monika Hallberg
Kommunchef

Beslutet skickas till
Sektorchef Samhällsbyggnad och kultur
Sektorchef Barn, utbildning och arbetsmarknad
Akten

(12)

KS-KcS.2019.74

Taxa - Uthyrning av idrottshallar

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab
Monika Hallberg

0123-192 93

Monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens Arbetsutskott

Taxa – Uthyrning av idrottshallar

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Kommunfullmäktige antar ny taxa gällande uthyrning av kommunens idrottshallar att gälla fr o m 2020-07-01 och därefter justeras årligen per den 1 juli 2021 och 2022.

Ärendebeskrivning

Valdemarsviks kommun har sedan många år antagit en taxa för uthyrning av idrottshallarna. Det gäller Vammarskolans idrottshall, Sörbyskolans, Gusums, Ringarums och Lovisebergs idrotthallar samt Skyttehallen. Hallarna är olika stora och nuvarande taxa är differentierad utifrån hallstorlek.

Taxan är inte ändrad på många år och förslaget bygger därför på att ändringar görs i tre steg, d v s 2020, 2021 och 2022. Under hösten 2022 ska ny taxa fastställas fr o m 2023-07-01.

Uthyrningstider är:

Måndag – fredag	kl 16 – 22
Lördag – söndag	kl 08 – 22
Skolfria vardagar	kl 08 – 22

I bilaga 1 framgår taxejämförelse med Söderköpings och Norrköpings kommuner.

Förslag till ny taxa

Nedan följer dagens taxa och förslag till ny taxa, som anges i kronor/timma.

Skrivelse med beslutsförslag

<u>Idrottshall</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Vammarskolans idrottshall	80	120	150	200
Ringarums idrottshall	60	90	110	130
Sörbyskolans idrottshall	60	90	110	130
Lovisebergs idrottshall	40	60	80	100
Gusums idrottshall	70	100	120	140
Skyttehallen	40	60	80	100

Halva timtaxan:

Följande föreningar hyr idrottshallarna till halva timkostnaden och förslaget är att den konstruktionen kvarstår:

Valdemarsviks IF, Gusums IF, Ringarums IF, IF Trym, Korpen, Sion, Hammarkinds Skidklubb, Saifullah Ramaxani/Wali Hakimi och Gusum PRO, Valdemarsviks Skyttegille samt Valdemarsviks Pistolskytteklubb.

Övernattning

Övernattning i Lovisebergs Gymnastikhall – 800 tkr/dygn fr o m 1 januari 2020 (2019: 500:-). Därefter med 5 % årligen.

Ökade intäkter

I dag beräknas intäkterna till ca 150 tkr per år. Med ovanstående förslag skulle intäkterna öka, med oförändrad uthyrningsnivå, till ca 225 – 350 tkr på helårsnivå.

Monika Hallberg
Kommunchef

Beslutet skickas till
Kansliet
Medborgarservice

Skrivelse med beslutsförslag

Akten

(13)

KS-SA.2018.72

**Motion - Anställa en
kommunvägledare/kommunombudsman eller samarbeta
med annan kommun**

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab
Monika Hallberg

0123-192 93

monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Motion - Anställa en kommunvägledare/kommunombudsman eller samarbeta med annan kommun

Förslag till beslut

- 1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.**

Ärendebeskrivning

Sverigedemokraterna (SD) i Valdemarsvik har genom Jan Sturfält, inkommit med en motion avseende konsumentfrågor. Motionen innehåller ett förslag om att kommunen ska anställa en kommunvägledare/kommunombudsman, alternativt samarbeta med annan kommun kring en sådan funktion.

Motionären pekar på att en kontakt med en konsumentrådgivare eller motsvarande krävs, för att Allmänna reklamationsnämnden ska befatta sig med ett enskilt ärende.

Allmänna Reklamationsnämnden (ARN)

Allmänna reklamationsnämnden är en myndighet som avgör tvister mellan konsument och företag. Nämnden är opartisk och ger inte råd i enskilda ärenden, men avgör tvister, som kan anmälas av enskilda.

Ärenden som kommer in till ARN delas i tvisteområden. Tvisteområdena har olika krav på vilket belopp konsumentens krav måste nå upp till för att tvisten ska prövas.

Innan ärendet anmäls till ARN behöver konsumenten ha reklamerat sin vara eller tjänst hos företaget den är köpt hos. Ärendet behöver även falla inom något av de olika tvisteområdena ARN behandlar och nå upp till en viss beloppsgräns. Det finns inte något krav att en konsumentrådgivare eller motsvarande ska vara inblandad i ärendet för att ARN ska behandla det.

För kostnadsfri rådgivning i enskilda ärenden kan konsumenter vända sig till Konsumentverket. De tillhandahåller en upplysningstjänst som heter Hallå Konsument. Enskilda medborgare kan även vända sig till kommunens medborgarservice för att få rådgivning och vägledning om var och hur de kan få hjälp i tvister.

Förslag till beslut

Förslaget är att motionen avslås då ARN inte ställer något krav på att ärenden ska behandlas av konsumentrådgivare eller motsvarande innan de handläggs. Enskilda medborgare erbjuds redan kostnadsfri konsumentvägledning genom Konsumentverkets Hallå konsument. Kommunens medborgarservice hjälper även till med vägledning.

Monika Hallberg
kommunchef

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kändom	
2018 -06- 11	
Dnr	Fv/Kv/Ut/Ansök
Dpl/Obj	

Motion om

Allmänna rekommendations nämnden befattar sig inte med ärenden om man inte först tar kontakt med kommunens kommunväg ledare eller ombudsman om man inte anser sig ha råd med detta från kommunen så kan man samarbeta ang. tjänster med andra kommuner.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Sverige demokrater i valdemarsvik att kommunfullmäktige beslutar

Att!

snarast anställa en kommunväg ledare eller kommun ombudsman, eller samarbeta med annan ~~kommun~~ kommun.

För Sverige demokraterna 11 juni 2018.
Valdemarsvik.

Jan Sturfält grupp ledare SD Valdemarsvik.
Jan Sturfält.

(14)

KS-KcS.2019.61

Motion - Översyn av delegationsreglerna

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Eva Köpberg
0123-191 60
eva.kopberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Motion - Översyn av delegationsreglerna

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

Motionen

Moderaterna, Kristdemokraterna och Landsbygdspartiet Oberoende har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där de önskar en översyn av delegationsreglerna där strävan ska vara att åstadkomma en mer restriktiv delegation.

Vad säger kommunallagen

Det framgår av 6 kap 37 § kommunallagen att "En nämnd får uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta".

Det framgår också av kommunallagen kap 6 § 38 punkt 1-5 vilka beslut som inte får delegeras. Av § 39 kan man dock utläsa att delegation får ges till ordförande eller annan ledamot som nämnden utsett även vad gäller punkt 1-4 i § 38 när det är brådskande ärenden som inte kan invänta beslut i nämnd.

I kommunallagen 7 kap 6 § framgår att nämnden kan överlåta åt en förvaltningschef som fått delegation att uppdra åt en annan anställd att fatta beslut – vidaredelegation.

Översyn av delegationsordningar

Förvaltningen instämmer i att delegationsordningarna behöver ses över. En skärpning av återrapporteringen av delegationsbesluten behöver också göras.

En översyn sker nu av delegationsordningarna på samtliga sektorer.

Skrivelse med beslutsförslag

Påminnelsemejl och genomgångar med sektorerna sker också för att skärpa upp rutinerna för återrapportering till kommunstyrelsen.

Förvaltningens ståndpunkt

Förvaltningen instämmer i att delegation ska ges med restriktivitet och tar givetvis hänsyn till de restriktioner som framgår av kommunallagen.

Förvaltningen menar att restriktivitet råder vad gäller de delegationer som ges. Exempel på detta är:

- Beloppsgränser vid delegationsbeslut vad gäller upphandling och att teckna och säga upp avtal.
- Uthyrning och utarrendering av mark. Delegationen gäller för högst 5 år.
- Delegation på utbetalning av bidrag enligt särskilda regler antagna av kommunfullmäktige. (Rutinärende)
- Beslut om inackorderingstillägg och resebidrag enligt särskilda regler. (Rutinärende)

Många av de frågor som delegeras är av rutinartad karaktär och innebär att de förtroendevalda avlastas beslut i dessa frågor och nämndarbetet kan därmed bli mer effektivt.

Mot bakgrund av vad som redogjorts för i denna skrivelse anser förvaltningen att motionen är besvarad.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Eva Köpberg
kommunsekreterare

Monika

Motion till Valdemarsviks kf 2019-09-02

Delegationsrätten som regleras i kommunallagen är ett viktigt instrument för en effektiv kommunalförvaltning. Dock bör delegationsreglerna ständigt uppdateras efter lokala förutsättningar och aktuell bemanning.

Långt driven delegation har sina fördelar och återhållsam delegation har sina fördelar. Där kan man bl.a. utkräva ansvar vid de allmänna valen vart fjärde år, och besluten kan överklagas.

Delegation skall endast avse rutinärenden och skall inte få innefatta ärenden av större vikt, särskilt inte om kommunstyrelsens eller annan nämnds inställning inte är känd.

Vi önskar alltså en översyn av delegationsreglerna, där strävan skall vara att åstadkomma en mer restriktiv delegation. ~~_____~~

~~_____~~
L.P.O.

~~_____~~
M. ~~_____~~

Leena Munn (M)
Yvonne Järvtjärn (M)

Marianne Munn KD

Kari Jurelqvist LPO

(15)

Nämnd.2019.5

Delegationsbeslut

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Protokoll delegationsbeslut vakansprövning

Tid och plats: 2019-10-09 Strömsvik

Närvarande

Beslutande: kommunstyrelsens presidium ordförande Ted Starkås (S), 1:e vice ordförande Anders Carlsson (C) samt 2:e vice ordförande Per Hollertz (M).

Övriga närvarande: Monika Hallberg kommunchef och Carina Magnusson personalchef.

§ 1 Vakansprövning

Personalchef Carina Magnusson redogör för två tjänster där medarbetarna är anställda genom arbetsmarknadsåtgärder. Anställningarna ska omförhandlas med Arbetsförmedlingen (AF) under oktober 2019. Ersättningen från AF motsvarar ca 80% av kostnaden.

§ 2 Beslut

Kommunstyrelsens presidium beslutar att förlänga tjänsterna för att utesluta att kostnader ska uppstå för kommunen i annan verksamhet.

Ted Starkås (S)

Anders Carlsson (C)

Per Hollertz (M)

(16)

Nämnd.2019.12

Avslutning av sammanträde

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....